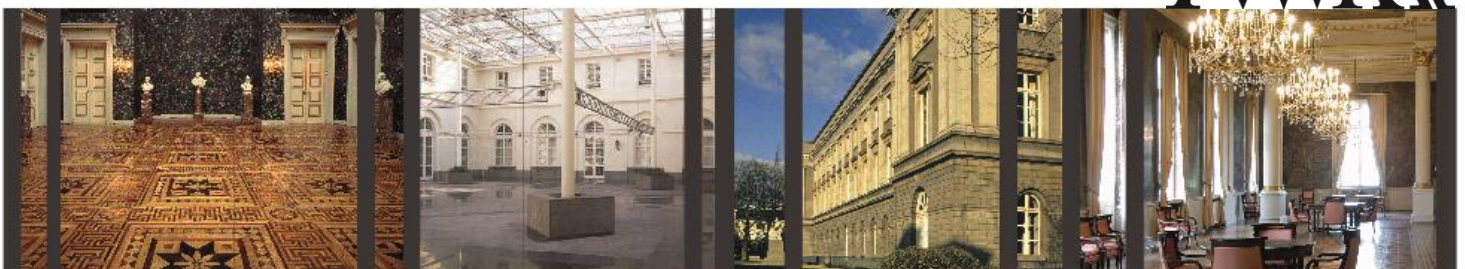
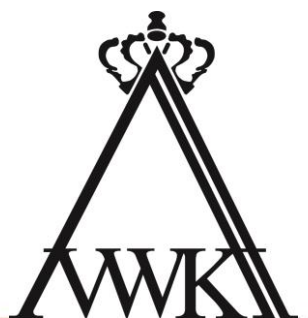

Jaarverslag 2019

**Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten**

Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten
Paleis der Academiën – Hertogsstraat 1 – 1000 Brussel – België
info@kvab.be – www.kvab.be

17-03-2020

I. INHOUD

I.	Inhoud.....	3
II.	Voorwoord.....	9
III.	Uitgangspunt.....	13
IV.	Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant.....	14
1	Genootschapswerking.....	14
1.1	Klassenwerking.....	14
1.1.1	Klasse Natuurwetenschappen.....	14
1.1.2	Klasse Menswetenschappen.....	15
1.1.3	Klasse Kunsten.....	16
1.1.4	Klasse Technische Wetenschappen.....	16
1.2	Jonge Academie.....	17
1.2.1	Werkgroepvergaderingen - JA-dagen.....	17
1.2.2	Sociale dag.....	18
1.2.3	Voorjaarstweedaagse.....	18
1.2.4	Najaarstweedaagse.....	18
1.2.5	Leden, voorzitters, bestuur.....	18
1.2.6	Communicatie.....	19
1.2.7	Financiering en ondersteuning.....	19
1.3	Klassen- en/of academie-overschrijdende initiatieven.....	19
1.4	Permanente commissies.....	20
1.4.1	Cohiwet.....	20
2	Prijzen (KPI 1).....	22
2.1	Laureaat van de Academie.....	22
2.2	Gouden Penning.....	22
2.3	Prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid.....	22
2.4	Kritieke Prestatie-indicator.....	23
3	Denkersprogramma (KPI 2, KPI 4).....	24
3.1	Democratie & desinformatie.....	24
3.1.1	Situering.....	24
3.1.2	Activiteiten.....	24
3.1.3	Resultaten en impact.....	25
3.2	Digitale Innovatie.....	26
3.2.1	Situering.....	26
3.2.2	Activiteiten.....	27
3.2.3	Resultaten en impact.....	28
3.3	Opgvolgacties voorbij Denkerscycli.....	29

3.3.1	Transparantie.....	29
3.3.2	Multiculturaliteit	29
3.4	Vorbereidingen Denkerscycli 2020.....	29
3.5	Kritieke Prestatie-indicator	29
4	Reflectiegroepen (KPI 4)	30
4.1	Reflectiegroep Energie	30
4.2	Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek	30
4.3	Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie	30
4.4	Reflectiegroep Universiteit van de Toekomst	31
4.5	Kritieke Prestatie-indicator	31
5	Academisch Cultureel Forum (KPI 4)	32
5.1	Da Vincilezingen.....	32
5.2	Lentecyclus	32
5.3	Concerten.....	33
5.4	Kritieke Prestatie-indicator	33
6	Publieksevenementen JA (KPI 4)	34
6.1	Wortels van Wetenschap i.s.m. VLIR.....	34
6.2	Inauguratie nieuwe leden	34
6.3	Gender in academia.....	34
6.4	Building bridges i.s.m. KVAB, FWO en EWI.....	35
6.5	GDPR en het onderzoeksbeleid i.s.m. EWI en VLIR.....	35
6.6	Science meets Parliament.....	36
6.7	Kritieke Prestatie-indicator	36
7	Publicaties (KPI 3, KPI 4)	37
7.1	Standpunten	37
7.1.1	Overzicht.....	37
7.1.2	Inhoudelijke bespreking	38
7.1.3	Bekendmaking & impact	38
7.1.4	Verkiezingsmemorandum	39
7.2	Nationaal Biografisch Woordenboek.....	39
7.3	Uitgaven Jonge Academie.....	40
7.3.1	Gendercharter i.s.m. VLIR.....	40
7.3.2	Andere publicaties i.h.k.v. Gender in academia	41
7.3.3	Maja #6.....	41
7.4	Kritieke Prestatie-indicator	42
8	Wetenschapscommunicatie (KPI 6)	43
8.1	Onderscheidingen wetenschapscommunicatie	43
8.2	Jonge Academie en wetenschapscommunicatie	43
8.3	Kritieke Prestatie-indicator	44
9	Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid (KPI 4).....	45

9.1	Wortels van Wetenschap i.s.m. VLIR	45
9.2	FWO/EWI – Building bridges: science communication.....	45
9.3	FWO/EWI – Building bridges: interdisciplinary research	45
9.4	VLIR/EWI – GDPR & Onderzoek	45
9.5	ALLEA/VIB – Genome editing for crop improvement	45
9.6	Leerstoel FPIM	45
9.7	Kritieke Prestatie-indicator	45
10	Communicatie	46
10.1	Interne communicatie	46
10.2	Perscommunicatie	46
10.3	Digitale communicatie en sociale media	47
10.3.1	Website	47
10.3.2	Sociale media	47
10.3.3	Digitale berichtgeving.....	47
10.3.4	Videoreeks 'Onder Professoren'	47
10.4	Academieberichten	48
11	Logistieke ondersteuning aan externe evenementen	48
12	Internationale samenwerking en netwerking (KPI 4, KPI 5).....	49
12.1	Bilaterale samenwerking.....	49
12.2	Bilaterale uitwisselingen	49
12.2.1	Zendingen van Vlaamse wetenschappers	49
12.2.2	Bezoeken van buitenlandse wetenschappers	50
12.3	Coördinatie binnen RASAB.....	50
12.3.1	Nationale Comités	50
12.4	Deelname aan internationale samenwerkingen en/of netwerking: KVAB.....	51
12.4.1	EASAC	51
12.4.2	ISC (voormalig ICSU)	51
12.4.3	CAETS	51
12.4.4	ALLEA.....	52
12.4.5	SAPEA/ESAF	52
12.4.6	Euro-CASE	53
12.4.7	UAI	53
12.4.8	Gebruik van het Paleis der Academiën door federaties	53
12.5	Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: Jonge Academie	54
12.5.1	De Jonge Akademie van Nederland	54
12.5.2	Royal Irish Academy	54
12.5.3	Norwegian Young Academy	54
12.5.4	Open Access, Open Science	54
12.5.5	Declaration on the Guiding Principles of Young Academies	54
12.5.6	Finnish Young Academy	54

12.6	BACAS.....	55
12.7	Kritieke Prestatie-indicator	55
13	VCWI	56
13.1	Rol, instellingen en toezicht	56
13.2	Adviezen.....	56
13.3	Studienamiddag.....	56
13.4	Binnen- en buitenlandse contacten	57
14	Samenvatting met betrekking tot de Kritieke Prestatie-indicatoren	58
V.	Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant.....	59
15	Contactfora	59
16	Publicaties.....	60
16.1	Overzicht van de publicaties per reeks	60
16.1.1	Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks	60
16.1.2	Collectanea Hellenistica KVAB.....	60
16.1.3	Iuris Scripta Historica KVAB	60
16.1.4	Iusti Lipsi Epistolae.....	60
16.2	Wetenschappelijke redactieraden	60
16.2.1	Redactieraad Verhandelingen Nieuwe Reeks.....	60
16.2.2	Redactieraad Collectanea Hellenistica KVAB	61
16.2.3	Redactieraad Iuris Scripta Historica KVAB	61
16.2.4	Redactieraad Iusti Lipsi Epistolae	61
17	VLAST.....	61
18	Wetenschappelijke prijzen.....	61
18.1	Fondsprijzen.....	61
18.2	Frans Van Cauwelaertprijs	62
18.3	Vlaamse Wetenschappelijke Stichting.....	62
VI.	Bestuurlijke, organisatorische en financiële aspecten.....	64
19	Bestuur en beleid	64
19.1	Bestuurlijke wijzigingen	64
19.2	Beleidsondersteunende ad hoc commissies.....	64
19.2.1	Commissie Communicatiebeleid.....	64
20	Organisatieontwikkeling.....	64
21	Financieel overzicht	65
VII.	Bijlagen	67
I.	Inhoud.....	67
II.	Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant.....	68
1	Genootschapswerking	68
1.1	Benoeming nieuwe leden	68
1.2	Samenstelling Klassen	69
1.3	Samenstelling Raad van Bestuur.....	75

1.4	Samenstelling Jonge Academie.....	77
1.5	Klassenvergaderingen	79
1.6	Gezamenlijke vergaderingen KVAB, JA en andere academies.....	80
1.7	Algemene vergaderingen.....	80
2	Publieksevenementen.....	81
2.1	Denkersprogramma	81
2.2	Reflectiegroepen	81
2.3	Academisch Cultureel Forum	81
2.4	Jonge Academie	82
2.5	Standpunten	82
2.6	Wetenschapscommunicatie.....	83
2.7	Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid.....	83
2.8	Internationale samenwerking en netwerking.....	83
3	Publicaties.....	84
3.1	Standpunten	84
3.2	Publicaties Jonge Academie.....	84
4	Ondersteuning aan externe evenementen.....	85
5	Internationale samenwerking en netwerking	88
5.1	Coördinatie binnen RASAB.....	88
5.1.1	Nationale Comités.....	88
5.2	Deelname aan internationale samenwerkingen.....	89
6	VCWI	90
III.	Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant.....	91
7	Contactfora	91
8	VLAST.....	92
9	Wetenschappelijke Prijzen	92
IV.	Bestuurlijke en organisatorische aspecten.....	93
10	Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur.....	93
11	Mediarespons.....	94

II. VOORWOORD

Het jaar was weer extra druk voor onze staf. In het begin van het jaar startte een nieuwe beleidsmedewerkster die jammer genoeg midden in het jaar nieuwe horizons opzocht. Ze werd deeltijds vervangen door een nieuw stafflid dat aangeworven werd ter ondersteuning van de Jonge Academie. Andere taken werden herverdeeld. Onze stafleden hebben weer deskundig en met volle overgave de vele activiteiten van de leden ondersteund.

In 2019 werd extra ingezet op communicatie, een element waarin de KVAB de laatste jaren sterk geïnvesteerd heeft. Na de lancering van onze nieuwe website en database werd actiever ingezet op sociale media en gerichte digitale communicatiecampagnes. Afgelopen jaar werden de communicatiedoelstellingen en middelen gebundeld in een strategisch document. Dit communicatieplan staat toe om de inspanningen nauwer op te volgen.

Meer activiteit op sociale media is een belangrijk aspect van de vernieuwde communicatiestrategie. De KVAB en de Jonge Academie zijn meer dan ooit actief op Twitter. Naast het delen van nieuws en publicaties wordt ook vaak 'live' verslag uitgebracht over activiteiten. De Academie zorgde afgelopen jaar ook voor een versterkte aanwezigheid op Facebook en LinkedIn.

Videobeelden hebben de laatste jaren sterk aan belang gewonnen op alle digitale platformen. Om die reden werd een voorstel om mee te werken aan een videoreeks warm onthaald. In samenwerking met Jubel, het online platform voor juridisch nieuws, kwam 'Onder Professoren' tot stand. In deze videoreeks debatteren vier leden uit de Klasse Menswetenschappen over een actueel vraagstuk: het confederalisme. Tijdens het najaar verscheen iedere week een aflevering en ondertussen kan de volledige reeks bekeken worden op Jubel.be. Een geslaagd experiment om nieuwe formats in de communicatie van de Academie te introduceren.

Maatschappelijke impact is een belangrijke pijler voor de KVAB, maar de communicatiestrategie heeft ook betrekking op de interne communicatie naar onze eigen leden. Ook op dit vlak werden afgelopen jaar vernieuwingen doorgevoerd. De website van de KVAB heeft een vernieuwd luik met Ledennieuws, een collectie nieuwsberichten over de binnen- en buitenlandse Academieleden. Ook voor de buitenlandse leden werd een nieuw communicatiekanaal gecreëerd. Drie keer per jaar wordt een Engelstalige nieuwsbrief verstuurd naar alle buitenlandse leden, zodat ze op de hoogte blijven van Academienieuws, nieuwe publicaties en projecten. De eerste editie van deze nieuwsbrief kon rekenen op enthousiaste reacties.

Alle inspanningen omtrent communicatie waren natuurlijk gericht op het beter kenbaar maken van onze vele publieke activiteiten, waarvan ik nu een kort overzicht geef.

Binnen het Denkersprogramma werden de twee cycli van 2019 netjes afgewerkt. Voortgaand op het Standpunt over nepnieuws en desinformatie organiseerden Jaak Billiet uit de KMW en Peter Van Aelst, alumnus van de JA, een Denkerscyclus onder de titel 'Democracy and Disinformation', waarbij het functioneren van de democratie vanuit twee invalshoeken onderzocht werden: de massale online verspreiding van desinformatie en de aanvaarding en verdere verspreiding door grote lagen van de bevolking. De twee Denkers waren Anja Bechmann (Aarhus University, Denemarken) experte in digitale media en Ben O'Loughlin, van de University of London, expert internationale relaties en communicatie. Het slotsymposium, waarop beide Denkers hun bevindingen hebben gepresenteerd, vond plaats in het Vlaams Parlement.

Een tweede Denkerscyclus in 2019 kwam er op initiatief van de Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek en richtte zich in het bijzonder op de publieke waarden in het innovatieproces met als Denkers Rinie van Est, themacoördinator Slimme Samenleving aan het Rathenau Instituut; Peter-Paul Verbeek, hoogleraar Wijsbegeerte aan de Universiteit van Twente en Jan Rabaey, professor Electrical Engineering aan UC Berkeley en tevens buitenlands lid van de KVAB. Deze drie complementaire internationale experts lieten toe het thema vanuit drie invalshoeken te bestuderen.

Zowel ethische, beleids-, als technische aspecten kwamen aan bod tijdens de verschillende debatten met talrijke stakeholders. Het slotsymposium vond in december plaats onder de titel 'Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie: wie, wat en hoe?'.

Ook de voorbereidingen voor de Denkerscycli van 2020 zijn reeds volop aan de gang. Voor de Klasse van de Kunsten wordt het een cyclus over Image Science, en voor de Klasse Technische Wetenschappen een cyclus rond 'Bodem: uitdagingen en opportuniteiten voor het behoud en de versterking van ons natuurlijk bodemkapitaal in de 21ste eeuw'.

Er werd hard gewerkt aan de voorbereiding van een nieuwe reeks Standpunten, rapporten die resulteren in een wetenschappelijk gefundeerde analyse en die aanbevelingen bevatten naar de overheid toe. Het vereiste aantal Standpunten werd evenwel niet gehaald. Soms was het een gevolg van de te drukke agenda van de auteurs, soms betrof het delicate onderwerpen die heel wat discussie vergen en waar het beter leek nog even verder te werken dan op een discutabele manier af te ronden. We verwachten dan ook heel wat Standpunten in 2020.

Een aantal aanbevelingen uit de vorige jaren werden gebundeld in een memorandum dat gestuurd werd naar alle politieke partijen, zowel in de aanloop van de verkiezingen als bij de aanvang van de regeringsvorming. In de loop van de legislatuur zullen we kunnen nagaan of die op een of andere manier opduiken in het beleid.

Een aantal Standpunten werden ook dit jaar voorgesteld aan het brede publiek.

Tijdens het evenement "Wortels van de Wetenschap", georganiseerd door de Jonge Academie en de Vlaamse Interuniversitaire Raad, werd het fundamenteel onderzoek in de verf gezet met de presentatie van het Standpunt 'Onderzoeker-gedreven wetenschap. Analyse van de situatie in Vlaanderen'.

Op 22 maart verscheen het Standpunt 'De strijd om de waarheid. Over nepnieuws en desinformatie in de digitale mediawereld'. Het tegengaan van desinformatie en de verspreiding ervan, was in een verkiezingsjaar een belangrijk onderwerp en de publicatie kon dan ook rekenen op heel wat belangstelling.

Learning Analytics is aan een steile opmars bezig in het hoger onderwijs, zo ook in Vlaanderen. Dit onderwerp werd naar voren geschoven door wijlen Georges Van der Perre en zijn inspanningen werden verdergezet onder leiding van Tinne De Laet. Het resultaat is de publicatie 'Learning Analytics in het Vlaams hoger onderwijs', voorgesteld aan het publiek in april.

De explosieve toename van dataverzameling en automatische verwerking van data dwingt alle niveaus tot een strategische aanpak Dit was de essentiële boodschap in het Standpunt: 'Verantwoordelijk omgaan met digitalisering. Een oproep naar overheden en bedrijfsleven, waar ook de burger toe kan/moet bijdragen'.

Tenslotte werd de publicatie 'Doctoraathouders geven het Vlaanderen van morgen vorm' voorgesteld in september. Sinds de publieke voorstelling kan het Standpunt op heel wat aandacht rekenen. Ook op sociale media werd het uitgebreid besproken, onder meer ook naar aanleiding van het Vlaamse regeerakkoord. Het Standpunt formuleert immers een duidelijke oproep aan de Vlaamse overheid: blijf investeren in doctoraten, in het belang van onze Vlaamse kenniseconomie.

Jaarlijks organiseert de Academie een Lentecyclus over actuele aspecten van kunsten en wetenschappen. De uitwerking ligt in de handen van het Academisch Cultureel Forum. In 2019 was het thema de overbevolking en migratie. Het geheel werd uitgewerkt door Koen Matthijs van de Klasse van de Menswetenschappen. De titel was veelzeggend: 'Zijn we met te veel? Wie is te veel? Wereldbevolking en migratie'. Op drie namiddagen in mei werden de sessies druk bijgewoond, achtereenvolgens over de mondiale bevolkingsontwikkelingen, de migratiestromen en hoe we daarmee zullen moeten omgaan in het beleid.

In navolging van de Vlaamse Wetenschapsagenda van vorig jaar werkte de KVAB dit jaar mee aan twee symposia die samen met het FWO en EWI georganiseerd werden. Het bijzonder grote aantal vragen dat door burgers ingezonden werd, vroeg immers om opvolging. Bij de analyse van de gestelde problemen vielen twee zaken op: de nood aan samenwerking tussen verschillende disciplines en de nood aan het opschrijven van een brede wetenschappelijke kennis. Begin

september 2019 organiseerden we dan ook een symposium over Interdisciplinariteit en in november een focusdag over Wetenschapscommunicatie. Beide kenden een grote opkomst.

Onze vier reflectiegroepen werkten gestaag en efficiënt verder. Over de reflectiegroep RRI heb ik het al gehad. De Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie werd in 2018 opgericht onder het voorzitterschap van Elisabeth Monard en is samengesteld uit leden van alle klassen en de Jonge Academie, evenals enkele externe kunstenaars. Ze organiseerden reeds twee symposia, waaronder in 2019 een symposium toegespitst op kunst en biotechnologie. Het werd een inspirerende ontmoeting met een combinatie van presentaties en een eendagstentoonstelling. De Reflectiegroep bereidt voor volgend jaar een symposium over muziek en wetenschap voor.

Natuurlijk blijven we ook een actieve rol spelen in het internationale gebeuren. Regelmatig stelt EASAC (European Academies Science Advisory Council) haar nieuwste rapporten voor in het Paleis der Academiën, rapporten waaraan meestal leden van de KVAB actief hebben meegewerkt.

Op 7 en 8 november organiseerde de KVAB samen met ALLEA (All European Academies), en het VIB (Vlaams Instituut voor Biotechnologie) een symposium met als titel 'Genome editing for crop improvement'. Topexperten uit binnen- en buitenland wisselden van gedachten over de opportuniteiten en risico's van de nieuwste methoden van genetische wijziging van gewassen, waarvan CRISPR-Cas9 de meest bekende is. De centrale vraag was of de bestaande Europese regelgeving wel aangepast is aan de nieuwste wetenschappelijke realiteit. Feiten werden naast elkaar gelegd; juridische en economische implicaties nader bekeken. Dit zal in 2020 verder uitgewerkt worden.

We mogen natuurlijk onze Jonge Academie niet vergeten, die naar goede gewoonte weer uiterst actief was. Het wapenfeit van de JA dat in 2019 het meest in het oog sprong, was de campagne Wetenschap = M+V+X, waarmee aandacht gevestigd werd op het genderonevenwicht in de hogere academische posities: minder dan een kwart van de professoren in Vlaanderen is vandaag vrouw. En die aandacht werd gekregen: op alle universiteitscampussen hangen duizenden sprekende posters. De campagne haalde zowat alle media, inclusief de journaals van VRT en VTM. Samen met de VLIR werkte de JA ook aan een hernieuwd charter Gender in academia. Dat werd door alle rectoren ondertekend op een ambitieus slotevent. Ook de nieuwste editie van het tijdschrift Maja gaat over het genderthema.

De gendercampagne ontging ook de Nationale Loterij niet: de Jonge Academie kreeg van hen de Fortuna-award 'Gender matters'.

De Jonge Academie werkte nog op heel wat andere werven, vaak samen met partners, waarvan ik er nu enkel drie vermeld. Samen met de VLIR en het Departement EWI werd een focusdag georganiseerd over de impact van GDPR op het onderzoek. Er werd meegewerkt aan de digitalisatie van het educatieve bordspel Expeditie Moendoes samen met de Nederlandse Jonge Akademie. De leden speelden het met kinderen in alle universiteitssteden op de Dag van de Wetenschap. Eind november lanceerde de Jonge Academie ook het project Science meets Parliament. Wetenschappers en politici zullen met elkaar gematcht worden om elkaars wereld beter te leren kennen.

De KVAB biedt ook onderdak aan de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit, een orgaan van negen hoogleraren dat zich buigt over klachtendossiers inzake wetenschapsfraude. Twintig Vlaamse instellingen die onderzoekers tewerkstellen, zoals de universiteiten en SOC's, erkennen de adviesbevoegdheid van de VCWI.

De VCWI organiseerde in 2019 een studiedag over het belang van ombuds- en vertrouwenspersonen en was vertegenwoordigd op de World Conference on Research Integrity in Hong Kong.

Laat me eindigen met een nieuwe activiteit voor onze Academie. In de loop van 2019 hebben we het project 'Leerstoel FPIM' opgestart, in samenwerking met de Federale Participatie en Investeringsmaatschappij. FPIM spijst een fonds dat toelaat om tijdelijk een postdoctoraal onderzoeker

aan te werven die zal werken op een thema dat we samen vastleggen. Er is hiervoor een stuurgroep opgericht om het project inhoudelijk op te volgen en begin 2020 zullen we de onderzoeker en het gekozen project in een academische zitting publiekelijk voorstellen.

Het boekjaar 2019 werd afgesloten met een positief saldo, dankzij enkele inkomsten buiten convenant, waaronder de toelage van de Nationale Loterij ter ondersteuning van de Jonge Academie, de terugname van virtuele minwaarden en een tussenkomst van het Beltenfonds.

Hiermee zijn niet alle activiteiten en resultaten belicht. Een vollediger en gedetailleerder overzicht is te vinden in de rest van dit jaarverslag.

Zeker wil ik, naast de staf, ook iedereen bedanken die aan de activiteiten heeft meegewerkt, zowel leden als niet-leden.

Freddy Dumortier
vast secretaris
20 februari 2020

III. UITGANGSPUNT

Het Convenant formuleert een aantal strategische en operationele doelstellingen, vertaald in kritieke prestatie-indicatoren of Key Performance Indicators (KPI's), en vraagt dat de Academie activiteiten ontwikkelt aangaande de volgende doelstellingen:

- Vooraanstaand forum voor Vlaamse wetenschappers en kunstenaars.
  - Genootschapswerking
  - Prijzen (KPI 1)
- Voeden van het maatschappelijk debat rond belangrijke maatschappelijke uitdagingen.
  - Denkersprogramma (KPI 2), Reflectiegroepen, publieksevenementen (KPI 4)
  - Publicaties: Standpunten, Nationaal Biografisch Woordenboek, Uitgave JA (KPI 3)
  - Wetenschapscommunicatie (KPI 6)
  - Samenwerking met kennisinstellingen en overheid
  - Communicatiestrategie
  - Logistieke ondersteuning aan externe evenementen
- Bevorderen van de internationale netwerking en uitstraling van Vlaanderen.
  - Wetenschappelijke samenwerking (KPI 5)
  - Coördinatie van de Nationale Comités
  - Deelname aan internationale samenwerkingen
- Ondersteuning Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit en Comité van Toezicht

In de volgende hoofdstukken wordt een uitgebreid overzicht gegeven, onderverdeeld volgens: 1. Activiteiten die tot stand kwamen met middelen uit het Convenant en 2. Activiteiten die ontwikkeld werden buiten het Convenant en dus met eigen middelen. Lijsten van evenementen en/of activiteiten worden in de bijlagen opgenomen.

IV. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BINNEN HET CONVENANT

1 Genootschapswerking

Onder de Genootschapswerking worden in 2019 ondergebracht:

- o De werking van de Klassen
- o De werking van de Jonge Academie
- o De klassenoverschrijdende activiteiten en samenwerking met JA
- o De permanente commissies en werkgroepen zoals CoHiWet

1.1 Klassenwerking

De thema's die leven in de Klassen komen onder andere tot uiting in de gekozen onderwerpen voor het Denkersprogramma, in de Standpunten en in de mededelingen die gegeven worden door uitgenodigde sprekers. Er wordt tijdens de vergaderingen teruggekoppeld naar de leden over de vooruitgang van werkgroepen, Standpunten en Denkerscycli. De Klassen vaardigen vertegenwoordigers af in raden en commissies, suggereren namen voor kandidaten van de prijzen Laureaat van de Academie, fondsprijzen, prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid en Gouden Penning en verkiezen nieuwe leden.

Het vieren van jarige leden - waar een laudatio de verdiensten van de ouderen voor de jongeren situeert - de in memoriams, de beschouwingen van bestuurders bij de jaarwisseling, de inauguratie van nieuwe leden zijn traditionele geplogenheden van de klassenwerking die in elke Klasse voorkomen. Ze versterken de werking van de Klassen als hechte en reflecterende netwerken van wetenschappers en kunstenaars.

De introductie van de leden aan de buitenwereld en hun installatie in de Klassen verliep gelijkaardig aan die in de voorbijaande jaren. De nieuwe leden worden tijdens de Openbare Algemene Vergadering, doorgaans de Openbare Vergadering genoemd, publiek voorgesteld en in de eerste klassenvergadering(en) van het jaar daaropvolgend vindt hun inauguratie in de Klasse plaats. Tijdens de Openbare Vergadering werden de verschillende prijzen uitgereikt, waaronder de Gouden Penning, en gaf de vast secretaris een overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2019. De prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid werd uitgereikt door Minister Crevits.

De Academie heeft in 2019 8 nieuwe leden verkozen, waarvan 3 vrouwen. In bijlage wordt een overzicht gegeven van de benoemingsronde van 2019.

1.1.1 Klasse Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2019 zes keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, onder leiding van bestuurder Christoffel Waelkens. Als onderdeel van de klassenwerking vonden er een aantal lezingen plaats verspreid over het jaar. De lezingen waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtenwisselingen.

In 2019 werden volgende lezingen gehouden:

- o Christoffel Waelkens: 'Hoge-precisie sterrenkunde'
- o Steven Desein (directeur Plantentuin Meise): 'Voorstelling van de Plantentuin'
- o Monica Höfte: 'Plant-pathogene micro-organismen'
- o Frank Verstraete (UGent): 'Kwantumfysica in de 21ste eeuw'
- o Tom Van Doorselaere (laureaat prijs VWS 2018): 'Verhitting van de zonnecorona door golven'

- o Manuel Sintubin (KU Leuven): 'De klimaatkwesitie door de ogen van een geoloog'

Er werd in 2019 een Standpunt geredigeerd onder leiding van KNW-leden:

- o Wetenschapsagenda en interdisciplinariteit (Christoffel Waelkens)

Enkele in 2018 verschenen KNW Standpunten werden in 2019 publiek voorgesteld:

- o Onderzoekersgedreven wetenschap (Dirk Van Dyck et al)
- o Doctoraathouders geven Vlaanderen vorm (Liliane Schoofs et al)

Binnen de Klasse functioneren ook de vijf Permanente Studiegroepen van de Klasse Natuurwetenschappen, die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen: wis- en natuurkunde, aard- en levenswetenschappen, chemie, moleculaire biowetenschappen en computerwetenschappen.

In 2019 werden drie nieuwe gewone leden verkozen: Sara Bals (natuurkunde), Marlies Van Bael (scheikunde) en Frank Verstraete (natuurkunde). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

1.1.2 Klasse Menswetenschappen

De Klasse van de Menswetenschappen stond in 2019 onder leiding van bestuurder Kristiaan Versluys. Ze vergaderde achtmaal plenair.

In 2019 werden volgende lezingen gehouden:

- o Kristoffel Demoen: 'Tragische macht. Leiders en hun dilemma's in twee toneelstukken van Sophokles'
- o Bea Maes: 'Mensen met ernstig meervoudige beperkingen: een bijzondere doelgroep'
- o Mieke Van Houtte: 'Hoog mikken en dan zakken. De gevolgen van een hiërarchisch onderwijssysteem'
- o Caroline Masquiller (laureaat prijs VWS 2017): 'HIV/AIDS competent huishouden: de intermediaire rol van het huishouden bij 'community-based' zorg voor personen die leven met HIV/AIDS in Zuid-Afrika'
- o Luc Duerloo: 'The World's Local Ruler: Een andere ontknoping voor de Opstand in de Nederlanden'
- o Hubert J. M. Hermans (buitenlands lid KMW): 'Het spanningsveld tussen fragmentatie en ordening in onze innerlijke wereld: Expositie van de Dialogical Self Theory'
- o Wim Vandenbussche (VUB): 'Taalbeleid in academia, tussen droom en daad'
- o Willy van Eeckhoutte: 'Alles ist Wechselwirkung - Hoe werknemers zelfstandigen kunnen worden (en omgekeerd)'

Er werd in 2019 gestart met een nieuw concept. In de klassenvergadering van november werd gedebatteerd rond 3 thema's. De discussie werd telkens ingeleid door een korte mededeling. Deze waren:

- o Karel Velle: 'Restitutie van Afrikaans erfgoed'
- o Willy Clarysse: 'Mrs. Sappho en Mr. Green'
- o Marc Boone: 'De Vlaamse canon'

Een in 2018 verschenen KMW Standpunt werd in 2019 publiek voorgesteld:

- o De strijd om de waarheid (Jaak Billiet et al)

Naar aanleiding van dit Standpunt hebben Jaak Billiet (Klasse van de Menswetenschappen) en Peter Van Aelst (alumnus Jonge Academie) in 2019 de Denkerscyclus 'Democracy & Disinformation' uitgewerkt. Meer details over deze activiteit is te vinden in hoofdstuk 3.

In 2019 zijn werkgroepen in de schoot van de KMW aan de slag gegaan met het voorbereiden van Standpunten, die gefinaliseerd zullen worden in 2020:

- o Onderwijsstaal aan de universiteit (Godelieve Laureys et al)

- o Multiculturele samenleving (Marie-Claire Foblets et al)
- o De replicerbaarheids crisis in de empirische menswetenschappen (Patrick Onghena et al)

In 2019 werden geen nieuwe gewone of buitenlandse leden verkozen.

1.1.3 Klasse Kunsten

De Klasse van de Kunsten stond in 2019 onder leiding van bestuurder Anne-Mie Van Kerckhoven en kwam 8 keer plenair samen. De lezingen werden niet alleen gehouden door klassenleden maar ook door leden van andere klassen en academies. Deze zorgden voor een nadere kennismaking met het werk van de nieuwe en/of collega-leden en gaven aanleiding tot interessante gedachtewisselingen. Daarnaast heeft de Klasse Kunsten naar jaarlijkse traditie een bezoek georganiseerd aan een tentoonstelling of atelier van één van de klassenleden. In maart 2019 bezochten de leden de permanente tentoonstelling van Raoul Servais in MuZee te Oostende.

In 2019 werden volgende lezingen gehouden:

- o Katelijne de Corte (JA): 'De rol van de Jonge Academie en mijn 'artist led' organisation platvorm'
- o Johan Wagemans (lid KMW): 'Zien en gezien worden. Waarom visuele waarneming en visuele kunst hand-in-hand gaan'
- o Chris Dercon: 'Is er een toekomst voor het museum? Mijn reis door de wereld van Kunstinstellingen: van New York, over Rotterdam, München, London, Berlijn naar Paris'
- o Hilde Heynen (lid KTW): 'Sibyl Moholy-Nagy. Historiografische kwesties bij het schrijven van een intellectuele biografie'
- o Leen Huet (KANTL): 'Pieter Breugel en het werk van de biograaf'
- o Maximiliaan Martens: 'Over het concept van de Van Eycktentoonstelling: Optische revolutie'
- o Paul Vandenbroeck: 'De genese van de esthetische vorm: psychocorporele processen'

De Klasse Kunsten nam het initiatief tot het organiseren van een Denkerscyclus rond Image Science met als Denker W.J.T. Mitchell. Voorbereidende stappen werden reeds genomen in 2018. Onder leiding van Hilde Van Gelder en Bart Verschaffel werd in de loop van 2019 een indrukwekkend programma uitgestippeld dat in het voorjaar van 2020 zal uitrollen.

In 2019 werden drie nieuwe gewone leden verkozen: Dirk Braeckman (kunstfotograaf), Koenraad Brosens (kunsthistoricus) en An Fonteyne (architect). Reinier Baarsen (kunsthistoricus, ULeiden) werd verkozen tot nieuw buitenlands lid.

1.1.4 Klasse Technische Wetenschappen

Naar jaarlijkse gewoonte vergaderde de Klasse Technische Wetenschappen in 2019 vijfmaal plenair. Terugkoppeling naar de Klasse van vorderingen in actieve werk- en reflectiegroepen en inhoudelijke discussie over technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact staan centraal. Er wordt verder ook verslag uitgebracht over internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Tien jaar geleden, op 8 december 2009, vond de inauguratie plaats van de Klasse Technische Wetenschappen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De Klasse heeft haar 10de verjaardag in 2019 dan ook met luister gevierd, aansluitend bij de plenaire vergadering van november.

In 2019 werden volgende lezingen gehouden:

- o Hugo De Man: 'Van de elektronenbuis tot de neuromorfe computerchip'
- o Korneel Rabaey (laureaat KTW 2016): 'Electrifying biotechnology'
- o Alexander D'Hooghe: 'Een ruimtelijk ontwerp als een sociaal contract'
- o Gunther Roelkens (laureaat KTW 2018): 'Optische chips voor slimme sensoren en hoge bandbreedte optische communicatie'
- o Rik Van de Walle: 'De universiteit Gent anno 2019'

Enkele in 2018 verschenen Standpunten, voorbereid in de schoot van of in samenwerking met de Klasse Technische Wetenschappen, werden in 2019 publiek voorgesteld:

- o Onderzoeksgedreven wetenschap (Dirk Van Dyck et al)
- o Learning Analytics in het hoger onderwijs (Tine De Laet et al)
- o Verantwoordelijk omgaan met digitalisering (Luc Bonte et al)
- o Doctoraathouders geven Vlaanderen vorm (Liliane Schoofs et al)

In 2019 zijn meerdere werkgroepen in de schoot van de Klasse aan de slag gegaan voor het voorbereiden van Standpunten, die gefinaliseerd zullen worden in 2020.

- o Onderhoud van infrastructuur van wegen, bruggen, tunnels, spoorwegen in Vlaanderen (Luc Taerwe et al)
- o Rol van Gas en Power-to-Gas (Joost Van Roost et al)
- o Voedingsexpertise (Filip Arnaut et al)
- o Wat is architectuurkwaliteit vandaag (Hilde Heynen et al)
- o Multifunctioneel eiland voor Belgische kust (Ivo van Vaerenbergh et al).
- o Onderwijsstaal (KMW m.m.v. KTW, JA)

Op initiatief van de Reflectiegroep RRI (Responsible Research and Innovation) en Wetenschapsethiek, en onder leiding van KTW-lid Joos Vandewalle, werd eind 2018 een Denkerscyclus opgestart onder de titel 'Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie: wie, wat en hoe?'

Reeds vroeg in 2019 heeft KTW-lid Willy Verstraete het initiatief gelanceerd voor een Denkerscyclus in 2020 met als titel: 'Natuurlijk bodemkapitaal in de 21ste eeuw: uitdagingen en opportuniteiten'.

Meer details over het Denkersprogramma zijn te vinden in hoofdstuk 3.

Er zijn drie reflectiegroepen die geleid worden door KTW-leden. Meer details over hun activiteit in 2019 is te vinden in hoofdstuk 4.

Op internationaal vlak was de KTW actief betrokken bij initiatieven van internationale koepels van ingenieursacademiën (CAETS, Eurocase) evenals aan EASAC. Meer details over deze activiteit is te vinden in hoofdstuk 12.

Op Belgisch niveau zetelen vertegenwoordigers van de KTW (KVAB) en van de CTS (Classe Technologie et Société) van de ARB (Académie Royale de Belgique) in BACAS, de Belgian Academy Council of Applied Sciences.

In 2019 werden twee nieuwe binnenlandse leden en een buitenlands lid benoemd. De nieuwe binnenlandse leden zijn Patrick Maselis, bedrijfsleider van de NV Maselis, en Michiel Steyaert, onderzoeksdirecteur bij het Laboratorium ESAT-MICAS, KU Leuven. Als buitenlands lid werd Janusz Kacprzyck, professor computerwetenschappen (Polen), verkozen.

1.2 Jonge Academie

1.2.1 Werkgroepvergaderingen - JA-dagen

De werkgroepen van de Jonge Academie draaiden in 2019 op volle toeren. Om de disparate vergaderingen onder leden wat te structureren werd een nieuw initiatief genomen: elke 13e van de maand zouden de werkgroepen die nood hadden aan een vergadering hier op de Academie vergaderen: de JA-dag. Dit concept maakte dat de leden elkaar vaker zouden ontmoeten, de vergaderingen praktischer inpasbaar zouden zijn én, vooral, dat er meer kruisbestuiving zou zijn tussen de werkgroepen doordat meer JA-leden vergaderingen van andere werkgroepen bijwonen. Enkele malen richtte de JA ook tijdens deze broodjeslunch 'salons' in; een moment waarop kunstenaars en wetenschappers vrij denken, associëren en ervaringen delen rond een bepaald thema (bv. 'spelen in kunst en wetenschap').

1.2.2 Sociale dag

Eén keer per jaar bezoekt de Jonge Academie met haar leden een universiteitsstad. Elkaar leren kennen staat op die dag centraal in een positieve sfeer van interdisciplinaire interesse, eigen aan de Jonge Academie. In 2019 was de beurt terug aan Hasselt om deze 'sociale dag' te huisvesten. De dag begon met een rondleiding in de ECOTRON en een gidsbeurt in het Nationaal Park Hoge Kempen. Daarna brachten de leden een bezoek aan de Oude Gevangenis die herbestemd werd tot universiteitsgebouw, waar ze rondgeleid werden door onderzoeksdirecteur Ann Peters en Philip Speelmans. Voor het diner in Chinous bracht de JA nog een bezoek aan CIAP, Centrum voor Actuele Kunst.

1.2.3 Voorjaarstweedaagse

De voorjaarstweedaagse op 11 en 12 maart was een modeltweedaagse. Na een bestuursvergadering en een algemene vergadering ter afsluiting van het werkjaar 2018-2019 volgde de (interne) kennismaking met de nieuwe leden en daarna het uitgebreide verslag van alle werkgroepen en het overzicht van alle JA-activiteiten. Dat is steeds een indrukwekkende oplistings, waar nieuw animo gevonden wordt voor het verderzetten van genomen engagementen. Een aantal nieuwe werkgroepen werd opgericht, waaronder Duurzaamheid, Open Science en Science meets Parlement. Na de parallele vergaderingen van drie werkgroepen, voerde de hele JA samen een stellingenspel over vragen rond gender in de academische wereld.

Een diner en optionele overnachting in Brussel later, begon de volgende ochtend met een kennismaking met de discipline-overschrijdende verhalen van leden Sylvia Wenmackers (van theoretische fysica naar filosofie) en Marjan Doom (van diergeneeskunde/anatomie naar de kunst). Aansluitend speelde de hele Jonge Academie het (gedigitaliseerde) educatieve spel *Expeditie Moendes*, samen met de CEO van Technopolis Stéphane Berghmans. Drie werkgroepen vergaderden daarna parallel met elkaar. De dag eindigde met een feestelijk publieksevenement, waarop de 11 nieuwe leden geïnaugureerd werden, de 10 leden van de tweede generatie plechtig afzwaaiden tot alumni en de aftredende voorzitters Lieve Van Hoof en Niel Hens terugblikten en hun voorzittersstaf doorgaven aan Sylvia Wenmackers en Vincent Ginis.

1.2.4 Najaarstweedaagse

Donderdag 28 november startte de najaarstweedaagse met de Algemene Vergadering waar de organisatorische en financiële aspecten werden besproken. Nadien werd er tijd gevonden voor een fotomoment van de leden van de Jonge Academie. Ook werden er enkele foto's vastgelegd specifiek van de werkgroep gender met de *Fortuna Award* die ze mochten ontvangen voor hun verdienstelijk werk en campagne rond gender van de Nationale Loterij. Na de broodjeslunch werd er verslag gemaakt van alle werkgroepen, activiteiten en samenwerkingen.

In de namiddag konden de JA-leden genieten van een cursus mediatraining gegeven door Lieven De Maertelaere en Pieter Wandels van Belga. In de late namiddag was er naar jaarlijkse gewoonte het stellingenspel, dit keer over de rol en financiering van kunst. De werkdag werd afgesloten met een gevarieerd diner in Brussel en een overnachting voor zij die dat wensten.

Op vrijdag 29 november was er kort de tijd voor de dringende werkgroepen, zoals de laatste voorbereidingen voor het publieksevenement *Science meets parlement* en een JA-brede bespreking van het concept-KVAB-Standpunt over multiculturalisme.

Aansluitend zocht de JA in een zogenaamde "fenomenale werkgroepenshow" naar nieuwe formats, nieuwe ideeën en het verkennen en leren kennen van de leden en hun interesses onderling via een ludiek format. Na de lunch werd de tweedaagse afgesloten met het publieksevenement waar het *Science meets parlement* programma werd bekendgemaakt. Een receptie nadien vormde het echte slot van een gesmaakte najaarstweedaagse.

1.2.5 Leden, voorzitters, bestuur

De Jonge Academie verkoos in 2019 precies 11 nieuwe leden, met name 10 wetenschappers en één kunstenaar. Het lidmaatschap werd toegekend tot 2024 aan Christophe Vandeviver, Beatrijs

Vanacker, Dave De ruyscher, Didier Caluwaerts, Lars De Laet, Kris Myny, Bart Vermang, Michelle Plusquin, Lynda Grine, Rose Bruffaerts en Marjan Doom. Ze werden geïnaugureerd op 12 maart 2019.

Het voorzitterschap van de Jonge Academie duurt 2 jaar. Lieve Van Hoof en Niel Hens zwaaiden na verdienstelijk af in maart en gaven de fakkel door aan Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers die van april 2019 tot en met maart 2021 als voorzittersduo zullen optreden.

Van april 2019 tot en met maart 2020 was het bestuur van de Jonge Academie samengesteld als volgt:

- o Sylvia Wenmackers en Vincent Ginis, voorzitters
- o Lendert Gelens en Damya Laoui, bestuursleden Wetenschapscommunicatie
- o Nele Witters en Jozefien De Leersnyder, bestuursleden Wetenschapsbeleid
- o Lodewijk Heylen en Sofie Verbrugge, bestuurslid Interdisciplinariteit & kunsten
- o Amr Ryad en Lien Verpoest, bestuursleden Internationalisering

Elk bestuurslid is aangesteld voor twee jaar, in geschrante volgorde met de collega die hetzelfde domein opvolgt. De beleidsmedewerkers voor de Jonge Academie zijn adviserend lid.

1.2.6 Communicatie

Over al haar werkzaamheden communiceert de Jonge Academie via haar website, e-mailnieuwsbrief, Twitter, Facebook en LinkedIn.

1.2.7 Financiering en ondersteuning

De KVAB verkreeg ook in 2019 een subsidie van de Nationale Loterij ter ondersteuning van de Jonge Academie. Bert Seghers zette zijn werkzaamheden als secretaris van de Jonge Academie (50 %) voort, Ellen Van Impe ondersteunde de JA van januari 2019 t.e.m. juni 2019 en werd in augustus 2019 vervangen door Chris Bessemans (40%).

1.3 Klassen- en/of academie-overschrijdende initiatieven

In 2019 werden vier Klassen- en/of academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte vond de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde KANTL. In 2019 vond deze plaats in Gent. Namens de KVAB sprak Hubert J.M. Hermans, buitenlands lid KMW en em. hoogleraar aan de Radboud Universiteit te Nijmegen, over 'Het spanningsveld tussen fragmentatie en ordening in onze innerlijke wereld: Expositie van de Dialogical Self Theory'.

- Op 24 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier Klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Technische Wetenschappen waarin een lezing werd gehouden door Alexander D'Hooghe, buitenlands lid, over 'Een ruimtelijk ontwerp als een sociaal contract.'. Ben O'Loughlin, Denker in de Denkerscyclus 'Democracy and Disinformation' gaf een update over de voorbije fact finding sessies. De vast secretaris gaf een toelichting bij de jaarrekening 2018, de begroting 2019 en de financiële toestand van de KVAB.

- In mei hielden de vier Klassen samen hun lentevergadering in het AfricaMuseum van Tervuren. Er werden lezingen gehouden door Guido Gryseels, algemeen directeur AfricaMuseum, over het renovatieproject; Robin Engels over "Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (Charles Girault, 1904-1910), restauratie van een monument met een beladen geschiedenis; Tine Huyse over "Het biodiversiteitsonderzoek van het AfricaMuseum". In de namiddag stond een bezoek aan het museum op het programma.

- Naar aanleiding van de gezamenlijke vergadering van de Klassen Natuurwetenschappen en Technische wetenschappen in maart werd een bezoek georganiseerd aan de Plantentuin van Meise. Directeur Steven Dessen gaf er een korte voorstelling.

Teneinde de samenwerking met de Jonge Academie te bevorderen en om contacten te stimuleren tussen de leden van zowel de KVAB als de Jonge Academie worden de leden van de Jonge Academie uitgenodigd op alle klassenvergaderingen, op de Openbare Vergadering van december en op de Lentevergadering van mei. De Jonge Academie wordt tevens vertegenwoordigd door één van haar voorzitters in de Raad van Bestuur van KVAB. Daarnaast vindt er samenwerking plaats bij tal van andere evenementen.

De Klassen- en/of academie-overschrijdende Standpunten moedigen de leden aan om over hun eigen Klasse heen met andere leden en/of academies samen te werken.

Ook tal van stuurgroepen zijn Klassen- en/of academie-overschrijdend zoals bijvoorbeeld deze van het Denkersprogramma en de Reflectiegroepen.

1.4 Permanente commissies

1.4.1 Cohiwet

De Commissie Historische Wetenschappen (Cohiwet) coördineert onder leiding van Marc Boone alle initiatieven van de KVAB met betrekking tot geschiedenis. Cohiwet volgt ook de historische reeksen op van de KVAB, zij het zijdelings, omdat er voor het Nationaal Biografisch Woordenboek, de Collectanea Hellenistica, de Iusti Lipsi Epistolae, de Iuris Scripta Historica en de Verhandelingen aparte commissies bestaan. In 2019 stonden volgende activiteiten op het programma:

- Vergadering van Cohiwet op 29 januari 2019. Daarin werd de werking van het voorbije werkjaar besproken (met verschillende realisaties, o.m. 3 publicaties en een Denkerscyclus) en de projecten voor de komende jaren.

- Een bijzonder punt voor Cohiwet is de viering van 250 jaar Academiën in België sinds de oprichting van de eerste Academie door Maria Theresia in 1772. Daarvoor is er samenwerking met de ARB voorzien, zoals die er ook was bij de viering van de heroprichting van de Academie door Willem I in 1816. Er wordt een studiedag voorzien, waarin bijzondere aandacht zal worden besteed aan de vroegste geschiedenis van de Academie: de Oostenrijkse en de Franse tijd (en in het bijzonder de figuur van Nelis) en ook de periode na 1830, vooral vanaf 1845. Ook wordt een publicatie voorzien, waarvoor o.m. de medewerking van de specialist 18de-eeuwse geschiedenis Pierre Delsaerdt zich bereid heeft verklaard om hieraan mee te werken.

- Een volgend project betreft de borstbeelden in het Paleis der Academiën, voor het grootste deel in bezit van de ARB, maar waarvan sommige verloren staan zoals bv. Horta en Conscience. Hierbij is Francis Strauven (lid Klasse Kunsten) de drijvende kracht. Hij voorziet ook de verdere integratie van de iconografie van het Paleis der Academiën, o.m. de twee portretten in de Lipsiuszaal, de portretten van de vorsten en het wandtapijt in de Stevinzaal.

- Cohiwet behartigt ook de ordening en de toegankelijkheid van het archief van de KVAB. In overleg met het bestuur van de KVAB trad op 1 augustus 2018 Céline Houwaer in dienst voor een periode van één jaar. Zij heeft de inventarisatie van het KVAB-archief voortgezet op basis van de oudere inventarissen opgesteld door twee studenten archivistiek. Door haar werd het oude archief van de KVAB voorzien van een werkbare inventaris, en werden de vele documenten die in slechte omstandigheden waren opgeslagen, overgeheveld naar zuurvrije archiefdozen en dito mappen, met

referenties naar de inventaris. Haar mandaat werd beëindigd op 31 juli 2019 met de ten dienststelling van de nieuwe inventaris.

- Een bijzonder punt dat bij het vorige aansluit is het laten overeenstemmen van het digitaal archief van de KVAB op de inventaris van Céline Houwaer. Dit punt dient te worden uitgewerkt in overleg met het bestuur van de KVAB.

- Cohiwet levert ook de jury aan die om de twee jaar de kandidaturen voor de prijs Pro Civitate voor Geschiedenis evalueert (Nederlandstalige taalrol). In 2019 werd de prijs uitgereikt door de KVAB. Er waren 8 kandidaturen. Janna Coomans werd bekroond tot laureate 2019 voor haar studie "In pursuit of a healthy city – Sanitation and the Common Good in the Late Medieval Low Countries".

2 Prijzen (KPI 1)

2.1 Laureaat van de Academie

De Academie heeft in 2019 in elk van de vier Klassen een prijs van €10.000 uitgereikt aan een excellente jonge Vlaamse onderzoeker of kunstenaar. Het gaat om onderstaande personen:

- o Laureaat Natuurwetenschappen: Wendy Lowen (UAntwerpen)
- o Laureaat Menswetenschappen (cat. cultuurwetenschappen): Violet Soen (KU Leuven)
- o Laureaat Kunsten (cat. kunstwetenschappen): Marjan Sterckx (UGent)
- o Laureaat Technische Wetenschappen: Steven Latré (UAntwerpen)

2.2 Gouden Penning

De Gouden Penning wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap of van de kunsten. Op voordracht van de vier Klassen werd de Gouden Penning 2019 toegekend aan Emile Boulpaep.

Ridder Emile Boulpaep studeerde geneeskunde aan de KU Leuven, waar hij afstudeerde in 1962. Sinds 1967 is hij professor aan de Yale School of Medicine. Hij ontvangt de Gouden Penning voor zijn decennialange inzet om via de B.A.E.F. aan duizenden jonge onderzoekers uit Vlaamse universiteiten en conservatoria een unieke kans te bieden om hun opleiding in de VS verder te zetten. Dankzij de verworven kennis en ervaring hebben velen onder hen na hun terugkeer hun weg gevonden in de academische wereld, de openbare sector of de bedrijfsweld. Volgend jaar viert de B.A.E.F. haar honderdjarig bestaan. Aan de vooravond van deze verjaardag wenst de KVAB de vele verdiensten van Emile Boulpaep te erkennen.

2.3 Prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid

De Academie reikt om de drie jaar de Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid uit aan personen of instellingen die erin geslaagd zijn om op voortreffelijke wijze wetenschap binnen het bereik te brengen van het algemeen publiek, een missie die zowel wetenschapspopularisering als vulgarisering kan omvatten. De prijs werd in 2019 toegekend aan Universiteit van Vlaanderen vzw.

De Universiteit van Vlaanderen werd opgericht op 29 augustus 2017 met als doel wetenschap en universitaire kennis beschikbaar en begrijpelijk maken voor iedereen door Vlaamse professoren een breed toegankelijk platform te bieden via moderne mediakanalen. Bij de Universiteit van Vlaanderen vzw geven topwetenschappers uit heel Vlaanderen gratis college op internet, podcast, radio en televisie. De muren van de universiteits aula worden spreekwoordelijk afgebroken. Topwetenschappers beantwoorden telkens op ongeveer een kwartier een boeiende vraag over uiteenlopende thema's. In hun eerste twee collegejaren leverde Universiteit van Vlaanderen reeds meer dan 65 miljoen contactmomenten op, met een bereik van meer dan 2,5 miljoen kijkers en 17 miljoen luisteraars. Sinds vorig jaar werd ook de Universiteit van Vlaanderen podcast gelanceerd, die nu maandelijks meer dan 250 duizend keer wordt beluisterd. Ze werden meteen een van de grootste wetenschapsplatformen in België en een enorme toegevoegde waarde voor het Vlaamse wetenschapscommunicatielandschap.

2.4 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 1

Er werden in 2019 vier Laureaten van de Academie bekroond, waaraan een bedrag van €10.000 is verbonden.

In 2019 werd de Gouden Penning uitgereikt.

In 2019 werd de Prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid (€7.500) uitgereikt.

3 Denkersprogramma (KPI 2, KPI 4)

3.1 Democratie & desinformatie

3.1.1 Situering

Naar aanleiding van het KVAB Standpunt "De strijd om de waarheid. Over nepnieuws en desinformatie in de digitale mediawereld" namen Jaak Billiet, Klasse van de Menswetenschappen, en Peter Van Aelst, alumnus Jonge Academie, het initiatief om een Denkerscyclus uit te werken rond enkele aspecten die verdere reflectie vereisten. Het programma kreeg de titel 'Democracy & Disinformation' en zou het functioneren van de democratie bekijken vanuit twee invalshoeken: de massale online verspreiding van desinformatie en de aanvaarding en verdere verspreiding door grote lagen van de bevolking. Hiervoor werden twee complementaire Denkers aangetrokken, Anja Bechmann (Aarhus University) experte in digitale media en Ben O'Loughlin (Royal Holloway, London) expert internationale relaties en communicatie. Samen met de stuurgroep werden een aantal activiteiten en interacties met stakeholders georganiseerd in de eerste helft van 2019. Het slotsymposium waarop beide Denkers hun bevindingen presenteerden vond plaats in het Vlaams Parlement op vrijdag 11 oktober 2019.

Anja Bechmann is professor Media Studies en directeur van DATALAB, het Center for Digital Social Research aan de School of Communication and Culture, Aarhus University, Denemarken. Zij is experte in digital sociology, personal information data flows in social media, critical algorithmic and machine learning studies, social cohesion and digital news studies.

Ben O'Loughlin is professor International Relations aan Royal Holloway, University of London. Hij leidt er de New Political Communication Unit. Zijn expertise situeert zich in de internationale politieke communicatie waar hij de link bestudeert tussen mediaonderzoek en de tendensen in 'strategic narratives' die gebruikt worden in politieke besluitvorming.

De coördinatie en wetenschappelijke leiding van het programma berustte in hoofdzaak bij de twee coördinatoren Jaak Billiet en Peter Van Aelst, aangevuld met Lien Verpoest en bijgestaan door leden van de Stuurgroep.

Samenstelling van de Stuurgroep:

- o Jaak Billiet (KMW, KU Leuven)
- o Herman De Dijn (KMW, KU Leuven)
- o Godelieve Laureys (KMW, UGent)
- o Michael Opgenhaffen (KU Leuven)
- o Bart Pattyn (KU Leuven)
- o Jo Pierson (VUB)
- o Bram Spruyt (JA, VUB)
- o Jo Tollebeek (KMW, KU Leuven)
- o Peter Van Aelst (UA)
- o Karel Velle (KMW, UGent)
- o Lien Verpoest (JA, KU Leuven)
- o Kristiaan Versluys (KMW, UGent)
- o Els Witte (KMW, VUB)

3.1.2 Activiteiten

De eerste contacten tussen de Denkers en de Stuurgroep werden gelegd begin 2019. De contacten met de Stuurgroep en met tal van stakeholders werden in hoofdzaak georganiseerd rond drie weken van fact finding. Daarnaast hebben de Denkers ook onderling meermaals overleg gepleegd en ad hoc gesprekken gevoerd met belanghebbenden. De Stuurgroep kwam samen op 11 januari, 12 februari, 15 april en 2 juni 2019.

De eerste fact finding week vond plaats van 11 tot 15 februari. Anja Bechmann interviewde journalist Tim Verheyden, ontmoette de onderzoeksgroep 'Media, Middenveld en Politiek' aan de UA Antwerpen en had een overleg met Lieven De Marez en Frederik De Grove van de multidisciplinaire onderzoeksgroep 'Media, Innovation and Communication Technologies' aan de UGent.

Bij de volgende fact finding van 15 tot 19 april waren beide Denkers aanwezig. Ze voerden in de Academie gesprekken met Ike Picone, VUB, en gingen in dialoog met tal van Vlaamse journalisten waaronder Jan-Frederik Abbeloos, De Standaard; Jan Balliauw, VRT; Dieter De Cleene, EOS; Freek Evers, De Morgen; Doruntina Islamaj, VRT; Tim Pauwels, VRT; Roeland Termote, De Standaard; Marijn Trio, VRT; Rik Van Cauwelaert, Knack/De Tijd; Jeroen Zuallaert, Knack. De Denkers trokken vervolgens naar Leuven waar zij deelnamen aan een seminarie met de interfacultaire onderzoeksgroep Connectivity en overleg hadden met de onderzoeksgroepen 'Institute for Media Studies', 'School for Mass Communication' en het 'Centre for Political Research'. Om de week af te sluiten namen ze deel aan het expertenseminarie 'Media, Post-Truth and the Future of Democracy', georganiseerd door het Metaforum van de KU Leuven.

Van 16 tot 18 mei vond de laatste fact finding plaats. Ben O'Loughlin voerde een aantal interviews met stakeholders in Brussel en gaf een lezing voor de Klasse van de Menswetenschappen.

Het slotsymposium 'The Battle for the Truth – Democracy & Disinformation in the Digital Media world' vond plaats in de Schelp van het Vlaams Parlement op vrijdag 11 oktober 2019. De Denkers stelden er hun bevindingen voor en gingen in debat met vertegenwoordigers uit media, onderzoek en politiek. Onder de respondenten bevonden zich o.m. Tim Pauwels (VRT), Lien Verpoest (KU Leuven), Jan-Frederik Abbeloos (De Standaard), Ike Picone (VUB) en Katia Segers (Sp.a). Philippe De Backer, Minister van Digitale Agenda, Telecommunicatie en Post, zorgde voor de afsluitende noot. Het belang van data, betrouwbare data en toegang tot data, bleek één van de belangrijkste aandachtspunten te zijn waarover alle sprekers het eens waren. Ruim 100 deelnemers waren aanwezig.

3.1.3 Resultaten en impact

3.1.3.1 Nieuwe ideeën

Het doel van het slotsymposium was enerzijds terug te koppelen naar de verschillende experten met wie de Denkers reeds ontmoetingen hebben gehad, en anderzijds om nuttige input te krijgen van een reeks andere deskundigen. Aan de hand van deze interacties konden zij een definitief rapport neerleggen dat nauw aansluit bij de maatschappelijke realiteit van de Vlaamse samenleving, wat op zijn beurt de garanties moet verhogen dat de beleidsvoorstellen die worden geformuleerd ook effectief een antwoord kunnen zijn op de reële vraagstukken van vandaag. Voor het extensieve verslag van de Denkers en hun conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering.

3.1.3.2 Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB, de Facebook-pagina van de KVAB, in de Academieberichten en op de websites van partnerorganisaties. Het slotsymposium werd mede aangekondigd in Rekto:Verso (editie september 2019). De aankondiging en uitnodigingen voor het slotcongres werden elektronisch verstuurd naar meer dan 3000 geadresseerden, een persbericht werd uitgestuurd naar onze mediacontacten.

Naar aanleiding van deze Denkerscyclus is er voor, tijdens en na het symposium van september getweet door KVAB en aanwezigen met tagging van #battleforthetruth.

Persartikels:

- Op 18 april verscheen een interview met Anja Bechmann in De Morgen: "Fake news ontcrachten door factchecks? 'Dat is als zeggen: druk niet op de rode knop'"
- Op 18 april verscheen een interview met Ben O'Loughlin in Knack: "Het is een mythe dat radicalisering vooral online gebeurt"

- Op 4 mei verscheen een interview met de twee Denkers in De Standaard n.a.v. 'Het Grote Gelijk': "Facebook is niet uitgevonden om je te informeren"
- Op 15 juni verscheen een interview met de twee Denkers in de Academieberichten nr. 72, 2019, p.4-6.

Voor een meer uitvoerige beschrijving van dit programma, Denkersrapport, presentaties en brochure van het slotcongres verwijzen we naar de eindrapportering van de Denkerscyclus Democratie en desinformatie.

3.2 Digitale Innovatie

3.2.1 Situering

De tweede Denkerscyclus in 2019 kwam er op initiatief van de KVAB-Reflectiegroep Responsible Research & Innovation (RRI) en Wetenschapsethiek en richtte zich in het bijzonder op de menselijke waarden in het innovatieproces. De overkoepelende uitdaging hierbij bestaat erin ethiek, privacy en maatschappelijke waarden van bij de conceptie te integreren in de volgende generatie van digitale technologische instrumenten en diensten. Dit vergt echter dieper inzicht en actie op vlak van regularisatie, standaardisatie en beleid. Onder de titel 'Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie: wie, wat en hoe?' werden drie vooraanstaande internationale experts aangezocht om samen met de leden van de Stuurgroep te werken rond de gekozen thematiek. Samen gingen zij in debat met talrijke stakeholders en partners. Drie Denkers lieten toe het thema te bestuderen vanuit complementaire invalshoeken: ethische aspecten, beleid en wetenschap. Peter-Paul Verbeek is hoogleraar Wijsbegeerte aan de Universiteit van Twente, Rinie van Est is themacoördinator Slimme Samenleving aan het Rathenau Instituut en Jan Rabaey is professor Electrical Engineering aan UC Berkeley. Hun ideeën en aanbevelingen werden gepresenteerd op een slotsymposium in het Paleis der Academiën op woensdag 4 december 2019.

Jan Rabaey bekleedt de Donald O. Pederson Distinguished Professorship aan de University of California at Berkeley. Hij is de stichter van het Berkeley Wireless Research Center (BWRC) en de Berkeley Ubiquitous SwarmLab, en was tot twee maal toe voorzitter van de afdeling Electrical Engineering aan Berkeley. Hij is buitenlands lid van de KVAB. Rabaey heeft belangrijke bijdragen geleverd in diverse domeinen waaronder advanced wireless systems, low power integrated circuits, sensor networks, and ubiquitous computing. Zijn huidige interesse concentreert zich op de volgende generatie geïntegreerde draadloze systemen met een breed gamma aan toepassingen, alsook op onderzoek naar de interactie tussen de virtuele en de biologische wereld.

Peter-Paul Verbeek is universiteitshoogleraar Filosofie van Mens en Techniek en wetenschappelijk co-directeur van het DesignLab van de Universiteit Twente. Hij is tevens honorary professor aan Aalborg University, Denemarken. Zijn onderzoek richt zich op de relaties tussen mens, technologie en samenleving en richt zich op filosofische analyse, ethische reflectie, en praktijken van ontwerp en innovatie.

Dr. ir. Rinie van Est werkt voor het Rathenau Instituut, dat in Nederland het publieke en politieke debat over maatschappelijke en ethische kwesties in verband met wetenschap en technologie stimuleert. Hij coördineert het thema Slimme Samenleving. Als natuurkundige en politicoloog is hij gespecialiseerd in de politiek van waardevolle innovatie. Hij is een wereldwijde expert op het gebied van technology assessment, governance en publieksparticipatie. Tevens werkt hij sinds 2000 een dag per week aan de Faculteit Industrial Engineering & Innovation Sciences van de Technische Universiteit Eindhoven.

Om de Denkers optimaal in hun opdracht te begeleiden werd een Stuurgroep samengesteld bestaande uit leden van de KVAB, de Reflectiegroep RRI, de Jonge Academie en een aantal externe experts. De coördinatie en wetenschappelijke leiding van het programma berustte in hoofdzaak bij de coördinator Joos Vandewalle.

Samenstelling van de Stuurgroep:

- o Luc Bonte (KTW)
- o Geert Bouckaert (KMW)
- o Hugo De Man (KTW)
- o Inez Dua (KVAB)
- o Freddy Dumortier (KNW, KVAB)
- o Vincent Ginis (JA, VUB)
- o Johan Hanssens (EWI)
- o Liesbet Lagae (KTW, Imec)
- o Lode Lauwaert (KU Leuven)
- o Egbert Lox (KTW)
- o Ine Van Hoyweghen (JA, KU Leuven)
- o Marc Van Hulle (KAGB)
- o Joos Vandewalle (KTW)
- o Pascal Verdonck (KTW, UGent)
- o Simon Verschieren (EWI)
- o Paul Verstraeten (KTW)
- o Bieke Zaman (KU Leuven)

3.2.2 Activiteiten

In een eerste fase zijn de Denkers aan het woord gelaten en hebben ze hun visie en ervaring met de Stuurgroep gedeeld. Daarna zijn de essentiële elementen van dit transformatieproces en de maatschappelijke impact in kaart gebracht. Vanuit deze context en afbakening van het thema zijn de Denkers in debat gegaan met talrijke stakeholders, partners en opiniemakers.

Deelthema's die aan bod kwamen zijn onder meer: belangrijke drijvende krachten in digitalisering; ethisch verantwoord ontwerp; digitalisering en onderwijs, learning analytics, permanente vorming en werkgelegenheid; eigenaarschap van data; impact op beroepssectoren zoals juridische diensten, retail, autonome voertuigen, gezondheidssector ...

Het eerste stakeholdersgesprek vond plaats op 14 juni 2019 met bedrijven, bedrijvenorganisaties, sociale partners en consultants. Aan het debat namen deel:

- Saskia Van Uffelen, Digitalizerings Champion België
- Karel Van Eetvelt, Febelfin/Belgische Vereniging van Banken
- Guido Van Humbeeck, VDAB
- Bart Steukers, Agoria
- Hendrik Delagranghe, SERV Stichting Innovatie en Arbeid
- Koen Debaus, Digital Innovation Deloitte
- David Bruyneel, Accenture

Op 13 september 2019 vond een tweede fact finding plaats met in de voormiddag een stakeholdersdebat waaraan onderwijskoepels, universiteiten en strategische onderzoeksinstituten deelnamen. Volgende vertegenwoordigers waren aanwezig:

- Peter Goyvaerts, GO!
- Greet Vanderbiesen, Katholiek Onderwijs
- Peggy Valcke, KU Leuven, imec
- Lieven De Marez, UGent, imec
- Steven Latré, UAntwerpen, imec

In de namiddag volgde een debat rond Digitalisering en de relatie tussen burgers. De Denkers en de Stuurgroep spraken er o.m. met:

- Leo Van de Loock, VLAIO
- John Baekelmans, imec, digitale stad Antwerpen

- Erik Mannens, iMinds-UGent

Tijdens het laatste stakeholdersdebat op 18 november 2019 luidde de centrale vraag: "Wat weten ICT, internet en sociale media bedrijven van ons, en wat doen ze er mee?". Tal van stakeholders namen hieraan deel:

- David Stevens, GBA Gegevensbeschermingsautoriteit, voorzitter Privacycommissie
- Bart Preneel, KU Leuven, adviseur Privacycommissie
- Frank Robben, Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid
- Raf Buyle, Agentschap Informatie Vlaanderen
- Eline Kindt, Liga voor Mensenrechten
- Rob Heyman, Kenniscentrum Data & Maatschappij
- Ruben Verborgh, Imec IDLab Ugent, start-up Solid/Disrupt
- Koen Vanthournout, Energyville

Tijdens de voorbespreking met de Stuurgroep gaf Rob Heyman een toelichting bij het recent opgestarte Kenniscentrum Data & Maatschappij en werd mogelijke samenwerking met KVAB besproken.

Al deze intense gesprekken hebben een realistisch beeld gegeven van de activiteiten in Vlaanderen met de aanpak, uitdagingen, problemen en vooruitzichten. Vanuit hun internationale ervaring hebben de Denkers vervolgens een vergelijkingsbasis kunnen maken voor de Vlaamse context met een visie op de sterktes en zwakheden. Deze ideeën en aanbevelingen voor de overheden en diverse andere betrokkenen werden gepresenteerd op woensdag 4 december 2019 tijdens een slotsymposium in de Academie. In de namiddag werden de deelnemers uitgenodigd om deel te nemen aan een één van de vier parallelle break-out sessies en werden de resultaten plenair teruggekoppeld, gemodereerd door Jan Hautekiet. De resultaten van deze interactie werden meegenomen in het finale rapport van de Denkers.

3.2.3 Resultaten en impact

3.2.3.1 Nieuwe ideeën

In samenspraak met de stuurgroep hebben de Denkers gedebatteerd met de belanghebbende experts en verantwoordelijken uit Vlaanderen. Hieruit hebben de Denkers onafhankelijk hun oordeel gevormd. Mede aangescherpt door de discussies die tijdens het slotsymposium werden gevoerd, hebben ze een eindverslag neergelegd met bevindingen en aanbevelingen. Voor het extensieve verslag van de Denkers en hun conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering.

3.2.3.2 Communicatie

De activiteiten van het Denkersprogramma werden aangekondigd op de website van de KVAB, de LinkedIn-pagina en de Facebook-pagina van de KVAB, in de Academieberichten en op de websites van partnerorganisaties. Alle programma's en bijhorende papers van deze cyclus zijn eveneens terug te vinden op de website van de KVAB.

De aankondiging en uitnodigingen voor het slotcongres werden elektronisch verstuurd naar meer dan 3000 geadresseerden, een persbericht werd uitgestuurd naar onze mediacontacten.

Naar aanleiding van deze Denkerscyclus is er voor, tijdens en na het slotsymposium getweet door KVAB en aanwezigen met tagging van #DigitaleInnovatie.

Er is een interview verschenen met de drie Denkers in de Academieberichten nr. 73, 2019, p. 4-7.

3.3 Opvolgacties voorbij Denkerscycli

3.3.1 Transparantie

In navolging van de Denkerscyclus Transparency uit 2017 werd er door de Denker Emmanuel Alloa gewerkt aan een boek met de bijdragen van de sprekers van het slotsymposium. Er werd geopteerd om het manuscript te publiceren bij Leuven University Press. In 2019 werden de nodige teksten vertaald en de copy-editing voltooid. De publicatie *Opaque Transparency* wordt verwacht in het voorjaar van 2020.

3.3.2 Multiculturaliteit

De Denkerscyclus rond Multiculturaliteit uit 2017 gaf meteen aan dat het thema van de multiculturele samenleving in Vlaanderen voor één enkele Denkerscyclus veel te uitvoerig zou zijn om op een exhaustieve manier te behandelen. Vandaar het voornemen van de Stuurgroep, en in het bijzonder van de Klasse Menswetenschappen, om ook in de komende jaren blijvend aandacht te besteden aan deze problematiek. Het gelijknamige Standpunt in de reeks van de Academie werd met medewerking van de Jonge Academie in de loop van 2019 verder uitgewerkt en zal verschijnen begin 2020.

3.4 Voorbereidingen Denkerscycli 2020

- Reeds vroeg in 2019 werd W.J.T. Mitchell door de Klasse Kunsten uitgenodigd als Denker voor 2020. Mitchell is professor Engelse literatuur en kunstgeschiedenis aan de University of Chicago. Initiatiefnemers Hilde Van Gelder en Bart Verschaffel beogen met deze cyclus een discursief en reflexief project rond de tentoonstelling 'Metapictures' waarvan de Denker curator was in Beijing (2018), gevolgd door rondetafelgesprekken en een slotsymposium in de Academie rond het thema 'Image Science'.

- De Klasse van de Technische Wetenschappen ging alvast van start met een Denkerscyclus rond 'Bodem: uitdagingen en opportuniteiten voor het behoud en de versterking van ons natuurlijk bodemkapitaal in de 21ste eeuw'. Denkers zijn, vanuit academisch perspectief Richard Bardgett, Brits bodembiooloog en professor aan Manchester University en lid van de Royal Society, en vanuit beleidsmatig perspectief Joke van Wensem, adviseur van het Ministerie voor Milieu in Nederland en vice-voorzitter van de Nederlandse bodemkundige vereniging. De eerste fact finding sessie met stakeholders vond plaats in oktober 2019.

3.5 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 2

Er werden in 2019 twee Denkerscycli ontwikkeld en voltooid.

KPI 4

Er werden binnen de Denkerscycli twee publieke evenementen georganiseerd die erop gericht zijn om wetenschappelijk onderbouwde aandachtspunten aan een breed publiek voor te stellen.

4 Reflectiegroepen (KPI 4)

4.1 Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

De reflectiegroep startte in 2019 met de voorbereiding van een Standpunt over Gas en Power-to-Gas.

Daarnaast organiseerde deze reflectiegroep twee openbare activiteiten:

- o 22 januari 2019: een debatavond over 'Energiezuinigheid bij decreet, waar stopt het bij nieuw- en vernieuwbouw?'
- o 25 februari 2019: symposium 'The Belgian energy system: a bright future?' (organisatie EnergyVille samen met de Reflectiegroep Energie)

4.2 Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek

De reflectiegroep rond het thema Responsible Research and Innovation (RRI), die in 2018 werd opgestart, heeft als taak om als een permanente reflectiegroep belangrijke evoluties in de wetenschap en samenleving maar vooral het raakvlak tussen beide, op te volgen. Ze kan thema's identificeren waarrond zou moeten gewerkt worden. Ze kan het startschot geven voor concrete initiatieven zoals publieksevents, publicaties (bv. Standpunten) of Denkerscycli, maar de uitwerking ervan is in handen van een daarvoor toegewijde taakgroep.

Dat was het geval in 2019. Eind 2018 identificeerde de Reflectiegroep het thema "Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie" als het thema voor een Denkerscyclus in 2019. De tijdsinvestering van de reflectiegroepleden ging dan ook in grote mate naar deze Denkerscyclus, waarover elders wordt bericht. Begin 2020 kwam de Reflectiegroep opnieuw samen.

De reflectiegroep telt 25 leden, afkomstig zowel uit KVAB, JA en KAGB, alsook uit Departement EWI en experts uit universiteiten.

4.3 Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie

Onder impuls van Elisabeth Monard werd in 2018 een werkgroep samengesteld voor het verkennen van mogelijke pistes voor meer wederzijds bevruchtende interacties tussen wetenschappers, technologen, en kunstenaars, gedreven door nieuwsgierigheid en creativiteit. Deze werkgroep telt leden uit de vier klassen van de KVAB en uit de Jonge Academie, en is de facto uitgegroeid tot een permanente reflectiegroep.

De reflectiegroep heeft in 2019 haar tweede symposium georganiseerd op 26 april 2019 met bijbehorende eendagstentoonstelling 'leve[n]dekunst'.

In het najaar 2019 is de Reflectiegroep gestart met de voorbereiding van een volgend symposium over Muziek en Wetenschap, dat zal plaats vinden op 3 juni 2020.

Ook is er aangevangen met de voorbereiding van een Standpunt dat de drie symposia zal proberen te synthetiseren, en dat ook aanbevelingen zal bevatten over structurele ondersteuning van kunst in een academische context.

4.4 Reflectiegroep Universiteit van de Toekomst

De Reflectiegroep Universiteit van de Toekomst werd in 2017 opgericht naar aanleiding van verschillende signalen dat het "niet goed gaat met de universiteit". Deze reflectiegroep wenst haar toegevoegde waarde te realiseren op vlak van volgende onderwerpen:

- De aansluiting van de universiteit met het middelbaar onderwijs.
- De toegang tot de universiteit en de oriëntatie van studenten.
- De inhoudelijke invulling van de Bacheloropleiding.

De reflectiegroep is samengesteld uit leden van de vier Klassen van KVAB, leden van de Jonge Academie en leden van de KANTL. De reflectiegroep kwam bijeen op 20 februari 2019. Op basis van deze vergadering werd de rest van 2019 door verschillende werkgroepleden gewerkt aan een kadertekst die als basis zal dienen voor toekomstige werkzaamheden met het oog op een publicatie en/of een Denkerscyclus.

4.5 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 4

Er werden door de Reflectiegroepen meerdere publieke evenementen georganiseerd die erop gericht zijn om wetenschappelijk onderbouwde aandachtspunten aan een breed publiek voor te stellen.

5 Academisch Cultureel Forum (KPI 4)

Het Academisch Cultureel Forum (ACF) organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de vier Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarnaast wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit. Dit is ook de reden waarom aan de stuurgroep de klassenbestuurders, de voorzitter en de ondervoorzitter werden toegevoegd. Daarnaast zetelen ook de vast secretaris, de voorzitter en de directeur van de zusteracademie KANTL van oudsher in de stuurgroep waardoor al diverse samenwerkingsprojecten tussen beide instellingen werden uitgewerkt.

Het ACF streeft ernaar, naast haar samenwerking met de KANTL, ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten. Zo wordt de laatste jaren het eindejaarsrecital steeds inhoudelijk door de Klasse Kunsten ingevuld (cf. infra).

In 2019 werd ook een Da Vincilezing (Ferdinand Verbiest) i.s.m. VLAST, de vriendenkring van de Academie, georganiseerd in het kader van de ontmoetingsdag van VLAST (zie hoofdstuk ...).

5.1 Da Vincilezingen

Deze lezingen focussen op de invloed van Vlaanderen en Vlamingen op de rest van de wereld en dit in alle disciplines. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, maar ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius, met inbegrip van de invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) naar de toekomst. Om de participatie van de academiëleden te vergroten, wordt er steeds naar gestreefd om de lezingen te laten aansluiten op de klassenvergaderingen.

Er werden in 2019 vier Da Vincilezingen ingericht:

- o 13 maart 2019, 17.30 uur (volgend op de gezamenlijke vergadering van KNW en KTW): Wandtapijten: 'Geweven pracht. Bernard van Orley en het hoogtij van het Vlaamse wandtapijt', Guy Delmarcel
- o 12 juni 2019, 17.30 uur (volgend op KNW): 'Ferdinand Verbiest', Christoffel Waelkens en Noël Golvers (in combinatie met ontmoetingsdag VLAST)
- o 17 september 2019, 17.30 uur (volgend op KTW): 'Van textiel tot smarttextiel', Lieva van Langenhove (UGent)
- o 16 oktober 2019, 17.30 uur (volgend op KK): 'Het brein: Psychochirurgie: verleden, heden & toekomst', Dirk De Ridder.

5.2 Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema, uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. De Lentecyclus 2019 stond in het teken van 'migratie' en droeg de overkoepelende titel 'Zijn we met teveel? Wie is teveel? Wereldbevolking en migratie'. De drie sessies behandelden respectievelijk, 'Mondiale bevolkingsontwikkelingen', 'Internationale migratiestromen: oud en nieuw' en 'Omgaan met migratie: monitoring en beleid'. De cyclus werd inhoudelijk uitgewerkt door Koenraad Matthijs (KMW).

- o 8 mei 2019: Mondiale bevolkingsontwikkelingen
- 'Overbevolking: taboe of mythe?', Gerard Govers, KU Leuven

- 'Vijftig jaar "tweede demografische transitie" - van lokaal naar globaal', Ron Lesthaeghe, KVAB
- 'Wereldwijde vergrijzing in de 21e eeuw: het sluitstuk van de demografische transitie?', Leo Van Wissen, Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut
- Paneldebat met de sprekers en Patrick Deboosere, VUB
- o 15 mei 2019: Internationale migratiestromen: oud en nieuw
  - 'Internationale migratie: globalisten versus nationalisten', Frans Willekens, Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut
  - 'Voorbij de migratiefobie. Mobiliteit in een mondiaal en historisch perspectief', Leo Lucassen, Universiteit Leiden
  - 'Klimaatverandering, conflict en migratie: de systemische gevolgen van een systemisch probleem', Hans Bruyninckx, European Environment Agency
  - 'Is immigratie een antwoord op het krimpmomentum van een bevolking met lage vruchtbaarheid?', Ron Lesthaeghe, KVAB
  - Paneldebat met de sprekers, Jos Delbeke, Raadgever Europese Commissie, en Karen Phalet, KU Leuven
- o 22 mei 2019: Omgaan met migratie: monitoring en beleid
  - 'Cultuur en migratie in relatie tot bodemgebruik, verdichting en kernversterking', Leo Van Broeck, Vlaamse Bouwmeester
  - 'Migratieverslaggeving: de rol van nieuwsmedia voor de ondersteuning van de democratie en de controle op nepnieuws en desinformatie', Leen d'Haenens, KU Leuven
  - 'Sporen van verplaatsing, of de forensische kijk op Europa en de migratiecrisis', Amade M'charek, Universiteit van Amsterdam
  - Paneldebat met de sprekers, Nadia Fadil, KU Leuven en Rik Van Cauwelaert, Journalist

5.3 Concerten

In 2019 werd één concert georganiseerd. De Academie wil in deze reeks naast buitenlandse componisten in het bijzonder ook Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen. Daarom zal de stuurgroep vanaf 2020 ook een Lenteconcert organiseren naast het traditionele Eindejaarsconcert.

- o 29 november 2019: eindejaarsrecital met Hans Ryckelynck (piano) met op het programma werken van verschillende componisten die lid zijn van de Klasse Kunsten: Luc Van Hove, Roland Coryn, Piet Swerts, André Laporte en Wim Henderickx.

5.4 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 4

Er werden door het ACF zeven publieke evenementen georganiseerd die erop gericht zijn om wetenschappelijk onderbouwde aandachtspunten aan een breed publiek voor te stellen.

6 Publieksevenementen JA (KPI 4)

6.1 Wortels van Wetenschap i.s.m. VLIR

Fundamenteel, *scientist-driven* onderzoek en gestuurd onderzoek zijn beide nodig. Maar de balans tussen de financiering van beide moeten we bewaken. Met een gezamenlijk evenement op 6 februari hebben de Jonge Academie en de VLIR samen het belang van fundamenteel, ongestuurd onderzoek in de verf proberen te zetten, zowel budgettair als qua randvoorwaarden.

Programma

- Voorwoord door prof. Lieve Van Hoof, covoorzitter Jonge Academie
  - *Een sterrenkundige blik op onderzoek – fundamenteel en gestuurd* Keynote door prof. Vincent Icke, hoogleraar sterrenkunde Universiteit Leiden, UvA
  - *Wortels van Wetenschap* Toelichting bij het beeld door prof. Sylvia Wenmackers, Jonge Academie
  - *Panelgesprek* over fundamenteel onderzoek, met
    - o Prof. Karen Maex, hoogleraar ingenieurswetenschappen, rector magnificus Universiteit van Amsterdam
    - o Dr. Jo Bury, Managing director VIB
    - o Prof. Dirk Van Dyck, emeritus hoogleraar fysica UAntwerpen, KVAB, ondervoorzitter VARIO
    - o Wouter De Geest, CEO BASF Antwerpen en voorzitter VOKA, essenscia,
    - o Prof. Gita Deneckere, hoogleraar geschiedenis en decaan Letteren & Wijsbegeerte UGent
- Moderator: Annelies Beck
- *Onderzoeker-gedreven onderzoek in Vlaanderen* Voorstelling van het gelijknamige KVAB-Standpunt door prof. Dirk Van Dyck, hoofdauteur
  - Slotwoord door dr. Koen Verlaeckt, secretaris-generaal VLIR

6.2 Inauguratie nieuwe leden

Het publieksevent op 12 maart, gekoppeld aan de voorjaars Tweedaagse, had geen inhoudelijk thema, maar stond helemaal in het teken van de Jonge Academie en haar inwendige dynamiek. Bij aanvang inaugureerde Vincent Ginis, de voorzitter van de selectiecommissie 2019 de elf nieuwe leden, die elk middels één slide zichzelf (hun expertise, verhaal, motivatie) voorstelden.

De voorzitters Lieve Van Hoof en Niel Hens blikten in hun voordracht vol dankbaarheid terug naar de evolutie van de Jonge Academie tijdens hun voorzittersmandaat. De Nationale Loterij werd als voorname financier van de JA-werkzaamheden letterlijk in de bloemetjes gezet. Op hun beurt kregen de aftredende voorzitters erkentelijkheid van de nieuwe voorzitters, de vast secretaris van de KVAB en de werkgroep gender. Na de formele overdracht van het voorzitterschap blikten Sylvia Wenmackers en Vincent Ginis vooruit. Aan het einde van het event namen tien leden (2014-2019) plechtig afscheid van hun lidmaatschap, met een interviewgesprekje onder leiding van Damya Laoui. De zitting werd opgeluisterd door een viool- en pianotrio. Een receptie sloot de inauguratie af.

6.3 Gender in academia

Ter afronding van de gendercampagne van de Jonge Academie *Wetenschap=M+V+X* organiseerde de Jonge Academie een slotevent op 26 juni. Als introductie werd de communicatiecampagne nog eens samengevat (de situatie met cijfers, posters, postkaarten, campagnebeeld op infoschermen, de website wetenschapismvx.be met de toolbox, de anonieme getuigenissen en de cartoons van Ayla Debraekeleer). JA-lid Marjan Doom en UAntwerpen-professor en postergezicht Alexander Dhoest getuigden uit hun eigen werkervaring hoe meer genderbalans iedereen ten goede komt. Katrien Vervecken en Joke Goris stelden de Maja #6 voor, een themanummer over gender in academia.

De keynote was weggelegd voor Kelly Ramirez-Donders, co-oprichter van *500 women scientists*, die uitlegde hoe wetenschappelijke instellingen meer open, inclusief en toegankelijk kunnen worden.

De kers op de taart was het beleidsonderdeel van dit event: Damya Laoui, Jozefien De Leersnyder en Heleen Dewitte (JA) stelden samen met Veerle Draulans (VLIR) het gezamenlijke charter *Gender in academia 2019* voor (zie verder), waarna het formeel ondertekend werd door de rectoren en vicerectoren aanwezig. Een beleidsdebat met de vijf rectoren of hun afgevaardigde vicerector besloot het event, samen met een woordje van Frank Demeyere van de Nationale Loterij. De zitting werd opgeluisterd door Veerle Peeters, die werk speelde van de (vergeten?) vrouwelijke componiste Mel Bonis.

6.4 Building bridges i.s.m. KVAB, FWO en EWI

Leden van de KVAB en de Jonge Academie verleenden in 2018 hun medewerking aan de Vlaamse Wetenschapsagenda, een initiatief van het FWO en de KVAB/JA dat onder auspiciën van EWI de kloof tussen "de maatschappij" en "de wetenschap" wil helpen verkleinen. Het traject werd eind 2018 succesvol afgerond met een publicatie en publieke voorstelling in de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen.

De Jonge Academie zette in 2019 mee haar schouders onder het vervolgtraject Building bridges. De voornaamste lessen uit de campagne 'Vraag voor de wetenschap' waren immers:

- dat vele ingestuurde vragen al beantwoord zijn, maar de vragenstellers dat niet lijken te weten (een potentieel voor wetenschapscommunicatie)
- dat vele ingestuurde vragen geen disciplinaire onderzoeksvragen zijn, maar veelomvattende vragen waarvoor standpunten uit verschillende disciplines waardevol zijn als deel van een antwoord (een potentieel voor interdisciplinair onderzoek).

Twee publieke evenementen werden georganiseerd: op 9 september ging de aandacht naar interdisciplinariteit terwijl op 18 november wetenschapscommunicatie het thema was waarvoor velen afzakten naar het Paleis der Academiën.

6.5 GDPR en het onderzoeksbeleid i.s.m. EWI en VLIR

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (beter bekend als GDPR, General Data Protection Regulation) heeft gevolgen voor het wetenschappelijk onderzoek. Eén jaar na inwerkingtreding wilden de Jonge Academie, Departement EWI en de VLIR bekijken welke vraagstukken er nog open staan en hoe onderzoekers nog beter kunnen ondersteund worden bij wetenschappelijk onderzoek dat gebruik maakt van persoonsgegevens. Welke goede praktijkvoorbeelden verdienen navolging?

Centraal stond de vraag of het voor onderzoekers wel voldoende duidelijk is hoe ze met persoonsgegevens doorheen de onderzoekscyclus dienen om te gaan en hoe de diverse wetgevende kaders (GDPR, Clinical Trial Regulation, Wet op Menselijk lichaamsmateriaal etc.) met elkaar moeten worden verzoend.

Tijdens zes workshops kwam aan bod hoe de verschillende aspecten van de GDPR-wetgeving een impact hebben op het onderzoek, met welke vraagstukken onderzoekers geconfronteerd worden en hoe we de onderzoekers beter kunnen ondersteunen:

- 1 - Klinische studies en biobanken
- 2 - Ethische commissies
- 3 - Onderzoeksdatamanagement (RDM) en Open Science
- 4 - Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB / DPIA)
- 5 - Anonimiseren en pseudonimiseren
- 6 - Toestemming & geïnformeerde toestemming

Met twee tot drie leiders en één secretaris per sessie werd een betekenisvolle en toekomstgerichte discussie gehouden over de uitdagingen en hun oplossingen op dit vlak. De inbreng van de JA was

inhoudelijk (leden Christophe Vandeviver, Lynda Grine), logistiek (terbeschikkingstelling zalen, deel cateringkosten) en communicatorisch (uitnodigingen verspreiden naar netwerk).

6.6 Science meets Parliament

Het *Science Meets Parliament* programma dat de JA voor de eerste maal organiseert in 2020 heeft tot doel de wederzijdse toenadering tussen wetenschappers en politici te faciliteren en vertrouwen tussen beide te stimuleren. Deze toenadering en samenwerking zijn een must in onze hedendaagse samenleving die gekenmerkt wordt door complexe beleidsproblemen. Het *pairing-scheme* houdt in dat een wetenschapper en politicus gekoppeld worden en beiden elk eens de ander in zijn beroepsoefening bijwonen: de wetenschapper ontdekt de parlementaire werking en de politicus maakt kennis met het onderzoeksgebeuren aan een universiteit of onderzoeksinstelling. De koppels werden bekendgemaakt op 14 februari 2020.

De website en de procedure om te kandideren en het *pairing scheme* werden tijdens een event op 29 november 2019 plechtig gelanceerd. Dit publieksevenement werd talrijk bijgewoond en kon genieten van interessante bijdragen van geëmineerde sprekers zoals uit het programma mocht blijken. Er waren bijdragen van Mariya Gabriel, EU Commissaris, prof. dr. Silvia Paracchini, federaal minister Philippe De Backer, parlamentslid Katia Segers, dhr. Hugo van Bergen en voormalig Voorzitter van de Europese Commissie Herman Van Rompuy. Dit alles werd opgeluisterd door piano-intermezzo's van de hand van Minister van Staat Willy Claes. Er werd afgesloten met een receptie in het Paleis der Academiën.

6.7 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 4

De JA (co-)organiseerde zeven publieksevenementen in 2019, waarvan vier i.s.m. een andere organisatie.

7 Publicaties (KPI 3, KPI 4)

7.1 Standpunten

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt op het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

7.1.1 Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
62b	Jaak Billiet, Bart Pattyn, Michaël Opgenhaffen, Peter Van Aelst	The battle for the truth. Fake news and disinformation in the digital media world	Menswetenschappen m.m.v. Natuurwetenschappen en Jonge Academie
63	Christoffel Waelkens	De Vlaamse Wetenschapsagenda en Interdisciplinariteit	Natuurwetenschappen m.m.v. Menswetenschappen, Technische Wetenschappen en Jonge Academie

Standpunt 62b is de Engelse vertaling van het in 2018 gepubliceerde Standpunt. De Engelse vertaling kwam er naar aanleiding van de Denkerscyclus 'Democracy & Disinformation' en draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

7.1.2 Inhoudelijke bespreking

7.1.2.1 De Vlaamse Wetenschapsagenda en Interdisciplinariteit

C. Waelkens, *De Vlaamse Wetenschapsagenda en Interdisciplinariteit*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2019.

In de Vlaamse Wetenschapsagenda, opgesteld na een consultatie van de burgers, werden de vragen gebundeld in 82 clustervragen, gerangschikt volgens vijf kennisdomeinen. Het is opvallend hoe de aanpak van de grote uitdagingen die zich stellen, telkens overleg en samenwerking over de grenzen van de verschillende disciplines vereist. Tegelijk blijkt ook dat Vlaamse onderzoeksteams met hun expertises goed ingewerkt zijn in de internationale netwerken die de clustervragen onderzoeken. Er hoeft geen tegenspraak te zijn tussen aandacht voor het interdisciplinaire enerzijds en excellentie op disciplinair niveau anderzijds.

7.1.3 Bekendmaking & impact

Alle Standpunten (en hun eventuele Engelse vertalingen) zijn integraal raadpleegbaar op de website van de KVAB. De (digitale) verschijning wordt aangekondigd via de interne en externe digitale nieuwsbrief en de sociale media van de KVAB.

Alle Standpunten worden gedrukt op 600 à 1.200 exemplaren, afhankelijk van het onderwerp en de beoogde verspreiding. Een exemplaar wordt toegestuurd aan een vaste lijst (overheden, universiteitsbibliotheken, wetenschappelijke organisaties) en een lijst doelgroepgebonden geadresseerden waaronder de belangrijkste stakeholders. De Standpunten worden ook kosteloos toegestuurd aan geïnteresseerden, zolang de voorraad strekt.

De impact van Standpunten is het best meetbaar over de publicatiejaren heen. Hieronder sommen we de belangrijkste resultaten op.

- 58. T. De Laet e.a., *“Learning Analytics” in het Vlaams hoger onderwijs*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2018.

De publicatie werd voorgesteld aan het publiek op 29 april 2019. Bij deze Standpuntvoorstelling en het bijhorende panelgesprek werden diverse stakeholdergroepen betrokken: vicerectoren, onderwijskundigen en vertegenwoordiging vanuit de studentenkoepel. De publicatie werd ruim verspreid en kreeg ook weerklank op sociale media. Onder meer rector Luc Sels tweette hierover: “Must read voor wie een realistisch beeld van de mogelijkheden wil.”

- 59. D. Van Dyck, E. Monard, S. Wenmackers e.a., *Onderzoeker-gedreven wetenschap. Analyse van de situatie in Vlaanderen.*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2018.

Dit Standpunt werd voorgesteld op 6 februari 2019, op het evenement “Wortels van Wetenschap” dat georganiseerd werd door de Jonge Academie en de Vlaamse Interuniversitaire Raad. De toelichting van het Standpunt door hoofdauteur Dirk Van Dyck werd gevolgd door een panelgesprek over fundamenteel onderzoek met vertegenwoordiging het de academische wereld en de bedrijfswereld. Via de hashtag #Wortels2019 werd er op sociale media ook uitgebreid mee gediscussieerd.

- 60. L. Schoofs, *Doctoraathouders geven het Vlaanderen van morgen vorm*. KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2018

Deze publicatie werd voorgesteld op 20 september 2019. Sinds de publieke voorstelling kan het Standpunt op heel wat aandacht rekenen. Ook op sociale media werd het uitgebreid besproken, onder meer ook naar aanleiding van het Vlaamse regeerakkoord. Het Standpunt formuleert immers een duidelijke oproep aan de Vlaamse overheid: blij investeren in doctoraten, in het belang van onze Vlaamse kenniseconomie.

- 61. L. Bonte, A. Heene, P. Verstraeten e.a., *Verantwoordelijk omgaan met digitalisering*, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2018.

Deze publicatie werd voorgesteld op 28 mei 2019 tijdens een publieksevenement met debat. Verschillende bedrijfssectoren waren vertegenwoordigd in het debat en in het publiek. Op sociale media werd gezorgd voor "live" verslaggeving over het evenement.

- 62. J. Billiet, B. Pattyn, M. Opgenhaffen, P. Van Aelst, *De strijd om de waarheid. Over nepnieuws en desinformatie in de digitale mediawereld*, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2018.

Het tegengaan van desinformatie en de verspreiding ervan, was in een verkiezingsjaar een uiterst belangrijk onderwerp. Deze publicatie kon dan ook rekenen op heel wat belangstelling sinds de lancering ervan op 22 maart. De Standaard en De Morgen schreven over het Standpunt en over het vervolg dat hieraan gegeven werd middels de Denkerscyclus over democratie en desinformatie.

Het Standpunt werd eind 2018 naar het Engels vertaald. In 2019 werd de Engelse versie digitaal toegestuurd naar Europese beleidsmakers en beschikbaar gesteld op het Slotsymposium van de Denkerscyclus in het Vlaams Parlement.

7.1.4 Verkiezingsmemorandum

2019 was een verkiezingsjaar. In de aanloop naar de verkiezingen en in het licht van de daaropvolgende formatiebesprekingen, wenste de KVAB de belangrijkste aanbevelingen uit publicaties in de reeks Standpunten onder de aandacht te brengen van beleidsmakers. Hiervoor werd een Memorandum opgesteld waarin verschillende actuele uitdagingen aan bod kwamen, waaronder de razendsnelle technologische innovatie en digitalisering en de klimaatverandering. Het verkiezingsmemorandum bevatte concrete aanbevelingen voor het overheidsbeleid met betrekking tot digitalisering, energie, gezondheid, landbouw, mobiliteit, onderwijs, onderzoek en technologie. Het gaat om een bundeling van aanbevelingen uit verschillende Standpunten, gepubliceerd in de periode 2014-2018. Het Memorandum werd toegestuurd aan alle partijen en partijvoorzitters en de fractievoorzitters en -secretarissen uit het Vlaams en federaal parlement.

Aansluitend op de Vlaamse regeringsvorming en de bekendmaking van de nieuwe samenstelling van de verschillende beleidscommissies, werden de meest recente en inhoudelijk relevante Standpunten toegestuurd aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers zetelend in de volgende commissies: Onderwijs, Welzijn, volksgezondheid en gezin, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid, Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie, Mobiliteit en Openbare Werken, Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

7.2 Nationaal Biografisch Woordenboek

Op 24 januari 2019 werd het nieuwe deel 23 van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW) tijdens een Academische zitting voorgesteld aan het publiek. Na een welkomstwoord door voorzitter Karel Velle en een inleiding op de inhoud van het nieuwe deel door Werner Waterschoot, voorzitter van de NBW-Commissie, stelde Francis Maes (lid Klasse Kunsten) de musici uit het nieuwe deel voor, waarna Lien Verpoest (lid Jonge Academie) de maatschappelijke rol van vrouwen na 1918 toelichtte, eveneens in functie van het eind 2018 verschenen nieuwe deel.

In 2019 was er geen publicatie van een deel van het NBW voorzien. Het is de bedoeling dat er om de twee jaar een deel verschijnt, zodat deel 24 in 2020 moet verschijnen. De voorbereidingen daartoe begonnen onmiddellijk na het verschijnen van deel 23. Een aspect dat sinds het NBW deel 17 (jaren

2004-2005) steeds goed wordt opgevolgd is de vertegenwoordiging van een voldoende aantal vrouwen. De geschiedenis was tot voor kort immers hoofdzakelijk *Doctoraathouders geven het Vlaanderen van morgen* vorm een geschiedenis van mannen. In de eerste 16 delen van het NBW varieert het aantal lemmata over vrouwen tussen 1 en 4% per boekdeel. Sindsdien is dat aantal opgetrokken naar 10, 15 en 20% en meer. Het NBW deel 23 bevat 21 biografieën van vrouwen op een totaal van 105, of 20%. Ook het aantal vrouwelijke auteurs in de werklĳst bedraagt meer dan 20%.

Het NBW is een onderneming die gedragen wordt door de drie Vlaamse academies, de KVAB, de KANTL en de KAGB. Die instellingen stelden in 1961 een Commissie samen die sindsdien de publicatie begeleidt. Omdat het NBW een lopend repertorium is bevat elk deel figuren van A tot Z. Er wordt naar gestreefd opdat elk deel figuren bevat uit alle perioden van de nationale geschiedenis en uit een breed spectrum van maatschappelijke sectoren. De Commissie van het NBW en de redactiesecretaris staan in voor een nauwkeurige kwaliteitscontrole van alle bijdragen. Dat gebeurt in de commissievergaderingen maar ook ad hoc. In sommige gevallen worden externe experts geraadpleegd. Het NBW werkt daarbij nauw samen met het Rijksarchief. In de loop van 2019 werd een drukke correspondentie gevoerd met de auteurs en met de leden van de Commissie NBW die bij bepaalde onderwerpen nauw betrokken waren.

De NBW-Commissie kwam een eerste maal bijeen op 24 januari 2019 om inzage te hebben over de herwerkte werklĳst, om de nieuwe voorstellen te evalueren en om nieuwe auteurs voor nieuwe lemmata te contacteren. De auteurs konden vervolgens hun opzoeken beginnen en hun teksten redigeren. Die werden verzameld, nagelezen en gecontroleerd door de redactiesecretaris naargelang deze bij hem worden ingezonden. Om de tussentijdse vorderingen op te volgen en het verloop van de eindredactie af te toetsen kwam de NBW-Commissie opnieuw samen op 25 november 2019. Daarop werd de werklĳst volledig doorgenomen en geëvalueerd, de nieuwe voorstellen en teksten sinds de vorige vergadering beoordeeld en goed- of afgekeurd en de timing voor de eindafwikkeling en publicatie vastgesteld. Op dat ogenblik waren er al 50 teksten van de beoogde 100 tot 125 bij de redactie binnengekomen. In de loop van de maand december 2019 werd begonnen met het nalezen van de ingezonden teksten door de voorzitter van de Commissie (als neerlandicus) om de eerste drukproef voor te bereiden. Indien nodig worden de auteurs gecontacteerd indien er wijzigingen of aanvullingen gemeld dienen te worden. Alle auteurs, de redactiesecretaris en leden van de commissie die bij het onderwerp betrokken zijn lezen de eerste drukproef na van april tot eind mei 2020. De tweede drukproef wordt verwerkt tegen eind augustus. De publicatie is voorzien in het najaar van 2020. Alle auteurs en de commissieleden krijgen een auteursexemplaar. Vanaf de levering wordt begonnen met de promotie en de distributie.

7.3 Uitgaven Jonge Academie

7.3.1 Gendercharter i.s.m. VLIR

Vanaf begin 2019 werkten de high level task force gender van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) en de werkgroep *Gender in Academia* van de Jonge Academie samen aan een actualisering van het genderactieplan van de universiteiten van 2013, dit in een gezamenlijke VLIR-JA-task force die systematisch vergaderde. Na verschillende vergaderingen en veel voorbereidings-, opzoekings- en schrijfwerk door de leden, werd het nieuwe gendercharter afgerond in mei. Enkele aftoetsingsronden bij de rectoren en de VLIR high level task force gender later werd vastgesteld dat het charter voldoende draagvlak had binnen de instellingen.

Inhoudelijk legt het charter concrete streefpunten op voor het universiteitsbeleid, op vijf verschillende domeinen:

- Vormingen voor personeelsleden over gender en bias
- Procedures voor aanstellingen en bevorderingen
- Vertegenwoordiging in raden en commissies
- Een werkbare werkcultuur voor allen
- Uitgebreide en transparante monitoring (transversaal)

De rectoren van de vijf Vlaamse universiteiten ondertekenden het charter *Gender in Academia* op een daarvoor voorzien publieksevenement op 26 juni (zie eerder). Het gehele charter telt 28 pagina's, onderbouwd door de wetenschappelijke literatuur. Er werd van dit charter ook een persbericht gemaakt, dat gretig opgepikt werd in de media, alsook een samenvatting op 1 A3-pagina (deze werd ondertekend).

7.3.2 Andere publicaties i.h.k.v. Gender in academia

11 februari werd door de Verenigde Naties uitgeroepen tot "Internationale dag van vrouwen en meisjes in de wetenschap". Die dag lanceerde de Jonge Academie, na lange voorbereiding, de ambitieuze campagne "Wetenschap = M+V+X" die aandacht vroeg voor de onbewuste vooroordelen rond gender en de gevolgen ervan aan onze universiteiten.

De communicatiecampagne *Wetenschap=M+V+X* omvatte (naast het eerder besproken charter) de volgende publicaties:

- een website www.wetenschapsismvx.be met o.a.
  - informatie over implicit bias
  - informatie over de genderkloof aan de universiteiten
  - een verhalenboek waar mensen hun persoonlijke verhalen kunnen achterlaten
  - een uitgebreide toolbox met tips wat je zelf kunt ondernemen
- visibiliteit in de universiteiten, dankzij
  - een postercampagne van 10 verschillende affiches met gezichten uit de 5 Vlaamse universiteiten, die ophangen in alle Vlaamse universiteitscampussen
  - dezelfde postergezichten op de infoschermen van de vijf universiteiten en de VLIR
  - postkaarten over implicit gender bias om mee te nemen.
- cartoons op sociale media.

De campagne werd breed opgepikt in de media. De online gepubliceerde toolbox en de posters merken we graag aan als (breed verspreide) publicatie in 2019.

7.3.3 Maja #6

De 6^e editie van de Maja stond in het teken van *Gender in academia*. Ze werd publiek voorgesteld op 26 juni 2019, hoewel de laatste hand er op dat moment nog aan moest gelegd worden, en er nog geen gedrukte exemplaren beschikbaar waren.

Er werd gekozen om de Maja #6 pas te verspreiden op 11 maart 2020, UNESCO World Day for Women and Girls in Science, op de eerste verjaardag van de aftrap van de Wetenschap=M+V+X-campagne van de Jonge Academie. Het genderdebat is nog steeds brandend actueel.

Maja #6 werd gedrukt op 9600 exemplaren en is in 2020 gratis verdeeld onder alle ZAP en postdocs van de vijf Vlaamse universiteiten. Het is vrij beschikbaar op de website van de Jonge Academie: <https://jongeacademie.be/home/maja/>.

7.4 Kritieke Prestatie-indicator

Niettegenstaande door werkgroepen en individuele leden hard gewerkt werd aan verschillende Standpunten is er slechts één Standpunt voor het jaareinde kunnen afgewerkt worden. Soms was het een gevolg van de te drukke agenda van de auteurs, soms betrof het delicate onderwerpen die heel wat discussie vergden en waar het beter leek nog even verder te werken dan op een discutabele manier af te ronden. Uiteindelijk moet de kwaliteit primeren op de kwantiteit.

Werken aan Standpunten is een gestage bezigheid die niet altijd compatibel is met een kunstmatige opsplitsing in kalenderjaren. We verwachten dat in 2020 heel wat Standpunten afgewerkt zullen worden, wat hopelijk kan leiden tot een totaal van 12 Standpunten gespreid over 2019 en 2020.

Er is duidelijk een ruime vorm van samenwerking aanwezig tussen de verschillende klassen alsook een goede medewerking van de Jonge Academie.

KPI 3

Er werd in 2019 één nieuw Standpunt afgewerkt, dit was Klassen- en/of academie-overschrijdend.

In 2019 diende geen Nationaal Biografisch Woordenboek gepubliceerd te worden.

De Jonge Academie publiceerde in 2019 minstens één uitgave die ruim verspreid werd.

KPI 4

Er werden vijf Standpunten voorgesteld aan een breed publiek.

8 Wetenschapscommunicatie (KPI 6)

8.1 Onderscheidingen wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaar Prijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2019 voorgezeten door Elisabeth Monard (lid KVAB) en Damya Laoui (lid Jonge Academie). In 2019 koos de stuurgroep als loopbaanprijslaureaat prof. Christine Van Broeckhoven. Zij selecteerde ook 18 laureaten van een jaarprijs. Voor het eerst verkoos de jury ook een 'Jonge Belofte', een jaarprijswinnaar die (i) op individuele basis kandideerde en (ii) maximaal tien jaar geleden een doctoraat behaalde. Bij deze editie ging de onderscheiding naar Jan Trachet. De laureaten werden bekendgemaakt op 19 september 2019.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd in 2019 verdergezet. Men kon online stemmen tussen de jaarprijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet, die uiteindelijk naar Guy T'Sjoen (UGent) ging.

Op 18 november 2019 vond de prijsuitreiking plaats in het Paleis der Academiën. De zitting werd geopend met een boodschap vanwege de VLIR. Daarop werden de prijzen uitgereikt aan de laureaten met korte interviews door Koen Wauters met de jaarprijslaureaten. De zitting werd afgesloten met een keynote speech door loopbaanprijswinnaar Christine Van Broeckhoven.

8.2 Jonge Academie en wetenschapscommunicatie

Een breder publiek informeren over en warm maken voor de wonderde wereld van de wetenschap is een belangrijke doelstelling in elke kennismaatschappij. De Jonge Academie draagt wetenschapscommunicatie hoog in het vaandel en ziet het als haar missie om (i) *zelf* het goede voorbeeld te geven (Dag van de Wetenschap, Moendes, sprekers Universiteit van Vlaanderen) maar nog meer om (ii) op een meer meta-niveau wetenschapscommunicatie de plaats te geven die het verdient, bijvoorbeeld door publiek op het belang te wijzen of rolmodellen via prijzen in de spotlights te zetten (Pipetprijs i.s.m. Eos; onderscheidingen wetenschapscommunicatie i.s.m. KVAB, PhD Cup i.s.m. Scriptie, opiniestuk op VRT NWS, adviesrol Universiteit van Vlaanderen).

Er waren in 2019 samenwerkingen met Eos, PhD Cup, Universiteit van Vlaanderen, de Jonge Akademie van Nederland en KVAB:

- o De Jonge Academie en Eos reikten gezamenlijk de **Pipetprijs** uit op het Sound of Science-festival dat plaatsvond op 16 en 17 mei 2019. Anneleen Malfliet (VUB) werd door de vakjury bekroond voor haar radicaal nieuwe therapie voor het behandelen van chronische nek- en rugpijn. Zij ontving ook een kunstwerk van Katelijne De Corte, lid van de Jonge Academie. Bio-informaticus Sander Wuyts (UA) mocht de publieksprijs in de wacht slepen

- o Op 18 november 2019 reikten de Jonge Academie en KVAB samen de **onderscheidingen wetenschapscommunicatie** uit aan verdienstelijke onderzoekers die uitmuntend over hun passie communiceren (zie 8.1).
- o De Jonge Academie werkt mee (voornamelijk in het juryproces) aan de **PhD Cup** van Scriptie vzw en andere partners. Dit jaar ging de eerste prijs naar Jonas Roelens, die op 6 oktober zowel de jury- als de publieksprijs won.
- o Samen met De Jonge Akademie van Nederland werkte de Jonge Academie de voorbije jaren aan een digitalisering van het educatieve bordspel Expeditie **Moendoes** tot een browsergame. Deze werkzaamheden leidden in 2019 tot een afgewerkt browsergame en in 2020 is (met enig uitstel) de lancering in scholen voorzien.
- o Op 24 november 2019 publiceerde de Jonge Academie op **VRT online** een opiniestuk dat naar aanleiding van de *Dag van de Wetenschap* aankaatte dat het STEM-debat weinig te winnen heeft met een uitbreiding van de letters in het acroniem om alzo meer disciplines te omvatten. In dit opiniestuk konden de auteurs dan ook meermaals verwijzen naar het spel *Expeditie Moendoes* dat de Jonge Academie na de ontwikkeling van de digitale kant van dit spelverhaal uitrolt in alle Vlaamse scholen in 2020. Evelien Smits mocht het opiniestuk ook komen toelichten op *De Ochtend* op *Radio 1* en Damya Laoui kon meer toelichting geven over Moendoes in *De 7de Dag* op het grote scherm op *Eén*.
- o Ook in 2019 participeerde de *Jonge Academie* aan de **Dag van de Wetenschap**. Op 24 november speelden Jonge Academie-leden op de **5 universiteiten in Vlaanderen** het spel *Expeditie Moendoes* met enthousiaste kinderen (en volwassenen) en maakten daarbij ook gebruik van de nieuw ontwikkelde, in samenwerking met de Nederlandse *De Jonge Akademie*, digitale add-on die de spelervaring en -structuur verbeteren. Alle sessies aan de universiteitssteden werden druk bijgewoond en ook hier mochten we spreken van een geslaagd voorsmaakje van wat de uitrol van *Expeditie Moendoes* in het Vlaamse onderwijslandschap kan betekenen.
- o Sinds haar oprichting in 2017, waarvan de Jonge Academie mee aan de basis ligt, blijft de Jonge Academie betrokken in de sturende raad van advies van de **Universiteit van Vlaanderen**. De leden van de Jonge Academie leverden in het verleden zelf uiteraard ook bijdrages af en zullen dit in de toekomst ongetwijfeld nog doen. Alle bijdragen zijn te raadplegen op <http://www.universiteitvanvlaanderen.be>.

De Jonge Academie was dus betrokken bij drie wetenschapscommunicatie-activiteiten als communicator van wetenschap, en bij vijf activiteiten (waaronder drie soorten prijzen) als facilitator van wetenschapscommunicatie.

8.3 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 6

De Jonge Academie heeft in 2019 minstens één activiteit georganiseerd in het kader van wetenschapscommunicatie of citizen science i.s.m. mediapartners of andere wetenschapscommunicatie-actoren.

9 Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid (KPI 4)

9.1 Wortels van Wetenschap i.s.m. VLIR

Initiatiefnemers waren VLIR en de Jonge Academie. Het event vond plaats in het Paleis der Academiën op 6 februari 2019.

Zie 6. Publieksevenementen JA.

9.2 FWO/EWI – Building bridges: science communication

9.3 FWO/EWI – Building bridges: interdisciplinary research

Initiatiefnemers van deze twee evenementen waren FWO, EWI, KVAB en de Jonge Academie:

- Interdisciplinary research, 9 september 2019
- Science communication, 18 november 2019.

Zie 6. Publieksevenementen JA.

9.4 VLIR/EWI – GDPR & Onderzoek

Initiatiefnemers waren VLIR, EWI en de Jonge Academie. Het event vond plaats in het Paleis der Academiën op 6 november 2019.

Zie 6. Publieksevenementen JA.

9.5 ALLEA/VIB – Genome editing for crop improvement

Op 7 en 8 november 2019 vond het tweedaags symposium “Genome editing for crop improvement” plaats in het Paleis der Academiën, georganiseerd door KVAB en ALLEA, met medewerking van VIB.

Zie 12. Deelname aan internationale samenwerking.

9.6 Leerstoel FPIM

In de loop van 2019 werd het project 'Leerstoel FPIM' opgestart in samenwerking met de Federale Participatie en Investeringsmaatschappij. Er werd een stuurgroep opgericht voor de inhoudelijke opvolging maar het project zal pas invulling krijgen in 2020.

9.7 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 4

Er werd minstens één publieksevenement georganiseerd i.s.m. actoren uit het brede beleidsveld.

10 Communicatie

De laatste jaren heeft de KVAB sterk geïnvesteerd in haar communicatie. Een nieuwe website en database werden gelanceerd en er werd opnieuw actiever ingezet op sociale media en gerichte digitale communicatiecampagnes. Eind 2018 werd een strategisch communicatieplan afgewerkt dat de communicatiedoelstellingen en middelen heeft gebundeld. Dankzij dit communicatieplan kunnen de inspanningen sinds 2019 nauwer worden opgevolgd, middels meetbare doelstellingen.

De doelstellingen uit de communicatiestrategie hebben betrekking op het verhogen van de betrokkenheid van de leden, de impact van aanbevelingen van de Academie, de algemene naambekendheid en participatie. De speerpunten van de communicatie van de KVAB en de Jonge Academie zijn nog steeds de website en digitale campagnes, persberichten, sociale media en interne communicatie. Hieronder worden de belangrijkste doelstellingen en resultaten besproken.

10.1 Interne communicatie

Het verhogen van de betrokkenheid van de eigen leden was een belangrijke strategische doelstelling in het communicatieplan van de KVAB. In 2019 werden onder impuls van het communicatieplan belangrijke vernieuwingen doorgevoerd. De nieuwe pagina op de KVAB-website met Ledennieuws werd actief gebruikt voor een collectie nieuwsberichten over de binnenlandse en buitenlandse Academieleden. Voor de buitenlandse leden werd een gloednieuw communicatiekanaal gecreëerd. Drie keer per jaar wordt een Engelstalige nieuwsbrief verstuurd naar alle buitenlandse leden, zodat ze op de hoogte blijven van Academienieuws, nieuwe publicaties en projecten. De eerste editie van deze nieuwsbrief bereikte meer dan de helft van alle leden en kon rekenen op enthousiaste reacties.

Ook nemen steeds meer leden van de KVAB en de Jonge Academie een actievere rol op in het delen van communicatie vanuit de Academie, zoals via het delen van berichten op sociale media. In de maandelijkse interne nieuwsbrief wordt regelmatig teruggekoppeld, middels het rapporteren over de belangrijkste persvermeldingen.

10.2 Perscommunicatie

De KVAB en de Jonge Academie namen in 2019 meermaals contact op met de pers, wat resulteerde in diverse verschijningen in de klassieke media. Hieronder verstaan we dag-, week- en maandbladen en radio- en tv-zenders. Een gedetailleerd overzicht vindt u in bijlage. Een stijging in het aantal persvermeldingen werd in het communicatieplan opgenomen vanuit een dubbele strategische doelstelling. Het gaat om het verhogen van de algemene naambekendheid van de KVAB en de Jonge Academie enerzijds alsook het verhogen van de impact van de KVAB en de Jonge Academie op vlak van wetenschappelijke gefundeerde (beleids)aanbevelingen.

Het aantal persvermeldingen is in 2019 sterk gestegen ten opzichte van de voorgaande jaren. De KVAB en de Jonge Academie verstuurden samen 14 persberichten in 2019 en vonden minstens 77 vermeldingen van nieuws en activiteiten in online en print media. In 2019 werden twee opiniestukken van de Jonge Academie gepubliceerd. Over de aanbevelingen van twee KVAB-Standpunten werd gerapporteerd in kwaliteitskranten. Verder kwamen er vermeldingen in de media over onder meer de gendercampagne van de Jonge Academie, verschillende prijzen die werden uitgereikt in 2019 en inhoudelijk verdiepende artikels met betrekking tot de Denkerscyclus Democratie en Desinformatie.

10.3 **Digitale communicatie en sociale media**

10.3.1 Website

De eigen website blijft een belangrijke spil in de externe communicatie. Het monitoren van de activiteit op de website is een belangrijke parameter in het evalueren van de algemene bekendheid van de KVAB en de Jonge Academie en de betrokkenheid van hun publiek. In 2019 is het aantal websitebezoeken zowel voor wat betreft de KVAB-website als de JA-website licht gestegen.

10.3.2 Sociale media

Sociale media zijn een uiterst belangrijke pijler in de externe communicatie. De KVAB en de Jonge Academie hebben de strategische doelstelling om de participatie en de betrokkenheid van hun publiek te vergroten alsook de betrokkenheid van stakeholders. In 2019 is de aanwezigheid op sociale media gestegen, zowel wat betreft het aantal volgers als het aantal berichten dat door de KVAB en Jonge Academie gecreëerd werd. De KVAB en de Jonge Academie zijn ieder actief op Twitter, Facebook, LinkedIn en YouTube.

Het grootste bereik werd gerealiseerd via de Twitter-accounts van KVAB (@_KVAB) en JA (@JongeAcademie). We zagen in 2019 een stijging in het bereik van de berichten van zowel de KVAB als de Jonge Academie met respectievelijk 141.946 en 353.236 weergaven. Op Twitter monitoren we ook de betrokkenheid van stakeholders. Tientallen berichten werden in 2019 gedeeld door tal van organisaties en beleidsinstanties. Onderwerpen zoals de onderscheidingen wetenschapscommunicatie en de Standpunten zorgen traditioneel voor heel wat activiteit op dit medium. Een piek op vlak van sociale media kwam er vanzelfsprekend op 11 februari 2019, de lancering van de gendercampagne van de Jonge Academie, #WetenschapisMVX.

Het bereik van de kanalen Facebook en YouTube is een belangrijke paramater in het evalueren van de betrokkenheid van de een breed publiek. De YouTube video's van de KVAB en de Jonge Academie werden in 2019 1.865 keer bekeken. Berichten op Facebook werden in totaal 100 keer gedeeld.

10.3.3 Digitale berichtgeving

De KVAB blijft gebruik maken van Mailchimp voor het verzenden van digitale nieuwsbrieven en uitnodigingen. Naast de maandelijkse interne en externe nieuwsbrief worden digitale uitnodigingen en aankondigingen voor bijvoorbeeld symposia, lezingen, Standpunten verstuurd naar een op maat samengestelde lijst adressen. In 2019 werden in totaal 68 verschillende campagnes verzonden via Mailchimp.

Verspreiding van KVAB en JA-nieuws gebeurt ook via de communicatiecellen van de universiteiten en andere spelers in het domein wetenschap, innovatie en cultuur. Hun doelpubliek sluit nauw aan bij het doelpubliek van de verschillende initiatieven van de KVAB en de Jonge Academie. Nieuwsberichten en evenementen werden in 2019 regelmatig bekendgemaakt via de nieuwsbrieven van de universiteiten, EWI, VARIO en VLIR.

10.3.4 Videoreeks 'Onder Professoren'

Videobeelden hebben de laatste jaren sterk aan belang gewonnen op alle digitale platformen. Om die reden koos de KVAB ervoor om mee te werken aan een nieuw format, met name een videoreeks in samenwerking met het online platform Jubel. In de videoreeks 'Onder Professoren' debatteerden vier leden uit de Klasse Menswetenschappen over een actueel vraagstuk: het confederalisme. In het najaar van 2019 verscheen iedere week een aflevering op Jubel.be, in combinatie met een artikel. De 8 video's werden in totaal 2.192 keer bekeken. De lange gemiddelde kijk- en leestijden wijzen erop dat de inhoud erg gesmaakt werd door het publiek.

10.4 Academieberichten

In 2019 verscheen jaargang 30 van de Academieberichten met nrs. 71 (24 pp.), 72 (16 pp.) en 73 (20 pp.). Ook dit jaar kwam de KVAB naar buiten met een gevarieerd berichtenblad dat haar werking voorstelde in de wereld van wetenschappen en kunsten.

Berichtgeving over de belangrijkste nieuwsberichten uit de KVAB zijn steevast een belangrijk onderdeel, zoals de Gouden Penning voor Jos Delbeke, het verschijnen van de Vlaamse Wetenschapsagenda waaraan de KVAB haar medewerking verleende en de Lentecyclus over demografie en migratie. Middels diepte-interviews met de 'thinkers-in-residence' werden ook de Denkerscycli van 2019 voorgesteld. De onderwerpen waren democratie en desinformatie enerzijds en digitale innovatie anderzijds.

Ook de hoogtepunten vanuit de Jonge Academie kwamen aan bod met de voorstelling van haar nieuwe leden en artikels over de campagne 'Wetenschap = M+V+X' en het wetenschapspel 'Expeditie Moendoes'.

Naast aankondigingen met betrekking tot de nieuwe Standpunten en publicaties, aankomende activiteiten (lezingen, symposia, contactfora...), ledennieuws en de bekendmaking van nieuwe leden en prijswinnaars enzovoort, werd ook aandacht besteed aan de activiteiten van de leden kunstenaars, met in 2019 Karin Hanssen (Returning the Gaze), Michel Buylen (The Right Confusion), Hilde Van Sumere (nieuwe bestemming voor sculpturen Lotus I, II en III) en Roger Marijnissen, een terugblik op zijn strijd tegen vervalsing.

Verder stonden de laureaten wetenschapscommunicatie, de samenwerking met juridisch platform Jubel.be voor een videoreeks en de eendagstentoonstelling georganiseerd door de Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie in de aandacht. En er werden opnieuw ook enkele onbekende wetenswaardigheden over het Paleis der Academiën toegelicht.

11 Logistieke ondersteuning aan externe evenementen

In 2019 werden 137 externe evenementdagen georganiseerd. Hieronder worden alle evenementen geklasseerd die door externen worden georganiseerd, dit is met inbegrip van RASAB, EASAC, Nationale Comit es, Club van Rome en de Vlaamse Gemeenschap.

De meeste van deze evenementen genieten in hoofdzaak logistieke ondersteuning. Sommige organisaties komen tot stand in samenwerking met de KVAB, de Jonge Academie of beide. Een volledig overzicht vindt u in bijlage.

12 Internationale samenwerking en netwerking (KPI 4, KPI 5)

12.1 Bilaterale samenwerking

In het kader van de bilaterale samenwerkingen werd in 2017 een overeenkomst afgesloten met The Royal Society of Edinburgh, waarbij beide academies zich engageren samen te werken. In 2019 werd een tweede gezamenlijk evenement georganiseerd. Het betreft een symposium rond een onderwerp dat de interesse van de wetenschappelijke gemeenschappen van België en Schotland geniet:

- o Workshop: The position of women in STEM, 6 mei, 2019, RSE Edinburgh
- The aim of the Symposium was to bring together leading experts from Belgium and Scotland to discuss the current climate surrounding the position of women in STEM. The Symposium was chaired by Professor Lesley Yellowlees and featured talks from Dr Tanya Wilson, Professor Veerle Draulans, Professor Katrien Kolenberg, Mr Douglas Morrison, Professor Joos Vandewalle and Professor Godelieve Laureys.

12.2 Bilaterale uitwisselingen

In 2019 vonden 5 bilaterale uitwisselingen plaats. 2 Vlaamse wetenschappers bezochten een collega in het buitenland, 3 buitenlandse onderzoekers bezochten een collega in Vlaanderen.

Deze uitwisselingen werden voornamelijk gebruikt voor het opstarten van nieuwe samenwerkingen, het bespreken en publiceren van resultaten van bestaande samenwerkingen en voor het uitwisselen van expertise.

12.2.1 Zendingen van Vlaamse wetenschappers

1. Servië

27/05-05/06 2019: Bezoek van prof. Jasson Vindas (UGent) aan prof. Stevan Pilipovic, prof. Nenad Teofanov en prof. Dusan Rakic (Department of Mathematics and Informatics, University of Novi Sad, Servië)

Onderzoeksdomein: wiskunde

Doel: De samenwerking bespoedigen in het gezamenlijke onderzoek naar wavelets en ultra-distributies.

Resultaten: De volgende resultaten werden behaald tijdens het verblijf:

- We bepaalden benaderingseigenschappen van multiresolutie expansies in Gelfand-Shilov ruimten.
- We bewezen de convergentie van wavelet reeksen in Gelfand-Shilov ruimten.

We werken momenteel aan een manuscript over deze resultaten, dewelke we plannen in te dienen voor mogelijke publicatie in de eerstvolgende weken.

2. Servië

29/09-05/10 2019: Bezoek van Lenny Neyt (UGent) aan prof. Stevan Pilipovic en prof. Marco Kostić (Universiteit Novi Sad, Servië)

Onderzoeksdomein: wiskunde

Doel: De samenwerking bespoedigen in het onderzoek naar bijna-periodische functies en ultra-distributies.

Resultaten: De volgende resultaten werden behaald tijdens het verblijf:

- Bepalen van eerste structuurstellingen van bijna periodieke ultradistributies.
- Onderzoeken van vectorwaardige Gelfand-Shilov ruimten.

Dit werk zal voortgezet worden in de komende maanden, met oog op mogelijke publicaties.

12.2.2 Bezoeken van buitenlandse wetenschappers

1. Zuid-Afrika

14-17/01 2019: Bezoek van prof. Johan Schoeman (University of Pretoria, Zuid-Afrika) aan prof. Godelieve Laureys (UGent) en Lieve Van Hoof (UGent).

Onderzoeksdomein: diergeneeskunde

Doel: Overleg over de positie van het Nederlands in het hoger onderwijs en onderzoek. Contactname met uitgevers van Nederlandstalige vaktijdschriften.

Resultaten: De geplande vergaderingen vonden plaats en waren vruchtbaar. Ook werd er een bezoek gebracht aan de KANTL.

2. Servië

21-27/02 2019: Bezoek van prof. Dušan Rakić (University of Novi Sad, Servië) aan prof. Jasson Vindas (UGent)

Onderzoeksdomein: wiskunde

Doel en resultaten: Er werd gewerkt aan wiskundige problemen, waaronder de studie van de golfuitbreidingen in Gelfand-Shilov-ruimtes, die uitmondde in de publicatie van een wetenschappelijk artikel in het begin van 2020. Er werd ook begonnen met nieuwe onderzoeken en plannen gemaakt voor verder werk en de voortzetting van de samenwerking.

3. Zuid-Afrika

27/05-03/07 2019: Bezoek van prof. Philip Bosman (Universiteit Stellenbosch, Zuid-Afrika) aan Prof Geert Roskam (Griek Studies, KU Leuven)

Onderzoeksdomein: oude Griekse literatuur en filosofie

Doel en resultaten: Ik voltooide een hoofdstuk voor het Oxford Handbook on Heracles over de filosofische receptie van de Heracles-figuur. Dit nam het grootste deel van mijn beschikbare tijd in beslag.

- Materiaal werd verzameld voor drie verdere projecten: een artikel over het Macedonische hof tijdens het incident van de verbranding van Persepolis door Alexander; literaire aspecten van de Alexander-biografie van Plutarchus, in het bijzonder de behandeling van het temmen van Bucephalus; de twee wegen-traditie in antieke literatuur, in het bijzonder het verhaal van Prodicus over Heracles op het kruispad. Deze laatste wordt het adres van de voorzitter op de komende tweejaarlijkse conferentie van de Klassieke Vereniging van Zuid-Afrika in november.

- Een artikelbeoordeling voor het tijdschrift Akroterion is voltooid.

- Ik gaf een referaat tijdens een bijeenkomst van de KU Leuven-onderzoeksgroep over het idee van perfectie in de late oudheid.

12.3 Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academies, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

12.3.1 Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ICSU (International

Council for Science). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd. In 2019 gebeurde dit in januari en november.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen. Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen

12.4 Deelname aan internationale samenwerkingen en/of netwerking: KVAB

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academies, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

12.4.1 EASAC

Het Europese EASAC is een unie van academies voor wetenschappen die advies formuleert voor de Europese beleidsmakers. Freddy Dumortier vertegenwoordigt RASAB in de EASAC Council, die tweemaal per jaar vergadert. Jan Kretzschmar is lid van de EASAC-werkgroep energie die tweemaal per jaar plenair vergadert. Deze werkgroep publiceerde in 2019 een rapport 'Decarbonization of transport: options and challenges'. Het energiepanel heeft op 9 oktober 2019 vergaderd in Brussel over 'Decarbonisation of heating and cooling'.

Vertegenwoordigingsmissies in 2019:

- o EASAC Energy Steering Panel, 09/10/2019, Brussel: Jan Kretzschmar
- o EASAC Council, 14-15/11/2019, Zagreb: Freddy Dumortier

Experten genomineerd door de KVAB in werkgroepen of als peer reviewer van EASAC in 2019:

- o Decarbonisation of Buildings: Egbert Lox en Hugo Hens

12.4.2 ISC (voormalig ICSU)

In 2018 werden de Social Science Council (ISSC) en de International Council for Science (ICSU) verenigd in de hiertoe nieuw opgerichte International Science Council (ISC). Er vond geen general assembly plaats in 2019.

12.4.3 CAETS

CAETS (Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) is de wereldvereniging van ingenieursacademies. Paul Verstraeten is via BACAS (Belgian Academy Council of Applied Sciences) lid van de Board of Directors van CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences). Ook Achiel Van Cauwenberghe is er vertegenwoordiger voor de KVAB. en bracht vanuit die rol verslag uit van de activiteiten in deze geledingen. In 2019 organiseerde CAETS op 25-28 juni 2019 in samenwerking met de IVA (Ingenieurs Wetenschaps Academie, Zweden) een

congres met als thema "Engineering a better world for the next 100 years". Achiel Van Cauwenberghe woonde dit congres bij, alsook Rik Van Brussel (i.p.v. Paul Verstraeten).

12.4.4 ALLEA

Op 7-8 november 2019 organiseerde de KVAB in het Paleis der Academiën in samenwerking met ALLEA een Europees symposium met als titel 'Genome editing for crop improvement'. Er waren een 100-tal aanwezigen uit 16 landen. De organisatoren (Hubert Bocken, Dirk Inzé en Pere Puigdomènech) ontvingen heel wat positieve reacties. Een publicatie en mogelijk Standpunt hierover wordt gepland in het eerste kwart van 2020.

Voor het symposium werden uitnodigingen verstuurd naar alle Brusselse ambassades, de Europese MEPs uit de inhoudelijke relevante commissies en de Vlaamse parlementsleden zetelend in de commissie landbouw alsook naar de Belgische pers.

Hubert Bocken is vice-president van ALLEA. Zijn vertegenwoordigingsmissies in 2019 waren:

- o Raad van Bestuur, 7-8/03/2019, Brussel: Hubert Bocken
- o Permanent WG Intellectual Property Rights, 5/4/2019, Munchen: Hubert Bocken
- o Raad van Bestuur en Algemene Vergadering, 8-9/05/2019, Bern: Hubert Bocken
- o Raad van Bestuur, 5-6/09/2019, Berlijn: Hubert Bocken
- o Permanent WG Intellectual Property Rights, 7/11/2019, Brussel: Hubert Bocken
- o Raad van Bestuur, 12-13/12/2019, Barcelona: Hubert Bocken.

12.4.5 SAPEA/ESAF

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academiënetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijdskritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Het European Science Advisors Forum (ESAF) werd geïnitieerd door Anne Glover, terwijl zij Chief Scientific Advisor was van voorzitter Barroso van de Europese Commissie. De eerste vergadering vond plaats op 23 juni 2014 in Kopenhagen, tijdens het EuroScience Open Forum (ESOF). Toen het Scientific Advice Mechanism (SAM) operationeel werd, werd in 2016 voorgesteld om de samenwerking tussen bestaande structuren voor wetenschappelijk advies van de Europese lidstaten en tussen deze structuren en SAM te versterken. Sindsdien wordt elk jaar een bijeenkomst georganiseerd in een ander land. In de Angelsaksische landen is er meestal een wetenschappelijk adviseur van de overheid. Terwijl in veel landen in continentaal Europa formeel of informeel advies aan de regering(en) wordt gegeven door de academies of andere organisaties. België is sinds 2018 lid van ESAF met zijn academies.

ESAF is een onafhankelijk, informeel netwerk van Europese op wetenschap gebaseerde strategische adviseurs, aangestuurd door haar leden. ESAF is een niet-juridische entiteit zonder budget. Leden moeten in staat zijn om wetenschappelijk onderbouwd strategisch advies te geven aan hun democratische regeringen. Hun advies moet gebaseerd zijn op openbaar onderzoek van de hoogste kwaliteit. ESAF-leden hebben veel te winnen bij het uitwisselen van informatie, expertise, werkwijzen en resultaten. Aangezien een dergelijke uitwisseling niet vanzelfsprekend is, biedt ESAF een platform en een netwerk voor organisaties die in verschillende systemen kunnen functioneren, maar een gemeenschappelijke basis hebben met betrekking tot hun ambitie om het beste wetenschappelijk onderbouwde strategische advies te geven. ESAF heeft geen formele adviestaak (en is in die zin complementair aan SAPEA), maar leden van ESAF kunnen hun krachten bundelen en gezamenlijk advies geven.

Joos Vandewalle nam namens de KVAB deel aan de ESAF meeting (Dublin 25-27 juni 2019).

Daarnaast nam Joos Vandewalle op 6 juni 2019 ook deel aan een expert workshop 'Towards a humanity-centred Data Governance model in Europe' (Weizenbaum Institute for the Networked Society in Berlijn, Duitsland). Deze workshop behoort onrechtstreeks tot activiteit in het kader van SAPEA omdat deze workshop tot doel heeft een rapport te maken voor SAM.

12.4.6 Euro-CASE

Sinds medio 2018 zijn KVAB en ARB opnieuw lid van Euro-Case. KTW en CTS krijgen samen 1 stem in de board van Euro-CASE, maar ze kunnen elk een vertegenwoordiger voor deelname aan de vergaderingen sturen. KTW wordt vertegenwoordigd door Joos Vandewalle; CTS wordt vertegenwoordigd door Luc Chefneux.

De Board meeting en de jaarlijkse conferentie vonden plaats op 20-21-22 oktober 2019 in Oslo. Het thema van de conferentie was "The Future of Work: The Content of Jobs". Prof. Van Brussel was uitgenodigd als spreker en heeft tevens confrater Joos Vandewalle vervangen als vertegenwoordiger in de Board.

Overige vergaderingen:

- o Platform engineering education, 19-20/03/2019, Londen: Joos Vandewalle
- o Platform engineering education, 9-11/10/2019, Wenen: Joos Vandewalle.

12.4.7 UAI

Honderd jaar geleden werd in Parijs de "Union académique internationale" opgericht, met de bedoeling internationaal samen te werken aan belangrijke onderzoeksprojecten die niet door één academie kunnen ondersteund worden. De UAI is uitsluitend gericht op onderzoek in de humane wetenschappen (filologie, geschiedenis, archeologie, filosofie, en kunstwetenschap) en de vertegenwoordigers van de academies komen uit die disciplines. De laatste jaren is er een grote inspanning om ook niet-Europese projecten over taal, geschiedenis en archeologie internationaal te ondersteunen. De honderdste verjaardag vormde de aanleiding voor de jaarlijkse bijeenkomst van de UAI (25-29.11.2019) met bijzonder luister te organiseren. De deelnemende academies waren de gast van de "Académie des Inscriptions et Belles-Lettres" en de leden werden de laatste namiddag ontvangen "sous la coupole". Professor Carlos Steel vertegenwoordigde de KVAB. Er waren verschillende tentoonstellingen en colloquia in verband met lopende onderzoeksprojecten die onder de auspiciën van de UAI worden georganiseerd. De KVAB is betrokken bij volgende projecten: "Aristoteles latinus", de uitgave en studie van de Latijnse vertalingen van Aristoteles, het *Corpus Rubenianum*, *Justi Lipsi epistolae*, *Collectanea Hellenistica*, "Corpus of the Flemish Primitives".

Professor Carlos Steel woonde op 25-26 november 2019 namens de KVAB de jaarlijkse algemene vergadering van de UAI bij.

12.4.8 Gebruik van het Paleis der Academiën door federaties

De Europese academienetwerken maken gebruik van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats en als ideale locatie voor de voorstelling van allerlei rapporten. Deze rapporten worden dan door de KVAB verder verspreid binnen Vlaanderen.

In het afgelopen jaar werden de lokalen van de KVAB zo gebruikt voor een tiental vergaderingen (Eurocase, EASAC, ALLEA). Het gedetailleerde overzicht is te vinden in de bijlagen.

12.5 Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: Jonge Academie

Op internationaal vlak onderhoudt de Jonge Academie goede contacten met de Young Academies van andere Europese landen en met supranationale structuren zoals de Global Young Academy en de Young Academy of Europe. Zo nam de Jonge Academie deel aan internationaal overleg met het oog op beleidsvorming, inzake kennisdeling over de Jonge Academie of ter voorbereiding van een sterke samenwerking.

12.5.1 De Jonge Akademie van Nederland

De Jonge Academie van België en De Jonge Akademie van Nederland werken al sinds 2015 samen aan de digitalisering van het succesvolle educatieve bordspel *Expeditie Moendoes*. Middels financiële investeringen van beide academies is een browsergame ontwikkeld dat in 2020 zal verspreid worden. Ter voorbereiding daarvan werden in 2019 een tiental werkvergaderingen gehouden (via teleconferentie) waarop vertegenwoordigers van de Jonge Academie van België overlegden met hun Nederlandse collega's.

12.5.2 Royal Irish Academy

De Ierse Academie voor wetenschappen RIA heeft plannen om zelf een Young Academy op te richten. Dankzij contacten tussen Peter Kennedy, voorzitter van de Royal Irish Academy, en Joos Vandewalle, voorzitter van de Adviesraad van de Jonge Academie, werd een overleg opgezet op 27 mei 2019 te Brussel, waarop voorzitter Kennedy werd geïntroduceerd in hoe de Jonge Academie werkt en opgezet is in België.

<https://www.teagasc.ie/news--events/news/2019/a-young-academy-of-irelan.php>

12.5.3 Norwegian Young Academy

Er vond een overleg plaats tussen prof. Katrien De Moor (NTNU: Norwegian University of Science and Technology), (stichtend) lid en bestuurslid van de Norwegian Young Academy en Bert Seghers, secretaris JA, om ervaringen uit te wisselen over het opzetten en coördineren van een Jonge Academie. De onderwerpen waren o.a. taalbeleid (Engels of landstaal?), gerichtheid van de JA op beleidsimpact, internationalisering en ledensamenstelling.

12.5.4 Open Access, Open Science

Dave De ruysscher, lid van de Jonge Academie en covoorzitter van de werkgroep Open Science, volgt het thema internationaal op. Hij was aanwezig op minstens twee internationale bijeenkomsten waarop hij over open science overlegde: de meeting van de Young Academy of Europe, waarvan hij lid geworden is (Barcelona, 23 oktober 2019) en *The future of research: assessing the impact of plan S* (Leuven, 6 november 2019).

12.5.5 Declaration on the Guiding Principles of Young Academies

Als product van de World Wide Meeting of Young Academies in de zomer van 2019 in Vietnam, werd dit consensusdocument opgesteld. Het is bedoeld om landen in de opstartfase van hun Jonge Academie bij te staan door te kaderen wat een Young Academy is en welke principes eraan ten grondslag liggen. De Belgische Jonge Academie ondertekende dit document in oktober.

<https://globalyoungacademy.net/declaration-on-the-guiding-principles-of-young-academies/>

12.5.6 Finnish Young Academy

De Jonge Academies van Finland en België hebben de handen in elkaar geslagen voor de organisatie van een gezamenlijk event over de toekomst van scientific advisory reports (te houden in 2020).

In de namiddag van 11 december 2019 was er een fysieke ontmoeting in Brussel ter voorbereiding hiervan. Een lid en twee medewerkers van de Finnish Young Academy overlegden met vier leden en

twee medewerkers van de Belgische Jonge Academie om de doelen overeen te komen, het programma te bespreken en de praktische modaliteiten vast te leggen.

12.6 BACAS

BACAS (Belgian Academy Council for Applied Sciences) is de koepel waaronder de KTW (Klasse Technische Wetenschappen van de KVAB) en de CTS (Classe Technologie et Société van de Académie Royale de Belgique) verenigd zijn.

Deze koepel vertegenwoordigt de Belgische Nederlands- en Franstalige academisch ingenieurs in internationale organisaties van ingenieursacademies zoals CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en Euro-CASE (European Council of Applied Sciences Technologies and Engineering).

Het voorzitterschap van BACAS wordt beurtelings door een lid van de KTW en een lid van de CTS waargenomen, telkens voor een periode van twee jaar. Voor de periode 2018-19 oefent Paul Verstraeten van de KTW dit voorzittersmandaat uit. De "board" (het bestuur) van BACAS vergadert tweemaal per jaar en telt 12 leden (6 van KTW en 6 van CTS).

Op deze bestuursvergaderingen wisselen KTW en CTS gegevens uit over elkaars werking en maken afspraken voor deelname aan de werking van de internationale ingenieursacademies.

De werking van KTW verschilt nogal van deze van CTS: dit komt uiteraard deels door het feit dat de CTS ook niet-ingenieurs (vooral leden gespecialiseerd in menswetenschappen zoals sociologie of economie) onder haar leden telt (vandaar de naam Classe Technologie et Société). Maar ook de methodiek is anders: terwijl KTW getypeerd wordt door werkgroepen die Standpunten over actuele thema's voorbereiden en Denkerscycli waarin buitenlandse experts hun licht laten schijnen over maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen, publiceren bij CTS leden in eigen naam in de reeksen "L'académie en Poche", "Transversales" en "R  tro Poche" en organiseren zij colloquia.

Leden van CTS krijgen steeds de mogelijkheid te participeren in KTW-werkgroepen, en omgekeerd worden KTW-leden op de hoogte gehouden van de initiatieven van de CTS.

Naast de reeds vermelde internationale organisatie CAETS is BACAS ook vertegenwoordigd in SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), een door de Europese Commissie gefinancierd wetenschappelijk adviescomité.

12.7 Kritieke Prestatie-indicator

KPI 4

Er werd een publieksevenement georganiseerd gericht op de internationale gemeenschap in Brussel.

KPI 5

Er werden in 2019 vijf bilaterale uitwisselingen van Vlaamse wetenschappers gerealiseerd.

De Jonge Academie was in 2019 vertegenwoordigd op minstens   n internationale bijeenkomst.

13 VCWI

13.1 Rol, instellingen en toezicht

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat gehuisvest is binnen de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte - humane - biomedische wetenschappen. Ze wordt voorgezeten door prof. em. André Van Steirteghem (VUB) en ondersteund door secretaris Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur.

De VCWI kan een tweede advies geven over klachtendossiers die voorheen al behandeld werden door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van een universiteit of andere wetenschappelijke instelling. Anno 2019 erkennen 20 instellingen de adviesbevoegdheid van de VCWI: de vijf universiteiten (KU Leuven, UAntwerpen, UGent, UHasselt en VUB), twee academies (KVAB en KAGB) en FWO en verder ook VIB, VITO, imec, Flanders Make, ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG, VLIZ en sinds 2019 ook HOGENT en Vlerick Business School. De acht eerste instellingen hebben de VCWI gesticht in 2013. Zij zijn vertegenwoordigd in het comité van toezicht. Het comité van toezicht stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het wordt thans voorgezeten door KVAB-lid Jacques Willems en secretariael ondersteund door KVAB-beleidsmedewerker Bert Seghers.

13.2 Adviezen

Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige taak toe: enerzijds op vraag advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit binnen de eigen instelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, naar aanleiding van het verzoek van aangesloten instellingen of op eigen initiatief.

In 2019 kwamen vier tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (2019-A t.e.m. 2019-D). De VCWI werkte in 2019 vier rapporten uit met een tweede advies (2019-01 t.e.m. 2019-04). Van deze dossiers wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be.

In 2019 bracht de VCWI geen algemeen advies uit

13.3 Studienamiddag

Jaarlijks organiseert de VCWI een ontmoetingsdag voor al wie in Vlaanderen en Brussel beroepsmatig in aanraking komt met kwesties van wetenschappelijke integriteit, met name beleidsmakers, CWI-voorzitters, CWI-secretarissen en 'research integrity officers' aan Vlaamse onderzoekinstellingen. Deelnemers leren er van ervaringen in binnenlandse zusterinstellingen, alsook van ontwikkelingen op internationaal vlak.

Na vijf meer algemene ontmoetingsdagen (2014 – 2018) werd in 2019 gekozen voor een werknamiddag over een specifiek topic. Op 29 april 2019 ging de thema-studienamiddag door over vertrouwenspersonen en bemiddeling bij kwesties van wetenschappelijke integriteit.

Het is immers een terugkerende aanbeveling dat onderzoekinstellingen vertrouwens- of ombudspersonen hebben, die een luisterend oor, advies en indien nodig ook bemiddeling kunnen voorzien voor wie met vragen of bezorgdheden zit rond wetenschappelijke integriteit. De Vlaamse

instellingen geven op diverse manieren invulling aan deze aanbeveling. Het thema werd gekozen naar aanleiding van vragen bij de instellingen omtrent bemiddeling en advies bij integriteitskwesties. Ter voorbereiding werden kort gepresenteerd (i) aanbevelingen uit internationale adviesrapporten m.b.t. dit thema en (ii) de bestaande kanalen en praktijken die Duitsland, Frankrijk en Nederland kennen voor bemiddeling naast de formele CWI-procedure. De Vlaamse Ombudsman Bart Weekers duidde de waarde van bemiddeling vanuit zijn rol. Aansluitend werden ervaringen gedeeld onder de Vlaamse instellingen en good practices uitgewisseld. Het ging o.a. over de taak van ombudspersonen, de meerwaarde van specifieke W.I.-vertrouwenspersonen, de rollenscheiding tussen bemiddelingsfiguren en de CWI.

De twee voorbereidende presentaties werden online beschikbaar gesteld via de website van de VCWI (op <http://www.vcwi.be/ontmoetingsdagen#2019>).

13.4 Binnen- en buitenlandse contacten

De VCWI is een lid-organisatie van [ENRIO](#) (European Network of Research Integrity Offices), waarvoor voorzitter André Van Steirteghem en secretaris Bert Seghers deelnemen aan de halfjaarlijkse ENRIO-vergaderingen. In 2019 waren zij daarom op 25-26 maart in Praag, Tsjechië en op 25-26 september in Krakau, Polen.

De ledenorganisatie ENRIO heeft in 2019 een transformatie voorbereid van een informeel netwerk naar een Europese vereniging met rechtspersoonlijkheid. In 2020 zal ENRIO een vzw naar Belgisch recht worden, met hoofdzetel te Brussel. De VCWI-vertegenwoordigers hebben het ENRIO-bestuur bij deze transitie bijgestaan.

Op 18 oktober was er een overleg tussen de VCWI en de VLIR. De vertegenwoordigers van beide organisaties hielden elkaar op de hoogte van lopende ontwikkelingen en de VCWI benadrukte het blijvende belang van wetenschappelijke integriteit en goed research data management.

De VCWI werkte mee aan het onderzoeksproject van doctoranda Shila Abdi (KU Leuven) onder begeleiding van Kris Dierckx en Ben Nemery. Zij interviewde voorzitter en secretaris op 20 augustus en keek op de zetel van de VCWI geanonimiseerde VCWI-dossiers in, onder een strikte geheimhoudingsovereenkomst.

Al in 2018 identificeerde de VCWI de kwestie van wetenschappelijke integriteit in de universitaire ziekenhuizen als een aandachtspunt, zowel op vlak van promotie van wetenschappelijke integriteit als de behandeling van meldingen. Om deze kwestie verder uit te werken was er een ontmoeting met de CEO's van de vier Vlaamse universitaire ziekenhuizen op 2 december. Dit wordt vervolgd.

De VCWI speelde een adviserende rol bij de opstart van CSIS, het nieuwe *Conseil Supérieur pour l'Intégrité Scientifique*, een W.I.-adviesorgaan naar VCWI-model voor Franstalig België dat in 2020 formeel zal van start gaan. Dat deed ze via één-op-één-gesprekken en vergaderingen met de stakeholders in Franstalig België over het CoBeFIS-reglement.

De VCWI was vertegenwoordigd op de *6th World Conference on Research Integrity* (Hong Kong, 2-5 juni 2019) en het vierde interuniversitaire symposium over wetenschappelijke integriteit, het themasymposium *Image integrity* (13 december, Leuven). Verder woonde de voorzitter symposia bij die verband houden met wetenschappelijke integriteit en publicatie-ethiek: *COPE European Seminar* (23 september, Leiden, NL) en *The future of research: assessing the impact of Plan S* (6 november, Leuven).

14 Samenvatting met betrekking tot de Kritieke Prestatie-indicatoren

De KVAB voldoet aan vijf van de zes Kritieke Prestatie-indicatoren van het Convenant. Samenvattend:

KPI 1

Er werden in 2019 vier Laureaten van de Academie bekroond, waaraan een bedrag van €10.000 is verbonden.
In 2019 werd de Gouden Penning uitgereikt.
In 2019 werd de Prijs van de Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid (€7.500) uitgereikt.

KPI 2

Er werden in 2019 twee Denkerscycli ontwikkeld en voltooid.

KPI 3

Er werd in 2019 één nieuw Standpunt afgewerkt, dit was Klassen- en/of academie-overschrijdend.
In 2019 diende geen Nationaal Biografisch Woordenboek gepubliceerd te worden.
De Jonge Academie publiceerde in 2019 minstens één uitgave die ruim verspreid werd.
KPI 4

Er werden vijf Standpunten voorgesteld aan een breed publiek.

KPI 4

In 2019 heeft de Academie minstens vijf publieke evenementen georganiseerd die erop gericht zijn om wetenschappelijk onderbouwde aandachtspunten aan een breed publiek voor te stellen.
Overzicht:
- 2 voorstellingen van rapporten van Denkers (zie 3. Denkersprogramma)
- 3 activiteiten van Reflectiegroepen (zie 4. Reflectiegroepen)
- Da Vinci lezingen en Lentecyclus (zie 5. ACF)
- 5 voorstellingen van Standpunten (zie 7.1 Standpunten)
- 5 publiekevenementen van de Jonge Academie (zie 6. Publiekevenementen JA en 8.2 JA en wetenschapscommunicatie) waarvan minstens één i.s.m. andere organisaties.
- 3 publiekevenementen i.s.m. actoren uit het brede beleidsveld (zie 9. Samenwerking beleid en overheid).
- 1 internationaal gericht event (zie 12. Internationale samenwerking)

KPI 5

Er werden in 2019 minstens drie bilaterale uitwisselingen van Vlaamse wetenschappers gerealiseerd.
De Jonge Academie was in 2019 vertegenwoordigd op minstens één internationale bijeenkomst.

KPI 6

De JA heeft in 2019 minstens één activiteit georganiseerd in het kader van wetenschapscommunicatie of citizen science i.s.m. mediapartners of andere wetenschapscommunicatie-actoren.

V. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BUITEN HET CONVENANT

---

15 Contactfora

Voor de organisatie van goedgekeurde contactfora worden, voor maximaal twee dagen, zalen in het Paleis der Academiën ter beschikking gesteld en wordt de hiermee samenhangende logistieke ondersteuning verstrekt door het personeel van de Academie. De Raad van Bestuur van de Academie bepaalt elk jaar, in het licht van het beschikbare budget, het maximale bedrag van de toelagen. Voor aanvragen ingediend in 2019 kon een financiële toelage toegekend worden van maximaal € 2500 per dossier.

De aanvragen worden tweemaal per jaar afgesloten, op 1 april en op 1 oktober. Verdeeld over deze twee sluitingstermijnen werden in totaal 13 aanvragen tot het inrichten van een contactforum ontvangen. Daarvan werden er 11 goedgekeurd die allen de nodige zalen gratis ter beschikking kregen. Zeven maal werd bovendien besloten een toelage toe te kennen. De met een toelage gehonoreerde aanvragen zijn:

- Beyond Time II: Non-prototypical uses of aspectual constructions in (more or) less typical environments – Frank Brisard (UAntwerpen)
- Artificial Intelligence in health care – Marc Nyssen (VUB)
- Explanation and understanding within mathematics – Patrick Allo (VUB)
- (H)erkenning in de 18e-eeuwe Franse literatuur / La reconnaissance en littérature française du XVIIIe siècle – Beatrijs Vanacker (KU Leuven)
- Pluralism and Entangled Humanism – Marc Van den Bossche (VUB)
- Actuarial and Financial Mathematics Conference 2020 (AfMathConf2020) – Michèle Vanmaele (UGent)
- Marlene Streeruwitz. Transgressions – Inge Arteel (VUB)

De andere geselecteerde contactfora zijn:

- Epistemic Subjects Beyond Individuals – Bart Van Kerckhove (VUB)
- The Law of Nations and International Law During the Interbellum – Dirk Heirbaut (UGent)
- Coding Theory and Cryptography VIII – Leo Storme (UGent)
- The Acquisition and Processing of Reference and Anaphora Resolution – An Vande Castele (VUB)

16 Publicaties

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal biografisch woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vier wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

16.1 Overzicht van de publicaties per reeks

16.1.1 Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks

Verschenen:

A. Soetaert, *De katholieke drukpers in de kerkprovincie Kamerijk (1559–1659)*.

In druk:

J. Pouckens, *Cultivateurs et commerçans: Huishoudelijke productie, consumptie en de industriële revolution in het hertogdom Brabant (1680-1800)*.

16.1.2 Collectanea Hellenistica KVAB

Verschenen:

C. Roemer, *The Fayum survey project - The Themistou Meris (Volume A: The Archaeological and Papyrological Survey)*.

D.M. Bailey, *The Fayoum Survey Project - The Themistou Meris (Volume B: The Ceramological Survey)*.

16.1.3 Iuris Scripta Historica KVAB

Verschenen:

W. Druwé, W. Decock, P. Angelini, M. Castelein (eds.), *Ius commune graeco-romanum Essays in Honour of Prof. Dr. Laurent Waekens*.

16.1.4 Iusti Lipsi Epistolae

Verschenen:

H. Peeters, *ILE pars IX (1596)*.

16.2 Wetenschappelijke redactieraden

16.2.1 Redactieraad Verhandelingen Nieuwe Reeks

De redactieraad bestaat uit: Anne-Marie Vandenberghe (voorzitter), Ann Buysse, Herman De Dijn, Bart Keunen, Mathijs Lamberigts, Danny Praet, Jo Tollebeek en Anne-Mie Van Kerckhoven.

16.2.2 Redactieraad Collectanea Hellenistica KVAB

De redactieraad bestaat uit: Willy Clarysse (voorzitter), Marc Boone, Alain Martin, Peter Van Nuffelen, en Katelijn Vandorpe.

16.2.3 Redactieraad Iuris Scripta Historica KVAB

De redactieraad bestaat uit: Dirk Heirbaut (voorzitter), Wim Decock, Dave De Ruyscher, Stanislas Horvath en Hilde Symoens.

16.2.4 Redactieraad Iusti Lipsi Epistolae

De redactieraad bestaat uit: Steven Vanden Broecke (voorzitter), Jeanine De Landtsheer, Henk Nellen en Dirk Sacré.

17 VLAST

Teneinde een draagvlak voor de Academie te creëren bij de buitenwereld en tevens geïnteresseerde buitenstaanders in contact te brengen met leden van KVAB en KANTL werd in 2003 'De Vlaamse Academische Stem' (VLAST) opgericht als vriendenkring van de Vlaamse academies KANTL en KVAB, ook wel eens 'Vrienden van de Academie' genoemd. VLAST organiseert voor haar leden culturele uitstappen, vnl. museumbezoeken, en nodigt hen uit op de publieke activiteiten van de KVAB, in het bijzonder die van het ACF. VLAST slaagde erin om in de loop van de voorbije 16 jaar een groep getrouwen rond zich op te bouwen die de werking van de Koninklijke Academies erg genegen zijn. De bezoeken zijn exclusief voor leden van VLAST, KVAB, KANTL en de leden van de Jonge Academie.

VLAST is momenteel een commissie van de Academie maar werd in 2003 gestart als vzw. In 2019 organiseerde zij 6 activiteiten met gemiddeld 20 deelnemers per activiteit. De activiteiten worden vastgelegd door een stuurgroep, voorgezeten door Mark Eyskens, waarin zowel leden zetelen van KVAB, KANTL als externen.

VLAST behartigt binnen de werking van KVAB de publieksactiviteiten buiten het Paleis der Academiën en ondersteunt mee de activiteiten georganiseerd door ACF.

18 Wetenschappelijke prijzen

18.1 Fondsprijzen

De Academie reikt jaarlijks een aantal Fondsprijzen uit. De jury's zijn samengesteld uit leden van de Academie. De volgende fondsprijzen werden in 2019 uitgereikt:

- o Henri Schoutedenprijs: Filip Huyghe, "Evolutionary and Ecological connectivity of the skunk clownfish in the Indian Ocean and its importance for the design of Marine Protected Areas."
- o Paul Van Oyeprijs: Tanja Stratmann, "Benthic ecosystem response to polymetallic nodule extraction in the deep sea" en Anna-Maria Vafeiadou, "Species coexistence of marine nematodes: Environmental conditions, resource utilisation and microhabitat partitioning as possible drivers of niche differentiation."
- o Mgr. Charles De Clercprijs: Kristien Seunens, "Too robust to be saint. Female Congregation Founders in Nineteenth-Century Belgium. Double-voiced agency, religious entrepreneurship and gender tension."
- o Erik Duvergerprijs: Jonas Roelens, "Citizens and Sodomites. Perception and Persecution of Sodomy in the Southern Low Countries (1400-1700)."

De laureaten werden gehuldigd op de openbare zitting van 14 december 2019.

18.2 **Frans Van Cauwelaertprijs**

Jaarlijks reikt de Academie de Frans Van Cauwelaertprijs uit ter bekroning van een jonge beloftevolle carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). De prijs heeft een waarde van 7500 euro en wordt afwisselend uitgereikt in de humane en de exacte wetenschappen. In 2019 werd de prijs open verklaard in de exacte wetenschappen, in het domein van de biomedische wetenschappen. Op 30 april 2019 waren er 8 kandidaturen op het secretariaat van de KVAB binnengekomen.

Op 12 juni 2019 stelde de Raad van Bestuur van het fonds onder leiding van Herman Van Rompuy de heer Alfons Billiau aan als coördinator bij de evaluatie van de kandidaturen, die tijdens die vergadering een aantal experts voorstelde die de kandidaturen konden beoordelen. Om het spectrum aan diverse disciplines te omvatten werden bijkomende experts voorgesteld door Elisabeth Monard en Erick Vandamme, leden van de Raad van Bestuur. Op basis daarvan stelde Alfons Billiau de jury samen bestaande uit: Peter Vandenberghe (KU Leuven), die als voorzitter werd aangesteld, Kathleen Claes (UGent), Sandra Nuyts (KU Leuven), Guy Joos (UGent) en Peter De Deyn (UAntwerpen).

De juryleden brachten onafhankelijk van elkaar verslag uit over de kandidaten bij Alfons Billiau. De beoordelingen werden door coördinator Billiau verwerkt in een mathematisch én een inhoudelijk verslag over alle kandidaten. Op basis daarvan hielden de juryleden op 12 september 2019 een teleconferentie met als doel een ranking op te stellen. Uit dit overleg omtrent het overkoepelend verslag volgde een ranking die één kandidaat opleverde die duidelijk beter scoorde dan de zeven andere, nl. professor An Hendrix (UGent). Op 14 oktober 2019 bracht coördinator Alfons Billiau verslag uit van de beoordeling der kandidaturen op basis van de ranking van de jury o.l.v. professor Vandenberghe bij de Raad van Bestuur. De door de jury met unanimitéit voorgestelde laureaat An Hendrix werd door de Raad van Bestuur als laureaat voor 2019 bevestigd. De prijs werd plechtig uitgereikt door Herman Van Rompuy en Philip Van Cauwelaert tijdens de academische zitting van het fonds op 6 december 2019.

18.3 **Vlaamse Wetenschappelijke Stichting**

De Vlaamse Wetenschappelijke Stichting (VWS) reikt jaarlijks een wetenschappelijke prijs uit ter waarde van 10.000 euro en wordt sinds 2008 ondersteund door KVAB.

De prijs 2016 situeerde zich in het domein van de Biomedische Wetenschappen, waardoor de prijs werd uitgereikt op de openbare zitting van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België op 3 december 2016. De jury werd samengesteld, deels op voordracht van de Academie voor Geneeskunde, deels op voordracht van de VWS. Er waren in totaal 13 kandidaten. De laureaat was de heer Joris Vriens (KU Leuven) voor zijn onderzoek naar de moleculaire basis van pijn.

De prijs 2019 situeerde zich in het domein van de Biomedische Wetenschappen. De jury werd op de vergadering van de Raad van Bestuur op 27 maart 2019 samengesteld met als voorzitter prof. dr. Jean-Pierre Timmermans (UAntwerpen en VWS), die het voorzitterschap aanvaardde. Hij stelde de jury samen met overeenkomstig het reglement 5 leden namens de VWS en 5 namens de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB). De juryleden waren: Karel Allegaert (KAGB), Arnold Deloof (VWS), Bruno Goddeeris (KAGB), Rik Gosselink (KAGB), Leo van Grunsven (VWS), Bernard Himpens (VWS), Romain Lefebvre (VWS), Eveline Lescrinier (KAGB), Simon Scharpé (KAGB) en Veerle Somers (VWS).

Er waren op 31 december 2018 op het secretariaat 27 kandidaturen ingediend. Na overleg in haar vergadering van 20 september 2019 kwam de jury tot het besluit om mevrouw Mira Meeus (UGent) voor te dragen als laureaat voor de prijs van VWS 2019. De Raad van Bestuur van de VWS bevestigde dit voorstel en bekroonde Mira Meeus als laureaat van de prijs van de VWS 2019 in haar vergadering

van 25 september 2019. De prijs werd plechtig uitgereikt tijdens de Algemene Vergadering van de KAGB op zaterdag 7 december 2019.

VI. BESTUURLIJKE, ORGANISATORISCHE EN FINANCIËLE ASPECTEN

---

19 Bestuur en beleid

19.1 Bestuurlijke wijzigingen

2019 was een jaar met heel weinig bestuurlijke wijzigingen, zoals te zien in de samenstelling van de raden van bestuur van 2019 en 2020. Enkel Paul Van Houtte werd als onderbestuurder van KNW vervangen door Christine Van Broeckhoven. Ten gevolge hiervan stijgt in 2020 de fractie aan vrouwen in de Raad van Bestuur tot 42%.

19.2 Beleidsondersteunende ad hoc commissies

19.2.1 Commissie Communicatiebeleid

Eind 2018 had de Commissie Communicatiebeleid een "Communicatiestrategie" uitgewerkt die de Raad van Bestuur op 20 december 2018 heeft goedgekeurd. Voor de uitvoering van deze strategie werd in januari 2019 door de Raad van Bestuur een communicatiecel opgericht. Meer uitleg over de implementatie van de strategie is te vinden in hoofdstuk 10.

20 Organisatieontwikkeling

In het licht van de uitvoering van de Communicatiestrategie werd het takenpakket van de communicatieverantwoordelijke (Nathalie Boelens) volledig gefocust op de doelstellingen van dit strategisch plan, zowel voor de KVAB als voor de Jonge Academie. Ook de Academieberichten zijn nu haar verantwoordelijkheid. Een preciezere omschrijving van alle initiatieven omtrent communicatie is te vinden in hoofdstuk 10.

De nieuw aangeworven beleidsmedewerker Ellen Van Impe startte op 1 januari. Ze kreeg de verantwoordelijkheid over de productie van de Standpunten, begeleidde de activiteiten van de Klasse van de Menswetenschappen en ondersteunde, samen met Bert Seghers, de werking van de Jonge Academie. Op 1 juli verliet ze echter, om persoonlijke redenen, de Academie.

De begeleiding van de Klasse van de Menswetenschappen werd overgenomen door Jan Albert. In de periode ervoor had hij veel bijgedragen tot de oppuntstelling van CORDOBA en het ondersteunen van de Vlaamse Wetenschapsagenda. CORDOBA staat intussen op punt en vergt enkel het up-to-date houden van de gegevens. Het Vlaamse Wetenschapsagenda-project is tot nader order afgerond voor wat betreft ondersteuning door de KVAB.

De productie van de Standpunten wordt nu opgevolgd door de management assistant Sofie Zeeuwts, die minder ingezet wordt bij activiteiten van de Jonge Academie. Voor de ondersteuning van de Jonge Academie, in samenwerking met Bert Seghers, startte op 26 augustus Chris Bessemans als deeltijdse (40%) beleidsmedewerker. Dit werd beslist in de junivergadering van de Raad van Bestuur.

21 Financieel overzicht

Het boekjaar 2019 sluit af met een saldo van 598,82 EUR, voor zover alle debiteuren effectief hun schulden inlossen, met inbegrip van de overheid. De Raad van Bestuur heeft beslist om dit batig saldo toe te voegen bij het patrimonium.

De uitvoering van de begroting 2019 heeft betrekking op de uitgaven en inkomsten binnen en buiten het kader van het convenant. Voor de toegelaten uitgaven binnen het kader van het convenant is er in 2019 een tekort van 135.920,42 EUR. De verrichtingen buiten het convenant leveren een positief resultaat op van 97.107,88 EUR, mede dank zij een subsidie van 80.000 EUR, die de Nationale Loterij verstrekt ter ondersteuning van de Jonge Academie, en een tussenkomst van RASAB van 43.842,97 EUR voor de halftime inzet van een beleidsmedewerker in de werking van RASAB.

Er waren dit jaar buiten convenant een aantal éénmalige uitgaven voorzien waarvoor de Raad van Bestuur toestemming gegeven had om hiervoor eventueel middelen uit het Beltenbosfonds te gebruiken, en dit tot een maximum van 50.000 EUR. Dit bedrag was voorzien in de begroting. Uiteindelijk moet het Beltenbosfonds maar tussenkomen voor 10.898 EUR, die rechtstreeks betaald werden vanuit het Beltenbosfonds. Gedeeltelijk komt dit door minder uitgaven, maar ook door een extra financiële inkomst van 28.649,14 EUR, ten gevolge van de terugname van virtuele minwaarden die vorig jaar dienden geboekt te worden.

De éénmalige uitgaven, waarvoor de Raad van Bestuur beslist had om eventueel middelen aan te spreken uit het Beltenbosfonds en die aangerekend zijn buiten convenant, bedroegen 47.830,11 EUR. Eénmalig te boeken inkomsten ten gevolge van koersstijgingen van aandelen bedroegen 28.649,14 EUR. Dit maakt een verschil van 19.180,97 EUR. Zonder de éénmalige baten en kosten had het positief saldo buiten convenant dus 116.288,85 EUR bedragen. Dit compenseert het tekort binnen het kader van het convenant niet volledig. Voorzichtigheid is dus geboden en het lijkt raadzaam om het deeltijdse mandaat van beleidsmedewerker, dat midden 2019 werd gecreëerd ter vervanging van een voltijdse functie, niet in omvang te laten toenemen.

Gelukkig werd in de voorbije jaren een financiële reserve opgebouwd die voldoende is in functie van het benodigde sociaal passief, rekening houdend met de huidige invulling van de staf. Deze reserve aanhouden is ook onontbeerlijk wegens een aantal onzekerheden in de recurrente financiering van de Academie. De inkomsten buiten convenant moeten ieder jaar opnieuw worden verworven en zijn geenszins gegarandeerd terwijl al een aantal jaren blijkt dat de subsidie van de overheid in stijgende mate onvoldoende is voor de activiteiten die binnen het kader van het convenant georganiseerd worden.

Voor extra uitgaven van exceptionele aard, die moeilijk in een normale begroting kunnen ingepast worden, kan, bij voorafgaande beslissing van de Raad van Bestuur, verder gebruik gemaakt worden van de middelen uit het Beltenbosfonds.

Voor meer informatie over de uitvoering van de begroting 2019 en over de financiële toestand van de KVAB eind 2019 verwijzen we naar het "Financieel jaarverslag 2019".

VII. BIJLAGEN

I. INHOUD

VII. Bijlagen	67
I. Inhoud.....	67
II. Activiteiten ontwikkeld binnen het Convenant.....	68
1 Genootschapswerking.....	68
1.1 Benoeming nieuwe leden	68
1.2 Samenstelling Klassen	69
1.3 Samenstelling Raad van Bestuur.....	75
1.4 Samenstelling Jonge Academie	77
1.5 Klassenvergaderingen	79
1.6 Gezamenlijke vergaderingen KVAB, JA en andere academies.....	80
1.7 Algemene vergaderingen.....	80
2 Publieksevenementen.....	81
2.1 Denkersprogramma	81
2.2 Reflectiegroepen	81
2.3 Academisch Cultureel Forum	81
2.4 Jonge Academie	82
2.5 Standpunten	82
2.6 Wetenschapscommunicatie.....	83
2.7 Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid.....	83
2.8 Internationale samenwerking en netwerking.....	83
3 Publicaties	84
3.1 Standpunten	84
3.2 Publicaties Jonge Academie.....	84
4 Ondersteuning aan externe evenementen	85
5 Internationale samenwerking en netwerking	88
5.1 Coördinatie binnen RASAB.....	88
5.1.1 Nationale Comités.....	88
5.2 Deelname aan internationale samenwerkingen.....	89
6 VCWI	90
III. Activiteiten ontwikkeld buiten het Convenant.....	91
7 Contactfora	91
8 VLAST.....	92
9 Wetenschappelijke Prijzen	92
IV. Bestuurlijke en organisatorische aspecten.....	93
10 Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur	93
11 Mediarespons.....	94

II. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BINNEN HET CONVENANT

1 Genootschapswerking

1.1 Benoeming nieuwe leden

Benoemingsronde 2019

KNW			KMW			KK			KTW			Totaal KVAB	
# dames	# leden	%dames	# dames	#leden	%dames	# dames	# leden	% dames	# dames	# leden	% dames	# dames	# leden
2	3	66%	-	-	-	1	3	33%	0	2	0%	3	8

Totaaloverzicht (december 2019)

	KNW	KMW	KK	KTW	Totaal
# leden	67	80	71	84	302
# gewone leden	57	68	59	50	234
# ereleden	10	12	12	34	68
# leden < 66 (dec 2018)	40	39	38	39	156
# vrouwen gewone leden	20	23	17	14	74
# vrouwen < 66	19	15	14	13	61
genderverhouding	35%	34%	29%	28%	32%
genderverhouding (< 66)	48%	38%	37%	33%	39%

1.2 Samenstelling Klassen

Tussen haakjes telkens het jaar van verkiezing als lid.

Januari 2019

KNW		gewone leden	
1.	Thys van den Audenaerde D. (1978)	29.	Tavernier J. (2010)
2.	Van Montagu, baron M. (1987)	30.	Van Tendeloo G. (2010)
3.	Thas J. (1988)	31.	Aerts C. (2011)
4.	Schamp N. (1990)	32.	Baets R. (2011)
5.	Vandekerckhove J. (1990)	33.	Bogaerts A. (2011)
6.	Hirsch C. (1994)	34.	De Mazière M. (2011)
7.	Heyde K. (1996)	35.	Gheysen G. (2011)
8.	Jacobs P. (1996)	36.	Martens J. (2011)
9.	Gijbels R. (1997)	37.	Peeters F. (2011)
10.	Dumortier F. (1998)	38.	Van de Peer Y. (2011)
11.	Kerstens K. (1998)	39.	Moens L. (2012)
12.	Van Broeckhoven C. (1999)	40.	Sevrin A. (2012)
13.	Van Houtte P. (1999)	41.	Vandenabeele P. (2012)
14.	De Kimpe N. (2003)	42.	Van Den Broeck C. (2012)
15.	Waelkens C. (2003)	43.	Cuyt A. (2013)
16.	Inzé D. (2005)	44.	Neyens G. (2013)
17.	Van Dyck D. (2006)	45.	Van Lipzig N. (2013)
18.	Vincx M. (2006)	46.	Van Speybroeck V. (2013)
19.	Ceulemans R. (2009)	47.	Darras V. (2014)
20.	Maex K. (2009)	48.	De Feyter S. (2014)
21.	Poesen J. (2009)	49.	Van der Linden A. (2014)
22.	Steels L. (2009)	50.	Binnemans K. (2015)
23.	Van Damme E. (2009)	51.	Gijbels I. (2015)
24.	Van Maldeghem H. (2009)	52.	Van Der Straeten D. (2016)

25.	Backeljau T. (2010)	53.	Verschuren D. (2016)
26.	Hofkens J. (2010)	54.	Vaes S. (2017)
27.	Schoofs L. (2010)	55.	Van Huffel S. (2017)
28.	Swennen R. (2010)		
KNW			
		ereleden	
1.	Geukens F. (1958)	8.	Vanhecke L. (1973)
2.	Peters J. (1970)	9.	Vermeersch P. (1990)
3.	Gullentops F. (1962)	10.	Vanquickenborne L. (1986)
4.	Fiers, baron W. (1973)	11.	De Schryver F. (1989)
5.	Smeyers P. (1983)	12.	Van Landuyt J. (1994)
6.	Bruynseraede Y. (1988)	13.	Veretennicoff I. (1998)
7.	Coomans A. (1978)	14.	Gomes W. (1989)
		15.	Kühn E. (1990)

KMW			
		gewone leden	
1.	Dewachter W. (1986)	35.	Veugelers R. (2009)
2.	Witte, barones E. (1988)	36.	De Clercq M. (2010)
3.	Steel C. (1989)	37.	Tollebeek J. (2010)
4.	Willems D. (1989)	38.	Van Den Berghe L. (2010)
5.	van Outryve d'Ydewalle, ridder G. (1992)	39.	Velle K. (2010)
6.	Bocken H. (1994)	40.	Wagemans J. (2010)
7.	Van Rompuy, baron P. (1994)	41.	Bourgeois J. (2011)
8.	Lesthaeghe R. (1996)	42.	Buysse A. (2011)
9.	De Dijn H. (1997)	43.	Konings J. (2011)
10.	Verhofstadt-Denève L. (1997)	44.	Lamberigts M. (2011)
11.	Clarysse W. (1998)	45.	Geens K. (2012)
12.	Tasmowski L. (1998)	46.	Praet D. (2012)

13.	Van Uyffanghe M. (1998)	47.	Schokkaert E. (2012)
14.	Waelkens, ridder M. (1998)	48.	Vandorpe K. (2012)
15.	Weyembergh M. (1999)	49.	Velaers J. (2012)
16.	Alen, baron A. (1999)	50.	Davidse K. (2013)
17.	Billiet J. (2001)	51.	Deneckere G. (2013)
18.	De Nauw A. (2001)	52.	Maes B. (2013)
19.	Versluys K. (2001)	53.	Pauwels C. (2013)
20.	Foblets, barones M. (2001)	54.	Verhetsel A. (2013)
21.	Cousy H. (2002)	55.	Heirbaut D. (2014)
22.	Batens D. (2002)	56.	Onghena P. (2014)
23.	Symoens H. (2003)	57.	Van Hulle C. (2014)
24.	Cantillon, barones B. (2003)	58.	Verhulst S. (2014)
25.	Standaert N. (2003)	59.	Keunen B. (2015)
26.	De Grauwe P. (2004)	60.	Matthijs K. (2015)
27.	Maresceau M. (2004)	61.	Mesquita B. (2015)
28.	Laureys G. (2007)	62.	Van Houtte M. (2015)
29.	Boone M. (2008)	63.	Govaere I. (2016)
30.	Wouters J. (2008)	64.	Van Riel G. (2016)
31.	Van Damme M. (2009)	65.	Demoen K. (2017)
32.	Vandenberghe A.-M. (2009)	66.	van Eeckhoutte W. (2017)
33.	Van Goethem H. (2009)	67.	Bouckaert G. (2018)
34.	Verschaffel L. (2009)	68.	Duerloo L. (2018)
KMW ereleden			
1.	Vervliet H. (1968)	7.	De Mey M. (1994)
2.	Van der Wee, baron H. (1977)	8.	Derolez A. (1992)
3.	Huyse L. (1994)	9.	Prevenier W. (1985)
4.	Van der Haegen H. (1988)	10.	Simons L. (1997)
5.	Eyskens M. (1988)	11.	Van der Cruysse D. (1998)
6.	Dobbelaere K. (1992)	12.	Peeters T. (1985)

KK		gewone leden	
1.	Marijnissen R. (1970)	30.	Smets M. (2009)
2.	Van Gysegem P. (1981)	31.	Van Der Wee B. (2009)
3.	Van Reeth B. (1990)	32.	Vermote P. (2009)
4.	Boenders F. (1991)	33.	Delrue R. (2010)
5.	Dr. Heyrman H. (1993)	34.	Martens M. (2010)
6.	D'Haene R. (1993)	35.	Ruyters M. (2010)
7.	De Keersmaeker A.-T. (1998)	36.	Vandenbroeck P. (2010)
8.	Fabre J. (1998)	37.	Verschaffel B. (2010)
9.	Panamarenko (1998)	38.	Coomans de Brachène T. (2011)
10.	Strauven F. (2000)	39.	De Keyzer C. (2011)
11.	De Jonge K. (2001)	40.	Rathé F. (2011)
12.	Van Hove L. (2001)	41.	Bergé P. (2012)
13.	Balis A. (2002)	42.	Swerts P. (2012)
14.	De Bondt W. (2003)	43.	Van Landeghem J. (2012)
15.	Elias W. (2003)	44.	Vandenabeele L. (2012)
16.	Stroo C. (2003)	45.	Baert B. (2013)
17.	Van der Stighelen K. (2003)	46.	Troch F. (2013)
18.	Coninx, baron S. (2004)	47.	Van Parys A. (2013)
19.	Delaere M. (2005)	48.	Vermeersch V. (2013)
20.	Robbrecht P. (2005)	49.	Borremans M. (2014)
21.	Van der Stock J. (2005)	50.	de Zegher C. (2014)
22.	Buylen M. (2006)	51.	Henderickx W. (2015)
23.	Decraemer H. (2006)	52.	Brossé D. (2016)
24.	Bergmans A. (2007)	53.	Hanssen K. (2016)
25.	Van Hee M.-J. (2007)	54.	Tas R. (2017)
26.	Van Kerckhoven A.-M. (2008)	55.	Van Gelder H. (2017)

27.	De Buck S. (2009)	56.	Dercon C. (2018)
28.	Maes F. (2009)	57.	Maclot P. (2018)
29.	Posman L. (2009)	58.	Swinnen P. (2018)
KK ereleden			
1.	Bossuyt I. (1993)	7.	Delmarcel G. (1999)
2.	Devlieghe L. (1986)	8.	Huys B. (1980)
3.	Nivelle A. (1988)	9.	Tinel K. (1986)
4.	Servais R. (1973)	10.	Sabbe H. (1999)
5.	Laporte A. (1990)	11.	Vlieghe H. (1990)
6.	Vandereycken R. (1996)	12.	Coryn R. (1993)

KTW gewone leden			
1.	Van Cauwenberghe A. (1988)	26.	Schoukens J. (2009)
2.	Kretschmar J. (1996)	27.	Wauters D. (2009)
3.	Vandewalle J. (1996)	28.	Bernard A. (2010)
4.	Leuridan J. (1998)	29.	Fransaer D. (2010)
5.	Van Vaerenbergh I. (1998)	30.	Taerwe L. (2010)
6.	Vanderleyden J. (1998)	31.	van Walle E. (2010)
7.	Verstraete W. (1998)	32.	Wevers M. (2010)
8.	De Moor B. (2000)	33.	Bonte L. (2011)
9.	Van Overschée W. (2000)	34.	Thienpont H. (2011)
10.	Willems, baron J. (2001)	35.	Velge H.-J. (2011)
11.	Verhoeven R. (2002)	36.	Verbauwhede I. (2011)
12.	Verstraeten P. (2002)	37.	De Bruycker P. (2012)
13.	Bossyns L. (2004)	38.	De Schutter J. (2012)
14.	Gosselin D. (2004)	39.	Monard E. (2012)
15.	Van Landeghem H. (2004)	40.	Buelens C. (2013)
16.	Verdonck P. (2004)	41.	Hubin A. (2013)
17.	Van Roost J. (2005)	42.	Berbers Y. (2014)

18.	Moldenaers P. (2006)	43.	Delcour J. (2014)
19.	Beazar G. (2006)	44.	Marin G. (2014)
20.	Belmans R. (2006)	45.	Baelmans M. (2015)
21.	D'haeseleer W. (2006)	46.	Keppens G. (2015)
22.	Lox E. (2006)	47.	Lagae L. (2016)
23.	Heynen H. (2009)	48.	Van De Walle R. (2016)
24.	Höfte M. (2009)	49.	Arnaut F. (2018)
25.	Malcorps C. (2009)	50.	Vansteenkiste N. (2018)
KTW ereleden			
1.	Froment G. (1984)	17.	Ulens S. (1988)
2.	Van den Balck V. (1989)	18.	Beeckman J.-P. (2001)
3.	Haemers G. (1992)	19.	Lenaers R. (2002)
4.	Meers U. (1992)	20.	De Man H. (1990)
5.	Van Belle N. (1992)	21.	Frimout, burggraaf D. (1994)
6.	Van Keymeulen J. (1992)	22.	Van Brussel H. (1990)
7.	Van Remortel J. (1992)	23.	Verbaeten P. (2000)
8.	Wissaert R. (1992)	24.	Tambuyzer E. (2006)
9.	Gobin R. (1994)	25.	Van Campenhout J. (2011)
10.	Beernaert S. (1995)	26.	Berlamont J. (2001)
11.	Naze M. (1995)	27.	Gelders L. (1989)
12.	Depaemelaere J.-P. (1996)	28.	Lagasse P. (1996)
13.	Aernoudt E. (1997)	29.	Michiels L. (2004)
14.	Deman J. (1998)	30.	Vandamme E. (2000)
15.	Deroo H. (1998)	31.	Verpoest I. (2004)
16.	Soens M. (1998)	32.	Oosterlinck, baron A. (2006)

1.3 Samenstelling Raad van Bestuur

2019

Raad van Bestuur	
Karel VELLE	voorzitter
Anna BERGMANS	ondervoorzitter
Freddy DUMORTIER	vast secretaris
Christoffel WAELKENS	bestuurder KNW
Kristiaan VERSLUYS	bestuurder KMW
Anne-Mie VAN KERCKHOVEN	bestuurder KK
Elisabeth MONARD	bestuurder KTW
Paul VAN HOUTTE	onderbestuurder KNW
Jo TOLLEBEEK	onderbestuurder KMW
Bart VERSCHAFFEL	onderbestuurder KK
Guido BEAZAR	onderbestuurder KTW
Dirk VAN DYCK	uittredend bestuurder KNW
Godelieve LAUREYS	uittredend bestuurder KMW
Lucien POSMAN	uittredend bestuurder KK
Paul VERSTRAETEN	uittredend bestuurder KTW
Irène GIJBELS	vertegenwoordiger KNW
Hubert BOCKEN	vertegenwoordiger KMW
Petra VERMOTE	vertegenwoordiger KK
Hilde HEYNEN	vertegenwoordiger KTW
Lieve VAN HOOFF (tot februari) *	vertegenwoordiging JA
Vincent GINIS (vanaf maart) *	vertegenwoordiging JA

* de vertegenwoordiger namens de Jonge Academie neemt deel aan de vergaderingen van de Raad van Bestuur zonder stemrecht en wordt bij afwezigheid vervangen door de andere co-voorzitter.

2020

Raad van Bestuur	
Karel VELLE	voorzitter
Anna BERGMANS	ondervoorzitter
Freddy DUMORTIER	vast secretaris
Christoffel WAELKENS	bestuurder KNW
Kristiaan VERSLUYS	bestuurder KMW
Anne-Mie VAN KERCKHOVEN	bestuurder KK
Elisabeth MONARD	bestuurder KTW
Christine VAN BROECKHOVEN	onderbestuurder KNW
Jo TOLLEBEEK	onderbestuurder KMW
Bart VERSCHAFFEL	onderbestuurder KK
Guido BEAZAR	onderbestuurder KTW
Dirk VAN DYCK	uittredend bestuurder KNW
Godelieve LAUREYS	uittredend bestuurder KMW
Lucien POSMAN	uittredend bestuurder KK
Paul VERSTRAETEN	uittredend bestuurder KTW
Irène GIJBELS	vertegenwoordiger KNW
Hubert BOCKEN	vertegenwoordiger KMW
Petra VERMOTE	vertegenwoordiger KK
Hilde HEYNEN	vertegenwoordiger KTW
Vincent GINIS	vertegenwoordiging JA

1.4 Samenstelling Jonge Academie

2018-2019			
1.	Orhan Agirdag	25.	Damya Laoui
2.	Frederik Anseel	26.	Steven Latré
3.	Ann Bessemans	27.	Sarah Lebeer
4.	Camilla Bork	28.	Silvana Mandolessi
5.	Elke Cloots	29.	Pieter Martens
6.	Goedele De Clerck	30.	Frank Merx
7.	Katelijne De Corte	31.	Magaly Rodríguez García
8.	Ugo Dehaes	32.	Amr Ryad
9.	Veerle De Herdt	33.	Kevin Smets
10.	Jozefien De Leersnyder	34.	Evelien Smits
11.	Bert De Smedt	35.	Bram Spruyt
12.	Karolien De Wael	36.	Wim Thielemans
13.	Frederik De Wilde	37.	Karel Vanhaesebrouck
14.	Heleen Dewitte	38.	Lieve Van Hoof
15.	Ben Dhooge	39.	Alexander van Nuijs
16.	Koen Dries	40.	Birgit Van Puymbroeck
17.	Lendert Gelens	41.	Sofie Verbrugge
18.	Vincent Ginis	42.	Lien Verpoest
19.	Joke Goris	43.	Bram Verschuere
20.	Kristien Hens	44.	Katrien Verveckken
21.	Niel Hens	45.	Mathieu Vinken
22.	Lodewijk Heylen	46.	Sylvia Wenmackers
23.	Athar Jaber	47.	Nele Witters
24.	Lies Lahousse	48.	Nele Wynants

2019-2020			
1.	Orhan Agirdag	26.	Damya Laoui
2.	Frederik Anseel	27.	Steven Latré
3.	Ann Bessemans	28.	Silvana Mandolessi
4.	Camilla Bork	29.	Frank Merkx
5.	Rose Bruffaerts	30.	Kris Myny
6.	Dieter Caluwaerts	31.	Michelle Plusquin
7.	Elke Cloots	32.	Magaly Rodríguez García
8.	Katelijne De Corte	33.	Amr Ryad
9.	Ugo Dehaes	34.	Kevin Smets
10.	Lars De Laet	35.	Evelien Smits
11.	Jozefien De Leersnyder	36.	Bram Spruyt
12.	Dave De Ruyscher	37.	Alexander van Nuijs
13.	Bert De Smedt	38.	Birgitte Van Puymbroeck
14.	Frederik De Wilde	39.	Beatrijs Vanacker
15.	Heleen Dewitte	40.	Christophe Vandeviver
16.	Marjan Doom	41.	Karel Vanhaesebrouck
17.	Koen Dries	42.	Sofie Verbrugge
18.	Lendert Gelens	43.	Bart Vermang
19.	Vincent Ginis	44.	Lien Verpoest
20.	Joke Goris	45.	Bram Verschuere
21.	Lynda Grine	46.	Katrien Verveckken
22.	Kristien Hens	47.	Sylvia Wenmackers
23.	Lodewijk Heylen	48.	Nele Witters
24.	Athar Jaber	49.	Nele Wynants
25.	Lies Lahousse		

1.5 Klassenvergaderingen

Titel	Datum	# deelnemers
Klasse Kunsten	09-01-2019	13
Klasse Natuurwetenschappen	16-01-2019	12
Klasse Technische Wetenschappen	17-01-2019	28
Klasse Menswetenschappen	19-01-2019	41
Klasse Menswetenschappen	16-02-2019	32
Klasse Kunsten	20-02-2019	18
Klasse Menswetenschappen	16-03-2019	29
Klasse Kunsten	20-03-2019	23
Klasse Natuurwetenschappen	08-05-2019	15
Klasse Kunsten	15-05-2019	18
Klasse Technische Wetenschappen	16-05-2019	22
Klasse Menswetenschappen	18-05-2019	21
Klasse Natuurwetenschappen	12-06-2019	14
Klasse Menswetenschappen	15-06-2019	23
Klasse Kunsten	19-06-2019	13
Klasse Natuurwetenschappen	11-09-2019	17
Klasse Technische Wetenschappen	17-09-2019	29
Klasse Kunsten	18-09-2019	24
Klasse Kunsten	16-10-2019	27
Klasse Menswetenschappen	19-10-2019	20
Klasse Natuurwetenschappen	13-11-2019	22
Klasse Menswetenschappen	16-11-2019	41
Klasse Kunsten	20-11-2019	27
Klasse Technische Wetenschappen	21-11-2019	39

1.6 Gezamenlijke vergaderingen KVAB, JA en andere academies

Titel	Datum	# deelnemers
Gezamenlijke vergadering van de Klasse Natuurwetenschappen en de Klasse Technische Wetenschappen in Meise (bezoek Plantentuin)	13-03-2019	42
Gezamenlijke Vergadering van de vier Klassen op uitnodiging van de Klasse van de Technische Wetenschappen	24-04-2019	50
Lentevergadering van de vier Klassen te Tervuren	25-05-2019	54
Klasse Menswetenschappen met KANTL te Brussel	21-09-2019	22

1.7 Algemene vergaderingen

Titel	Datum	# deelnemers
Openbare Algemene Vergadering	14-12-2019	240

2 Publieksevenementen

2.1 Denkersprogramma

Titel	Datum	# deelnemers
Slotsymposium DP Democratie & Desinformatie: 'The Battle for the Truth – Democracy & Disinformation in het Digital Media World' in het Vlaams Parlement	11-10-2019	107
Symposium DP Digitale Innovatie: 'Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie: wie, wat en hoe?'	04-12-2019	120

2.2 Reflectiegroepen

	Titel	Datum	# deelnemers
RG Energie	Debatavond 'Energiezuinigheid bij decreet, waar stopt het bij nieuw- en vernieuwbouw?'	22/01/2019	50
RG Energie	Symposium 'The Belgian energy system: a bright future?' (i.s.m. EnergyVille)	25/02/2019	134
RG Kunst, Wetenschap en Technologie	Symposium met eendagstentoonstelling 'leve[n]dekunst'	26/04/2019	134

2.3 Academisch Cultureel Forum

Titel	Datum	# deelnemers
Da Vincilezing: 'Geweven pracht. Bernard van Orley en het hoogtij van het Vlaamse wandtapijt', Guy Delmarcel	13/03/2019	70
Lentecyclus: Mondiale bevolkingsontwikkelingen	08/05/2019	108
Lentecyclus: Internationale migratiestromen: oud en nieuw	15/05/2019	92
Lentecyclus : Omgaan met migratie: monitoring en beleid	22/05/2019	94
Da Vincilezing: 'Ferdinand Verbiest', Christoffel Waelkens en Noël Golvers	12/06/2019	79

Da Vincilezing: 'Van textiel tot smarttextiel', Lieva van Langenhove	17/09/2019	50
Da Vincilezing: 'Het brein: Psychochirurgie: verleden, heden & TOEKOMST', Dirk De Ridder	16/10/2019	42
Eindejaarsconcert: Hans Ryckelynck (piano) met op het programma werken van verschillende componisten die lid zijn van de Klasse Kunsten: Luc Van Hove, Roland Coryn, Piet Swerts, André Laporte en Wim Henderickx	29/11/2019	124

2.4 Jonge Academie

Titel	Datum	# deelnemers
Wortels van Wetenschap, i.s.m. VLIR	06/02/2019	164
Inauguratie nieuwe leden (voorjaarstweedaagse)	12/03/2019	92
Gender in academia	26/06/2019	113
Building bridges: interdisciplinary research, i.s.m. FWO, KVAB en EWI	09/09/2019	227
GDPR en het onderzoeksbeleid, i.s.m. EWI en VLIR	06/11/2019	197
Building bridges: science communication, i.s.m. FWO, KVAB en EWI	18/11/2019	235
Science meets Parlement (najaarstweedaagse)	29/11/2019	89

2.5 Standpunten

Titel	Datum	# deelnemers
Onderzoeker-gedreven wetenschap. Analyse van de situatie in Vlaanderen	06/02/2019	144
De strijd om de waarheid. Over nepnieuws en desinformatie in de digitale mediawereld	22/03/2019	78
'Learning Analytics' in het Vlaams hoger onderwijs	29/04/2019	99
Verantwoordelijk omgaan met digitalisering	28/05/2019	92
Doctoraathouders geven het Vlaanderen van morgen vorm	20/09/2019	64

2.6 Wetenschapscommunicatie

Titel	Datum	# deelnemers
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie, i.s.m. Jonge Academie	18/11/2019	111

2.7 Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid

	Titel	Datum	# deelnemers
JA	Wortels van Wetenschap, i.s.m. VLIR	06/02/2019	164
KVAB/JA	Building bridges: interdisciplinary research, i.s.m. FWO en EWI	09/09/2019	227
JA	GDPR & Onderzoek, i.s.m. VLIR/EWI	06/11/2019	197
KVAB/JA	Building bridges: science communication, i.s.m. FWO en EWI	18/11/2019	235
KVAB	Genome editing for crop improvement, i.s.m. ALLEA en VIB	7-8/11/2019	130

2.8 Internationale samenwerking en netwerking

Titel
Genome editing for crop improvement (zie 2.7 Samenwerking kennisinstellingen, beleid en overheid)

3 Publicaties

3.1 Standpunten

Nr	Auteur(s)	Titel	Klasse(n)	Jaar	Depotnummer	ISBN
62b	Jack Billiet, Bart Pattyn, Michaël Opgenhaffen, Peter Van Aelst	The battle for the truth. Fake news and disinformation in the digital media world	Menswetenschappen m.m.v. Natuurwetenschappen en Jonge Academie	2018	D/2018/0455/13	978 90656 919 27
63	C. Waelkens	De Vlaamse Wetenschapsagenda en Interdisciplinariteit	Natuurwetenschappen m.m.v. Menswetenschappen, Technische Wetenschappen en Jonge Academie	2019	D/2019/0455/02	978 90656 919 34

3.2 Publicaties Jonge Academie

	Titel	Oplage/verspreiding
Gendercharter VLIR-JA	Gender in Academia 2019	Enkel online
Posters gendercampagne	Wetenschap = M+V+X	2000 (10 designs, elk met verschillende foto en slogan)
Toolbox gender in academia	www.wetenschapismvx.be : toolbox	Enkel online
Maja #6	GenderDiversiteit	9600 (februari 2020)

4 Ondersteuning aan externe evenementen

Titel	Datum
Eurocarers	16-01-2019
Meeting PRO ENRIO	16-01-2019
Eurocarers	17-01-2019
Meeting PRO ENRIO	17-01-2019
Vlaamse Gemeenschap - A JPI Oceans seminar	17-01-2019
Onderzoeksgroep SynBioC	25-01-2019
Actueel Denken en Leven Brussel 2019	28-01-2019
Wetenschappelijke onderzoekers: wie zijn we, wat doen we en waarom zijn we nuttig	28-01-2019
FWO - infosessie	30-01-2019
Vlaamse Gemeenschap: Reflectiegroep XL	05-02-2019
Nuclear Careers day	18-02-2019
Belgische Vereniging van Oto-Rhino- en Laryngology	23-02-2019
EnergyVille EPOC 2030-2050 project	25-02-2019
Danish Board of Technology	26-02-2019
European Rhinoplasty Course	27-02-2019
European Rhinoplasty Course	28-02-2019
European Rhinoplasty Course	01-03-2019
EWI: SAPHIRe project	12-03-2019
EWI: SAPHIRe project	13-03-2019
SOFOP	13-03-2019
SOFOP	14-03-2019
De onafhankelijke geneesmiddeleninformatie in tijden van Dr. Google en E-Health	19-03-2019
KLARA Festival	20-03-2019
Jan De Groof: Verreijkerssymposium	25-03-2019
VUB pride event	28-03-2019

Vereniging Voor Sterrenkunde vzw 75 jaar	30-03-2019
L'Etat des juristes en Allemagne, XIXe-XXe siècles	03-04-2019
EuroTech recommendations for EU mission	04-04-2019
Unité de Psychologie Sociale et Interculturelle	05-04-2019
The vaccination challenge	25-04-2019
FWO	07-05-2019
PhysPhar Meeting	10-05-2019
MentALLY project	13-05-2019
Boekvoorstelling: Naar een nieuw sociaal contract voor de 21ste Eeuw	14-05-2019
Willis Towers Watson	15-05-2019
FWO	16-05-2019
Towards a legal entity for ENRIO	21-05-2019
FWO: IPR Consortium Agreement in Horizon 2020 actions	23-05-2019
Tropicultura - AGRI-OVERSEAS VZW	28-05-2019
25th Annual Forum of Young Legal Historians: Identity, Citizenship & Legal History	05-06-2019
Francquiprijs	06-06-2019
EWI	11-06-2019
Degroof Petercam	14-06-2019
IE-NET	18-06-2019
European Cyber Security Organisation	18-06-2019
VUB Fellowship Inhuldigingsceremonie	21-06-2019
Belgian Association of Meat Science and Technology	21-06-2019
AGENTSCHAP wegen en verkeer	24-06-2019
Munich Center for the Economics of Aging	25-06-2019
Fraunhofer	28-06-2019
RECONNECT Conference	05-07-2019
Global governance conference	30-08-2019
H2020-RES9 Project Proposal on Kesterites (IREC-imec)	05-09-2019
Willis Towers Watson	11-09-2019
Eurocarers	12-09-2019

EWI - ELIXIR All Hands meeting	16-09-2019
GUBERNA	17-09-2019
Universiteit Wageningen - Mansholtlezing	18-09-2019
Netherlands House for Education and Research	19-09-2019
VWS	20-09-2019
Vlaamse Gemeenschap: ITT contracten 20-22	24-09-2019
European Society of Human Reproduction and Embryology	26-09-2019
Vlaamse Gemeenschap: GREEN4GREY	26-09-2019
Vlaamse Gemeenschap: Europees LIFE-project	26-09-2019
KAOW	27-09-2019
FEDABB	30-09-2019
European Week of Regions and Cities, Brussel	08-10-2019
Food Nutrition Health -Research Infrastructure	24-10-2019
Cross-Border Commerce Europe C-Suite	25-10-2019
Club of Rome	25-10-2019
AGRI-OVERSEAS VZW	29-10-2019
Boekvoorstelling Marc Eyskens	30-10-2019
Koen Geens: minister van Justitie	08-11-2019
Quetelet Colleges	09-11-2019
Workshops strategische doelstellingen afdeling Relatiebeheer Ondernemingen	14-11-2019
EERA workshop	14-11-2019
Workshops strategische doelstellingen afdeling Relatiebeheer Ondernemingen	19-11-2019
Rltrain meeting	20-11-2019
BioHorizon	21-11-2019
Spaces of Peace	21-11-2019
PhysPhar Meeting	22-11-2019
SeminArt	25-11-2019
EWI: JPco-fuND final symposium	27-11-2019
EWI: JPco-fuND final symposium	28-11-2019
Fondation Vandenhove	02-12-2019

Degroof Petercam	05-12-2019
Kind en Gezin	05-12-2019
The Human Brain Project	09-12-2019
ERA	09-12-2019
The Human Brain Project	10-12-2019
Willis Towers Watson	11-12-2019
IPIS	11-12-2019
Actueel Denken en Leven	16-12-2019

5 Internationale samenwerking en netwerking

5.1 Coördinatie binnen RASAB

5.1.1 Nationale Comités

Titel	Datum
Nationaal Comité voor Bodemkunde	16-01-2019
Nationaal Comité voor Microbiologie	21-01-2019
Nationaal Comité voor Bodemkunde - SOILWORKS 2019	25-01-2019
Nationaal Comité voor Geografie	26-01-2019
Nationaal Comité voor Bodemkunde - Soil Works	28-01-2019
Nationaal Comité voor Mechanica	06-02-2019
Nationaal Comité voor Natuurkunde	12-02-2019
BELQUA	22-02-2019
Nationaal Comité voor Biomedische Ingenieurstechnieken	28-02-2019
Nationaal Comité voor Kristallografie	13-03-2019
Nationaal Comité voor Microbiologie	22-03-2019
Nationaal Comité voor Mechanica	23-04-2019
Nationaal Comité voor Geografie	11-05-2019

Nationaal Comité voor Psychologische Wetenschappen	18-05-2019
Nationaal Comité voor Microbiologie	20-05-2019
Nationaal Comité Kristallografie - Kristalgroeiwedstrijd	22-05-2019
Nationaal Comité voor Geologische Wetenschappen	23-05-2019
Nationaal Comité voor Biomedische Ingenieurstechnieken	24-05-2019
Nationaal Comité voor Natuurkunde	28-05-2019
Nationaal Comité voor Sterrenkunde	11-06-2019
Nationaal Comité voor Wiskunde	18-06-2019
Nationaal Comité voor Microbiologie	21-06-2019
Nationaal Comité voor Scheikunde	25-09-2019
Nationaal Comité voor Antarctisch Onderzoek	10-10-2019
Nationaal Comité voor Kristallografie	23-10-2019
Nationaal Comité voor Wiskunde	31-10-2019
Nationaal Comité voor Natuurkunde	04-11-2019
Nationaal Comité voor Biomedische Ingenieurstechnieken	08-11-2019
Nationaal Comité voor Geologische Wetenschappen	14-11-2019
Nationaal Comité voor Geografie	16-11-2019
Nationaal Comité voor Microbiologie	20-12-2019

5.2 Deelname aan internationale samenwerkingen

Titel	Datum
EASAC	07-03-2019
ALLEA	07-03-2019
ALLEA	08-03-2019
EASAC	08-03-2019
EASAC - ALLEA	08-03-2019
EASAC report on Decarbonisation of Transport	20-03-2019

ALLEA	02-04-2019
EASAC: Plastics and the Circular Economy	12-04-2019
SAM-SAPEA: Sustainable Food Systems	15-04-2019
EASAC Biosciences Steering Panel	03-10-2019
ALLEA	03-10-2019
EASAC Energy Steering Panel	09-10-2019
SAPEA	08-11-2019

6 VCWI

Titel	Datum	# deelnemers
Studienamiddag over vertrouwenspersonen en bemiddeling bij kwesties van wetenschappelijke integriteit	29/04/2019	24

III. ACTIVITEITEN ONTWIKKELD BUITEN HET CONVENANT

7 Contactfora

Titel	Datum	Aantal aanwezigen	Aanvrager	Univ. aanvrager
Discourse Theory: Ways Forward	07-08/02/2019	120	Benjamin De Cleen	VUB
Actuarial and Financial Mathematics Conference 2019 (AfMathConf2019)	07-08/02/2019	75	Michèle Vanmaele	UGent
Fictions of Europe: Imaginary Topographies and Transnational Identities across the Arts	28-29/03/2019	44	Janine Hauthal	VUB
Displacement & Domesticity since 1945: Refugees, migrants and expats making homes	28-29/03/2019	99	Hilde Heynen	KU Leuven
Quantum Information: The Second Quantum Revolution?	30/03/2019	120	Roger Weynants	Koninklijke Militaire School
Climate and Society in Ancient Worlds. Diversity in Collapse and Resilience	22-23-24/05/2019	50	Paul Erdkamp	VUB
Epistemic Subjects Beyond Individuals	30-31/07/2019	35	Bart Van Kerckhove	VUB
(H)erkenning in de 18e-eeuwe Franse literatuur / La reconnaissance en littérature française du XVIIIe siècle	18-19/09/2019	33	Beatrijs Vanacker	KU Leuven
Coding Theory and Cryptography VIII	27/09/2019	27	Leo Storme	UGent
Pluralism and Entangled Humanism	07-08/10/2019	47	Marc Van den Bossche	VUB
The Law of Nations and International Law During the Interbellum	25-26/10/2019	40	Dirk Heirbaut	UGent
Digital Fortress Europe	30-31/10/2019	137	Kevin Smets	VUB
Artificial Intelligence in health care	29/11/2019	250	Marc Nyssen	UGent
Explanation and understanding within mathematics	05-06/12/2019	25	Patrick Allo	VUB

8 **VLAST**

Titel	Datum	# deelnemers
Berlijn 1912-1932, Oldmastermuseum, en Beyond Klimt, BOZAR, met lunch in het MIM	08/01/2019	30
Bernard van Orley. Brussel en de renaissance, BOZAR	27/03/2019	22
Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen	03/05/2019	25
Ontmoetingsdag VLAST met rondleiding in en rond het Paleis der Academiën door Hans Rombaut, ontvangst met koffie en taart, lezing Ferdinand Verbiest i.s.m. ACF	12/06/2019	85
Dali en Magritte, Magrittemuseum	08/11/2019	22
Brancusi in het kader van Europalia Romania, BOZAR	06/12/2019	25

9 **Wetenschappelijke Prijzen**

Titel	Datum	# deelnemers
Uitreiking Frans Van Cauwelaertprijs	06/12/2019	53
Openbare Vergadering - Uitreiking Fondsprijzen en Prijs VWS	14/12/2019	240

IV. BESTUURLIJKE EN ORGANISATORISCHE ASPECTEN

10 Vergaderingen van Bureau en Raad van Bestuur

Titel	Datum
Bureau	24-01-2019
Raad van Bestuur	24-01-2019
Bureau	21-02-2019
Raad van Bestuur	21-02-2019
Bureau	21-03-2019
Raad van Bestuur	21-03-2019
Bureau	25-04-2019
Raad van Bestuur	25-04-2019
Bureau	23-05-2019
Raad van Bestuur	23-05-2019
Bureau	20-06-2019
Raad van Bestuur	20-06-2019
Bureau	05-09-2019
Bureau	26-09-2019
Raad van Bestuur	26-09-2019
Bureau	24-10-2019
Raad van Bestuur	24-10-2019
Bureau	28-11-2019
Raad van Bestuur	28-11-2019
Bureau	19-12-2019
Raad van Bestuur	19-12-2019

11 Mediarespons

KVAB-activiteit	Medium	Titel	Datum publicatie
Colloquium Migratie	Metro	Myria brengt vrijdag een reeks vooraanstaande experts rond de tafel over migratie	18/01/2019
Colloquium Migratie	LaLibre	Europe: Crise migratoire ou identitaire?	18/01/2019
Colloquium Migratie	Le Soir	Les femmes migrantes tenues trop éloignées du marché du travail	18/01/2019
Ledennieuws	VRT Online	Bruegel- en Boschkenner Roger Marijnissen overleden	22/01/2019
Ledennieuws	DeStandaard	Ex-medewerker Roger Marijnissen overleden	22/01/2019
Ledennieuws	Knack	Kunsthistoricus Roger Marijnissen overleden: 'Een topkenner van de oude kunst	22/01/2019
Prijzen KVAB	Het Laatste Nieuws	Kunst op de universiteit: bijzonder beeld Sofie Muller siert kapel Grauwzusters	5/02/2019
Gendercampagne JA	Radio 1	Interview met Heleen Dewitte in DeOchtend	11/02/2019
Gendercampagne JA	VRT Radio Journaal	Nieuwsitem over de campagne	11/02/2019
Gendercampagne JA	DeMorgen	De prof is nog altijd te vaak een man	11/02/2019
Gendercampagne JA	VRT Online	Opiniestuk - Waarom zijn professor Zonnebloem, Perkamentus en Barabas allemaal mannen?	11/02/2019
Gendercampagne JA	DeStandaard	Jonge academici klagen tekort aan vrouwelijke professoren aan	11/02/2019
Gendercampagne JA	Knack	Opiniestuk - 'Vandaag zijn vrouwelijke professoren nog steeds in de minderheid. Er is nochtans geen gebrek aan talent'	11/02/2019
Gendercampagne JA	Knack	Jonge professoren vragen aandacht voor genderkloof in onze universiteiten	11/02/2019
Gendercampagne JA	Het Nieuwsblad	Amper kwart van Vlaamse proffen is een vrouw	11/02/2019
Gendercampagne JA	HBVL	Amper kwart van Vlaamse proffen is een vrouw	11/02/2019
Gendercampagne JA	Metro	Amper kwart van Vlaamse proffen is een vrouw	11/02/2019
Gendercampagne JA	GVA	Amper kwart van Vlaamse proffen is een vrouw	11/02/2019
Gendercampagne JA	Het Laatste Nieuws (print)	Vrouwelijke proffen komen eraan maar de inhaalbeweging gaat te traag	11/02/2019
Gendercampagne JA	VRT TV journaal	Over de campagne: met Heleen Dewitte en Herman Van Goethem	11/02/2019

Gendercampagne JA	VTM TV journaal	Over de campagne: met Damya Laoui	11/02/2019
Gendercampagne JA	ATV	STUDIOGESPREK 'De Jonge Academie' start campagne voor gendergelijkheid op universiteiten	11/02/2019
Gendercampagne JA	Canvas	De Afspraak met Herman Van Goethem	11/02/2019
Gendercampagne JA	GVA (print)	Campagne ijvert voor meer vrouwelijke professoren aan de Vlaamse universiteiten	12/02/2019
Gendercampagne JA	Het Nieuwsblad (print)	Campagne voor meer vrouwelijke professoren	12/02/2019
Gendercampagne JA	Knack (print)	Vrouwelijke academici getuigen over vooroordelen	13/02/2019
Gendercampagne JA	DeMorgen	VUB-rector Caroline Pauwels: "Ik zwijg maar beter even over genderquota"	16/02/2019
Gendercampagne JA	GVA (print)	Gendergelijkheid : "Meer vrouwen baas aan de unief"	16/02/2019
Gendercampagne JA	GVA (print)	"Ik zou mezelf nooit 'geniaal' noemen"	16/02/2019
Gendercampagne JA	Eén	Actuabespreking - De Zevende Dag	17/02/2019
Gendercampagne JA	Knack (print)	Factcheck: 'Vrouwelijke professor heeft twee keer zoveel publicaties nodig om even goede beoordeling te krijgen als mannelijke collega'	20/02/2019
Gendercampagne JA	Le Vif	Factchecker: "Les professeurs femmes doivent publier deux fois plus que leurs collègues masculins"	25/02/2019
Gendercampagne JA	FokusOnline	Gezocht: vrouwen in de wetenschap	8/03/2019
PI Dag	Het Laatste Nieuws	Vlaamse universiteiten breken lans voor hoogstaand wiskundeonderzoek	14/03/2019
PI Dag	DeMorgen	Vlaamse universiteiten breken lans voor hoogstaand wiskundeonderzoek	14/03/2019
Standpunt AI	Metro	Muyters lanceert Vlaams actieplan Artificiële Intelligentie	22/03/2019
Gendercampagne JA	de Volkskrant	Wat is erger: geklungel met cijfers of gesjoemel waarbij cijfers moedwillig verkeerd gebruikt worden?	23/03/2019
Standpunt Nepnieuws	DeStandaard	Aanpak fake news gaat over meer dan fake news alleen (Opiniestuk Pol Deltour)	26/03/2019

DP Democratie	DeMorgen	Fake news ontkrachten door factchecks? 'Dat is als zeggen: druk niet op de rode knop'	18/04/2019
DP Democratie	Knack	Radicaliseringsexpert Ben O'Loughlin: 'Het is een mythe dat radicalisering vooral online gebeurt'	18/04/2019
Pipet (EOS & JA)	Eos	Wie is dé beloftevolle jonge onderzoeker van Vlaanderen?	18/04/2019
Gendercampagne JA	VRT Van Gils & Gasten	Damya Laoui (JA-lid) sprak over Wetenschap = M+V+X	24/04/2019
DP Democratie	DeStandaard	Facebook is niet uitgevonden om je te informeren'	4/05/2019
Standpunt Nieuws	HERMES	De strijd om de waarheid. Over nepnieuws en desinformatie in de digitale mediawereld	15/05/2019
Pipet (EOS & JA)	Eos	Anneleen Malfliet wint EOS Pipet 2019	25/05/2019
Lentecyclus	Canvas	De Afspraak	Mei 2019
Gendercampagne JA	Het Laatste Nieuws (print)	Slechts 16% vrouwen? Dan weren we alle mannelijke sollicitanten	21/06/2019
Gendercampagne JA	VRT Radio Journaal	Herman Van Goethem over de ondertekening van het gendercharter	26/06/2019
Gendercampagne JA	Charlie Mag	Gendergelijkheid op de Vlaamse universiteit: "Wij zijn optimistisch, maar vanzelf gebeurt er niets"	26/06/2019
Gendercampagne JA	VRT Online	Rectoren willen meer vrouwen in topfuncties aan de Vlaamse universiteiten	26/06/2019
Gendercampagne JA	HLN	Rectoren Vlaamse universiteiten springen in de bres voor meer gendergelijkheid	26/06/2019
Gendercampagne JA	De Morgen	Rectoren Vlaamse universiteiten springen in de bres voor meer gendergelijkheid	26/06/2019
Gendercampagne JA	De Tijd	Universiteiten willen meer vrouwen in topfuncties	26/06/2019
Gendercampagne JA	De Tijd (print)	Rectoren stellen engagement gendergelijkheid scherper	27/06/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	EOS	Jaarprijswinnaars & publieksprijs	19/09/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	Bruzz	Ik Jan Smeken	25/09/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	EMERCE	Homo Roboticus wint jaarprijs wetenschapscommunicatie	30/09/2019
Moendoes JA	Het Belang van Limburg	"We moeten beredeneerd kiezen voor technologische vooruitgang en niet gewoon omdat het kan"	16/10/2019

Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	EOS	'Men vertelt nog altijd aan patiënten dat de bestaande medicatie alzheimer kan uitstellen. En dat is niet waar!'	17/10/2019
Fortuna Award JA	Ciné Télé Revue	Tout le monde est gagnant à la Loterie Nationale	23/10/2019
Ledennieuws	Nieuwsblad	Walter Fiers, de Vlaming die de Nobelprijs had moeten krijgen	1/09/2019
Ledennieuws	Gazet van Antwerpen	Walter Fiers, de Vlaming die de Nobelprijs had moeten krijgen	1/09/2019
Citizen Science JA	EOS	Hoe citizen science de wetenschap uitdaagt	5/11/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	EOS	Dit zijn de winnaars van Jaarprijs Wetenschapscommunicatie	18/11/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	KneistiKrant	Prijs Jonge Belofte Wetenschapscommunicatie voor Jan Trachet	18/11/2019
Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie	Tv Een	Guy T'Sjoen in De Ideale Wereld	19/11/2019
Opinie STEM JA	Radio 1	DeOchtend met Evelien Smits	24/11/2019
Opinie STEM JA	VRT Online	Opiniestuk: Wetenschap is meer dan STEM: belang van historisch inzicht, culturele vorming en kritische reflectie groter dan ooit	24/11/2019
Moendoes JA	Tv Een	De 7de Dag met Damya Laoui	24/11/2019
Eindejaarsrecital	KlassiekCentraal	Pianist Hans Ryckelynck laat Debussy Belgische componisten omarmen	5/12/2019
Duvergerprijs	Krant van West-Vlaanderen	Jonas Roelens wint met doctoraat alweer een heel prestigieuze prijs	6/12/2019
Prijs Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid	VRT	Universiteit van Vlaanderen wint wetenschapsprijs	14/12/2019
Prijs Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid	Knack	Universiteit van Vlaanderen wint Prijs Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid	14/12/2019
Prijs Vlaamse minister voor Wetenschapsbeleid	Grenzecho	Universiteit van Vlaanderen erhält Preis für Wissenschaftspopularisierung	14/12/2019